

I වැනි පරිච්ඡේදය

ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම හා ප්‍රතිපත්ති

1.1 සමස්ත නිරීක්ෂණ

පෙර නොවූ විරූ දේශීය සහ ගෝලීය අභිතකර වර්ධනයන් මධ්‍යයේ වුවද, ආර්ථිකයේ ඇති ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව පෙන්වුම් කරමින් 2008 දී ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය සියයට 6 ක මූර්ත වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. වර්ෂයේ ප්‍රථම භාගය තුළදී, ලෝක ආර්ථිකය තුළ ඇතිවූ ආහාර සහ බලශක්ති අර්බුදය හේතුවෙන් වෙළෙඳ හා ජංගම ගිණුම්වල හිඟය දැඩි ලෙස පුළුල් වීම, 1980 ගණන්වලින් පසු මෙතෙක් වාර්තා වූ ඉහළම මට්ටමකට උද්ධමනය වැඩිවීම, ඉහළ ගිය ආහාර හා බලශක්ති මිල හේතුකොටගෙන ජීවන වියදම මත ඇති වූ පීඩනයට සහන සැලසීම සඳහා බදු සහන ලබාදීම, ආරක්ෂක වියදම් ඉහළ යාම සහ නැගෙනහිර පළාත නැවත ගොඩනැගීමට, ජනතාව නැවත පදිංචි කරවීමට හා පුනරුත්ථාපනය කිරීම සඳහා යන පිරිවැය ඉහළ යාම හේතුවෙන් අයවැය මත දැඩි පීඩනයක් ඇතිවීම නිසා සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතතාව පවත්වාගෙන යෑම කෙරෙහි අයහපත් බලපෑම් ඇති කළේය. මුලින්ම එක්සත් ජනපදයෙහි උප-ප්‍රමුඛ උකස් වෙළෙඳපොළෙහි (Sub prime mortgage issue) ඇති වූ අර්බුදකාරී තත්ත්වය, 2008 සැප්තැම්බර් මාසයේදී වර්ෂ සියයකටත් වැඩි කාලයක් තුළ එක්සත් ජනපදයේ ක්‍රියාත්මක වූ ප්‍රධාන මූල්‍ය ආයතනයක් වූ ලේමන් බ්‍රදර්ස් (Lehman Brothers) ආයතනය බිඳ වැටීමත් සමඟ ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදයක් බවට පත් විය. ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදයත් සමඟ සුරක්ෂිත බව තහවුරු කරනු පිණිස නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන්ගෙන් ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහ පිටතට ගලා යෑම ආරම්භ වූ අතර, ඒ අනුව, 2008 වසර අවසානයේ කෙටි කලක් තුළ ආසියානු කලාපයෙන් පිටතට ගිය මුදල් ප්‍රමාණය දළ වශයෙන් එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 120 ක් පමණ විය. ශ්‍රී ලංකාවට ද 2008 ජූලි මාසය වන විට විවක්ෂණශීලීව ඒකරාශී කරගෙන තිබූ වාර්තාගත ඉහළම නිල සංචිත අගය වූ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 3.56 ක විදේශ විනිමය ප්‍රමාණය, හදිසියේ විදේශීය ආයෝජයකයන් සිය ආයෝජන ඉවත්කර ගැනීමත් සමඟ සියයට 50 කින් පමණ පහළ

යෑමේ තත්ත්වයට මුහුණ දීමට සිදු විය. ඒ අනුව, 2008 ජූලි අවසානය වන විට පැවති එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 515 ක් වූ සමුච්චිත ගෙවුම් ශේෂ අතිරික්තය, 2008 වර්ෂය අවසානය වන විට එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.2 ක ගෙවුම් ශේෂ හිඟයක් බවට පරිවර්තනය විය.

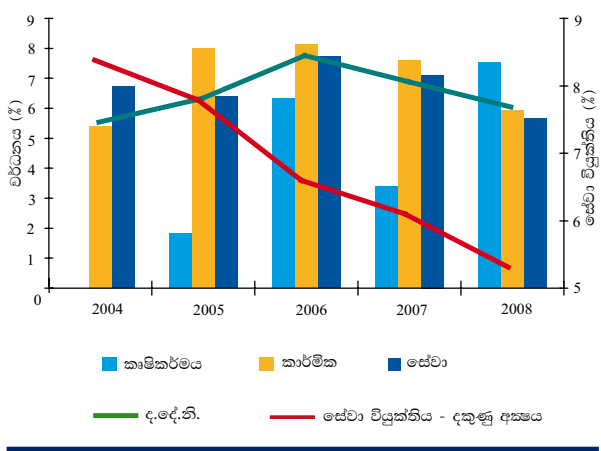
ඉහත අභියෝග මධ්‍යයේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව එහි මූලික අරමුණු වන ආර්ථික හා මිල ස්ථායීතාවය සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව ළඟාකරගැනීම සඳහා අඛණ්ඩව සිය අවධානය යොමු කළේය. ප්‍රමාණාත්මක ඉලක්ක තුළින් මුදල් ප්‍රසාරණය සීමාකිරීම මත මූලිකවම පදනම් වූ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති උපාය මාර්ගයෙහි සඵලතාවය පිළිබිඹු කරමින්, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය උද්ධමනයේ මෙතෙක් වූ තියුණුම අඩුවීම වූ 2008 ජූනි මාසයේ දී සියයට 28.2 ක සිට 2009 පෙබරවාරි මාසයේ දී සියයට 7.6 ක් දක්වා අඩුවීම වාර්තා විය. ලෝකයේ ආහාර හා බලශක්ති මිල ගණන් වේගයෙන් පහත වැටීම සහ එම මිල අඩුවීමේ වාසිය දේශීය පාරිභෝගිකයන් වෙත ලබාදීම සහ දේශීය කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනය වැඩිවීමත් සමඟ සැපයුම් අංශයේ ඇති වූ යහපත් වාතාවරණය මිල ස්ථායීතාවය ළඟාකර ගැනීම සඳහා යොමු වූ මුදල් ප්‍රතිපත්ති අභිප්‍රායයන් වඩාත් සවි ගන්වීය. දැඩි මුදල් ප්‍රතිපත්තිය හමුවේ දේශීය ඉල්ලුම අඩු වීම සහ ආර්ථික අවපාතය හේතුවෙන් විදේශීය ඉල්ලුම අඩුවීම සිදු වුව ද, නැගෙනහිර පළාතේ ආර්ථික කටයුතු ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ඇති වූ හිතකර වර්ධනයන් සහ විශේෂයෙන් වසරේ ප්‍රථම භාගය තුළ පැවති යහපත් මිල ගණන් කෘෂිකාර්මික අංශයේ ඉහළ වර්ධනයක් වාර්තා කිරීමට උපකාරී විය. මූලික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීම ද අඛණ්ඩව සිව්වන වතාවටත් සියයට 6 ක පමණ

ආර්ථික වර්ධන වේගයක් පවත්වාගෙන යෑම සඳහා දායක විය. 2008 දී ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ ප්‍රතිලාභ පෙන්වුම් කරමින් සේවා විද්‍යුක්තියෙහි සහ දරිද්‍රතාවයෙහි මෙතෙක් වාර්තා වූ අඩුම මට්ටම් වාර්තා විය.

අතීතයේ දී දේශීය ණය දැඩි ලෙස ප්‍රසාරණය වීම හේතුවෙන් පැන නැගෙන අවදානම්කාරී තත්ත්වයන්, දැඩි මුදල් ප්‍රතිපත්තියේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පොලී අනුපාතික ඉහළයෑම, ප්‍රධාන මූල්‍ය ආයතනයකට සම්බන්ධ වූ අනවසර තැන්පතු භාරගන්නා මූල්‍ය ආයතනයක් බිඳ වැටීම යන හේතු මධ්‍යයේ වුවද, මහ බැංකුව මගින් ගනු ලැබූ කාලීන ක්‍රියාමාර්ග මගින් සහ විවක්ෂණශීලී නියාමන මගින් මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාවය පවත්වාගෙන යාමට හැකි විය. අවදානම් සහිත වත්කම් සඳහා නිරාවරණය වීම අඩු මට්ටමක පැවති බැවින් දේශීය මූල්‍ය අංශය ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන් අහිතකර බලපෑමකට ලක් නොවුව ද, දේශීය වාණිජ බැංකු ඔවුන්ගේ මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය විදේශීය ණය සැපයුම් මාර්ග ඇහිරී යාමේ අභියෝගයට මුහුණ දුණි.

2008 අයවැයේ දී ප්‍රකාශ කළ අයවැය ඉලක්කවලට සමගාමීව අයවැය ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම දැඩි අභියෝගයක් විය. වසරේ ප්‍රථම භාගයේ දී සිදුවූ ලෝක ආහාර හා බලශක්ති අර්බුදය මෙන්ම, වසර අවසානයේ දී සිදු වූ ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය සහ පෙර නොවූ විරූ බාහිර කම්පන ආර්ථිකය කෙරෙහි අහිතකර බලපෑම් ඇති කරන තත්ත්වයක් තුළ, රටට තීරසාර සාමය උදාකිරීම සඳහා ත්‍රස්තවාදයට එරෙහිව යුද්ධයේ තීරණාත්මක අදියර අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීමට රජයට විශාල වියදමක් දැරීමට සිදුවිය. අලුතින් මුද්‍රවාගන්නා ලද ප්‍රදේශවල මානුෂීය සහ සංවර්ධන කටයුතු වේගවත් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය, සාපේක්ෂව ඉහළ මට්ටමක පැවති දේශීය පොලී අනුපාතික සහ 2008 ප්‍රථම භාගය තුළ ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ ඉන්ධන, පොහොර සහ අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩ මිල ගණන් ඉහළ මට්ටමක පැවතීම, රාජ්‍ය වියදම් ඉලක්ක කළ ප්‍රමාණයට වඩා ඉහළ යෑමට පීඩනයක් ඇති කළ අතර, ඉන්ධන හා අත්‍යවශ්‍ය ආහාර ද්‍රව්‍ය මත වූ බදු සහ තීරු බදු නිදහස් කිරීම සහ වසරේ අවසාන භාගය තුළ ආර්ථික කටයුතුවල ඇති වූ මන්දගාමීත්වය, රාජ්‍ය ආදායම අඩුවීම කෙරෙහි බලපෑවේය. අපේක්ෂා කළ ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි වූ අයවැය හිඟය මූල්‍යනය කිරීමට සිදුවීම, විදේශ වාණිජමය මූල්‍යනය සම්පූර්ණයෙන්ම වාගේ නොලැබී යෑම සහ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල පැවැති විදේශ ආයෝජන ක්ෂණිකව ඉවත්කර ගැනීම නිසා රජයට දැඩි ලෙස

11 රූප සටහන ආර්ථික වර්ධනය සහ සේවා විද්‍යුක්තිය

දේශීය බැංකු මූල්‍යයන් මත රැඳීමට සිදුවිය. 2008 අයවැය සඳහා භාවිතා කරන ලද උපකල්පන වලින් වෙනස් වූ රාජ්‍ය මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වයක් වාර්තා කිරීමට මෙම අභියෝග හේතු විය.

මෑතකාලීනව දේශීය සහ විදේශීය වශයෙන් සිදුවූ වර්ධනයන් සමග වර්තමානයේ දී ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය ඓතිහාසික වශයෙන් වැදගත් සන්ධිස්ථානයකට පිවිස තිබේ. දශක තුනක් පුරා පැවති යුධ ගැටුම් අවසන් කරමින් උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්, රටේ අනෙකුත් පළාත් සමග ඒකාබද්ධවීම මෙන්ම ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම සමග උදාවිය හැකි නව අවස්ථා, ඉහළ ආර්ථික වර්ධන මාවතක් කරා රට යොමු කිරීමට ඉවහල් වනු ඇත. උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්වල මෙතෙක් භාවිතා නොකළ සම්පත් වෙත ප්‍රවේශවීමේ හැකියාව ඉහළයෑමත් සමග රටේ ආර්ථික වර්ධන විභවතාවය ඉහළ යෑමට හැකි අතර, අනෙකුත් පළාත් සමග ඒකාබද්ධ වීම තුළින් ආර්ථික කටයුතුවලට විශාල පිටුබලයක් සපයනු ඇත. වෙළෙඳපොළවල් වැඩි දියුණු වීම, ස්වාභාවික සහ මානව සම්පත් වඩාත් හොඳින් උපයෝජනය කිරීම සහ හැකියාවන් හා නව සොයාගැනීම් සඳහා යෝග්‍ය මග පෙන්වීම් මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු වනු ඇත. ඒ සමගම, මෙම නව පරිසරය, විදේශීය ආයෝජන, අනෙකුත් පෞද්ගලික ආයෝජන සහ සංවර්ධන හවුල්කරුවන්ගේ සහයෝගය ඉහළ නැංවීමට මග පාදමින් ඔවුන්ගේ විශ්වාසය ගොඩ නංවනු ඇත. රටේ පෞද්ගලික අංශයේ ව්‍යාපාර සහ ආයෝජන සපයනු ලබන ආයතන අර්බුද අවස්ථාවකට වඩාත් හොඳින් මුහුණ දීමට ඔවුන්ගේ ව්‍යාපාර කටයුතු සකස් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය, ගෝලීය ආර්ථිකය දැනට මුහුණපා ඇති අවපාත තත්ත්වය මගින් වඩාත් හොඳින් පෙන්වා දෙයි. ඒ අනුව, ඔවුන්ගේ ව්‍යාපාර ආකෘති සහ කළමනාකරණ ක්‍රියාමාර්ග සඳහා අවශ්‍ය වෙනස්කම් හඳුන්වාදීමට සහ ඵලදායීතාව ඉහළ නැංවීමට ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට මෙය වැදගත් අවස්ථාවක් වනු ඇත. මෙවැනි වෙනස්කම් ඇතිවීමත් සමග රාජ්‍ය අංශයට ද සිය ප්‍රතිපත්ති සහ ක්‍රමෝපායයන් පිළිබඳව නැවත සිතා බැලීමට සහ නැවත ඒවා සකස් කිරීමට සිදුවනු ඇත. ගෝලීය ආර්ථිකය ඊළඟ ව්‍යාපාර චක්‍රයක පිවිසීමත් සමග ඇතිවන වාසිදායක තත්ත්වයෙන් උපරිම ප්‍රයෝජන ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය පරිසරය මෙම සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයන් මගින් සලසනු ඇත. මෙම නැගී එන අවස්ථා යෝග්‍ය ප්‍රතිපත්තීන් තුළින් ඵලදායී ලෙස සහ උපාය මාර්ගික ලෙස මෙහෙයවනු ලැබුවහොත් ඉහළ ආර්ථික වර්ධන මට්ටමක් කරා ළඟාවීමට අවශ්‍ය විභවතා අප රට සතුව ඇත.

1.2 2008 වසරේ සාර්ව ආර්ථික වර්ධනයන්, ස්වාධීනතාව හා ප්‍රතිපත්ති සඳහා ප්‍රතිචාර

මුර්ත අංශයේ වර්ධනයන්

වසරේ පළමු මාස නවය තුළ ආර්ථිකයේ පැවැති මනා ක්‍රියාකාරීත්වය තුළින් අත්කරගත් සියයට 6.5 ක වර්ධනයෙන් සවිමත් පිටුබලයක් ලැබ 2008 වර්ෂය සඳහා ආර්ථිකය සියයට 6.0 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. කෙසේ වුවත්, 2008 වසර අග දී විදේශීය අංශයේ සිදු වූ අයහපත් වර්ධනයන්ගෙන් ආර්ථිකයට ඇති වූ බලපෑම් නිසා 2008 අවසන් කාර්තුවේ දී ආර්ථික වර්ධනය සියයට 4.3 ක මන්දගාමී වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. ආර්ථිකයේ සියලු අංශ 2008 වසරේ වර්ධනයට ධනාත්මක දායකත්වයක් ලබා දුණි. කෙසේ වුවද, පෙර වසරේ දී සියයට 7 ඉක්ම වූ වර්ධන අනුපාතිකයක් අත්කර ගත් කර්මාන්ත හා සේවා අංශවල වර්ධනයන් පිළිවෙළින් සියයට 5.9 හා සියයට 5.6 දක්වා අඩු වූයේ ප්‍රධාන වශයෙන්ම දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වයේ වේගය අඩු වීමත් වසරේ අවසාන කාර්තුව තුළ විදේශීය ඉල්ලුමෙහි වූ අඩු වීමත් නිසාය. කෙසේ වුවද, ඉහළ මට්ටමක පැවති පාරිභෝගික භාණ්ඩ මිල සහ නැගෙනහිර පළාතෙහි ආර්ථික කටයුතු යළි ඇරඹීමේ තත්ත්වයන්හි ප්‍රතිලාභ ලැබූ කෘෂිකාර්මික අංශය සියයට 7.5 ක් වැනි ප්‍රශංසනීය වර්ධනයක් අත්කර ගත්තේය. සේවා අංශය තවදුරටත් ආර්ථිකයේ සමස්ත වර්ධනයට ඉහළම දායකත්වය සපයන අංශය ලෙස, සියයට 57 ක දායකත්වයක් සපයන ලද අතර, කර්මාන්ත හා කෘෂිකර්මාන්ත අංශවලින් පිළිවෙළින් සියයට 28 ක හා සියයට 15 ක දායකත්වයක් ලැබිණි. සේවා අංශයෙහි මනා ක්‍රියාකාරීත්වයක් වාර්තා කළ අංශයන් වූයේ ප්‍රවාහනය, සන්නිවේදනය, බැංකු, රක්ෂණ හා දේපල වෙළෙඳාම් යන උප අංශයන්ය. ද.දේ.නි.යට සියයට 24 ක දායකත්වයක් ලබා දුන් තොග හා සිල්ලර වෙළෙඳාම් යන උප අංශය විදේශීය අංශයේ ඇති වූ අයහපත් තත්ත්වයන් හේතුවෙන් අඩු වර්ධනයක් පෙන්වීය. ගෝලීය ආර්ථිකයේ පසුබැස්මෙන් මතු වූ අවාසිදායක වර්ධනයන් නිසා කර්මාන්තශාලා නිෂ්පාදනවල ඇති වූ අඩු ක්‍රියාකාරීත්වය කර්මාන්ත අංශයෙහි මන්දගාමී වර්ධනයට දායක වූ ප්‍රධානතම සාධකයයි. කෘෂිකාර්මික අංශයේ යහපත් ක්‍රියාකාරීත්වයක් ඇතිවීමට හේතු වූයේ තේ නිෂ්පාදනය ඉතිහාසයේ යම් වසරක ප්‍රථම භාගයේ අත්කරගත් විශිෂ්ටතම වර්ධනය අත්කර ගැනීම සහ වී වගා අංශයෙන් ඉතා ඉහළ අස්වැන්නක් යල කන්නයේ දී වාර්තා වීමයි. ධීවර අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය පෙර වසරේ ඉහළ මට්ටමක පැවති අතර, එය 2008 දී

1.1 සංඛ්‍යා සටහන

කර්මාන්ත මූල්‍ය අනුව ස්ථාවර මිල (2002) යටතේ දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය

අංශය	වටිනාකම (රු.ද.ල)		ද.දේ.නි.% ලෙස		වෙනස්වීමේ අනුපාතිකය%		වෙනස්වීමට දායකත්වය%	
	2007(අ)	2008(ආ)	2007(අ)	2008(ආ)	2007(අ)	2008(ආ)	2007(අ)	2008(ආ)
කෘෂිකාර්මික අංශය	265,870	285,897	11.9	12.1	3.4	7.5	6.1	15.1
කෘෂිකර්මය, පශු සම්පත් සහ දැව ආදී වන ද්‍රව්‍ය	241,285	258,881	10.8	10.9	2.3	7.3	3.8	13.2
ධීවර කර්මාන්තය	24,585	27,016	1.1	1.1	15.6	9.9	2.3	1.8
කාර්මික අංශය	635,199	672,790	28.5	28.4	7.6	5.9	31.6	28.3
පතල් හා කැනීම	42,631	48,090	1.9	2.0	19.2	12.8	4.8	4.1
නිෂ්පාදන කර්මාන්ත	394,233	413,680	17.7	17.5	6.4	4.9	16.8	14.6
විදුලිය, ගෑස් සහ ජලය	55,339	56,847	2.5	2.4	4.6	2.7	1.7	1.1
ඉදිකිරීම්	142,996	154,173	6.4	6.5	9.0	7.8	8.3	8.4
සේවා අංශය	1,331,587	1,406,814	59.6	59.5	7.1	5.6	62.3	56.6
නොග සහ සිල්ලර වෙළෙඳාම	546,145	571,911	24.5	24.2	6.1	4.7	22.3	19.4
හෝටල් සහ ආපනශාලා	9,199	8,741	0.4	0.4	-2.3	-5.0	-0.1	-0.3
ප්‍රවාහනය සහ සන්නිවේදනය	286,764	310,029	12.8	13.1	10.5	8.1	19.2	17.5
බැංකු, රක්ෂණ සහ දේපල වෙළෙඳාම් යනාදිය	193,375	206,048	8.7	8.7	8.7	6.6	10.9	9.5
නිවාස අයිතිය	72,345	73,137	3.2	3.1	1.1	1.1	0.6	0.6
රාජ්‍ය සේවා	171,259	181,051	7.7	7.7	6.0	5.7	6.8	7.4
පෞද්ගලික සේවා	52,500	55,896	2.4	2.4	7.8	6.5	2.7	2.6
දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය (ද.දේ.නි.)	2,232,656	2,365,500	100.0	100.0	6.8	6.0	100.0	100.0
විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම	-24,365	-53,117			15.3	-118.0		
දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය (ද.ජා.නි.)	2,208,291	2,312,383			7.1	4.7		

(අ) සංශෝධිත
(ආ) තාවකාලික

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

1 ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම හා ප්‍රතිපත්ති

තවදුරටත් වර්ධනය වෙමින් ශක්තිමත්ව පැවතිණි. 2008 වසරේ විරැකියා අනුපාතිකය සියයට 5.2 ක පමණ වාර්තාගත අඩු මට්ටමකට ළඟාවීමට වසරේ පළමු මාස තවයේ අත්කරගත් සියයට 6.5 ක ආර්ථික වර්ධනය බෙහෙවින් ඉවහල් වූ අතර, සංසන්දනාත්මකව 2006 හා 2007 වසරවල පැවැති විරැකියා අනුපාතික පිළිවෙළින් සියයට 6.5 ක් හා සියයට 6.0 ක් විය.

2008 වසරේ කෘෂිකාර්මික අංශයෙහි උප අංශ එකිනෙකට වෙනස් අයුරින් යුත් ක්‍රියාකාරීත්වයක් සහිතව ආර්ථික වර්ධනයට යහපත් දායකත්වයක් ලබා දුන්නේය. වී, සීනි, ධීවර සහ රබර් යන උප අංශ සැලකිය යුතු තරම් ඉහළ වර්ධන අනුපාතික වාර්තා කර ඇත. වී නිෂ්පාදනයේ කැපී පෙනෙන වර්ධනයට හේතු වූයේ වී සඳහා නිෂ්පාදකයා ලබන මිල ඉහළ මට්ටමක තිබීම හේතුවෙන් වැඩි බිම් ප්‍රමාණයක වී වගා කටයුතු සිදු වීමත්, නැගෙනහිර පළාත නිදහස් කර ගැනීමත්, රජයේ දේශීය කෘෂි නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමේ ජාතික වැඩසටහනෙහි බලපෑමත් නිසාය. සීනි නිෂ්පාදනය වැඩි වීමට, සීනි කර්මාන්තශාලා විසින් නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම සඳහා අනුගමනය කළ ක්‍රමෝපායයන් හේතු වූ අතර, මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය වැඩි වීමට පිටුබලයක් වූයේ පැවති යහපත් කාලගුණ තත්ත්වය, නිදහස් කර

ගත් නැගෙනහිර ප්‍රදේශයේ ධීවර කටයුතුවල සිදු වූ වර්ධනය මෙන්ම ජලාශ කළමනාකරණය සඳහා ජන සහභාගිත්ව වැඩසටහන් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ අය කිරීමකින් තොරව මත්ස්‍ය පැටවුන් විශාල වශයෙන් ජලාශවලට නිදහස් කිරීම වැනි කරුණු ය. වසරේ ප්‍රථම භාගයේ දී ඉතා ඉහළ මිල ගණන් පැවතීම හේතුවෙන් රබර් නිෂ්පාදනය ඉහළ ගිය ද, ගෝලීය ආර්ථිකය මන්දගාමී වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රබර් සඳහා වූ ඉල්ලුමෙහි වූ අඩු වීමත් තෙල් මිල පහත බැසීම නිසා ස්වභාවික රබර්වල මිල අඩු වීමත් නිසා වසරේ දෙවන භාගය තුළදී රබර් නිෂ්පාදනය සුළු වශයෙන් අඩු විය.

තේ, පොල්, කිරි නිෂ්පාදන හා කුකුළු පාලනය යන කෘෂිකර්මාන්ත උප අංශ දැක්වූයේ අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා අඩු වර්ධනයකි. වසර අග වන විට කොළඹ තේ වෙන්දේසියේ තේ මිල ගණන්වල වූ තියුණු අඩු වීම සහ මිල ගණන් පහත වැටීම නවත්වාලීම සඳහා ගත් ක්‍රියාමාර්ග වසර අග දී නිෂ්පාදනය තරමක් දුරට පහත යෑමට තුඩු දුන් අතර, මෙමගින් වසරේ ප්‍රථම භාගයේ ඉතා යහපත්ව පැවති වර්ධන ප්‍රවණතාවය වසර අග වනවිට මන්දගාමී විය. පොල් නිෂ්පාදනයේ අඩු වීමට 2007 දී පැවැති දැඩි නියඟය සහ පොල් වගාවට වැළඳුණු 'වැලිගම කොළ කුණුවීමේ සහ මැලවීමේ රෝගය'

ලෙසින් ප්‍රසිද්ධ වූ අලුත් රෝගයක් හේතු විය. ජාතික කිරි නිපැයුමේ සුළු වර්ධනයක් පමණක් පැවතිය ද, කිරි නිෂ්පාදනයෙන් ස්වයංපෝෂිත වීමේ රජයේ ප්‍රතිපත්තිය අනුව යමින් ඉහළ කිරි නිෂ්පාදනයක් ලබා ගැනීමට උසස් කළමනාකරණ පරිචයන් භාවිතාවට ගැනීමත්, උසස් ගණයේ සතුන් ඇති කිරීමට ගත් ක්‍රියාමාර්ගත් නිසා ජාතික පශු සම්පත් සංවර්ධන මණ්ඩලය කිරි නිෂ්පාදනයේ විශිෂ්ට වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. කුකුළු ආහාර මිශ්‍රණයේ අඩංගු ද්‍රව්‍යයන්ගේ මිල ගණන් ඉහළ යාමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නිෂ්පාදන වියදම් වැඩි වීම ප්‍රධාන වශයෙන් බලපෑම නිසා කුකුළු මස් නිෂ්පාදනයේ වර්ධනය අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා අඩු විය.

2008 වසරේදී අනෙකුත් කෘෂිකාර්මික, අපනයන බෝග නිෂ්පාදන මිශ්‍ර ක්‍රියාකාරිත්වයක් පෙන්වුම් කළේය. කොකෝවා, කරාඬු නැටි, පුවක් සහ කෝපි නිෂ්පාදනයේ වැඩිවීමක් පෙන්වුම් කළ අතර ඛුලන්, කරදමුංගු, ගම්මිරිස්, කුරුඳු සහ කපු නිෂ්පාදනය පහළ ගියේය. විශේෂයෙන් 2008 වසරේදී කරාඬු නැටි අස්වැන්න ඉහළ ක්‍රියාකාරිත්වයක් පෙන්වුම් කරමින් තම නිෂ්පාදන චක්‍රයේ හතර වන වසරේදී උපරිම අස්වැන්නක් ලබා ගත්තේය. මේ අතර, ලෝක ඉල්ලුම පහළ යෑම හා ඒ අනුව මිල ගණන් පහළ බැසීම හේතුවෙන් කුරුඳු නිෂ්පාදනය අඩුවීමට බලපෑ අතර ප්‍රධාන වගා බිම් ප්‍රදේශවල ඇති වූ අධික වර්ෂාපතනය සහ ආනයනය කරන රටවල් විසින් පැනවූ සමහර සීමාවන් ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය අඩුවීමට බලපෑවේය.

2008 වසරේ ප්‍රථම භාගයේ දී කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන සඳහා ලැබූ යහපත් මිල ගණන්, භාණ්ඩ මිල ඛුලුල පුපුරා යාමත් සමඟ වසරේ තෙවන කාර්තුවේ සිට තියුණු ලෙස පහත වැටිණි. 2009 අයවැයෙන් සහ ඊට අනතුරුව 2008 දෙසැම්බර් මාසයේ දී ඉදිරිපත් කළ ආර්ථික දිරිගැන්වීමේ වැඩපිළිවෙල මගින් කෘෂිකර්මාන්තයේ වැටිලි සහ වැටිලි නොවන දෙඅංශයම වඩා ක්‍රියාකාරී ලෙස පවත්වා ගැනීම සඳහා රජය විසින් සහන පියවර කිහිපයක් ගන්නා ලදී. ඒ අනුව, බදු අනුපාතික වෙනස් කිරීමටත්, සෙස් බදු සහ වෙනත් රේගුවේ දී අයකරන බදු හඳුන්වාදීමට හා සංශෝධනය කිරීමටත්, මූල්‍ය සහන සැපයීමටත් රජය විසින් පියවර ගනු ලැබූයේ කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන වැඩි කිරීම ඉලක්ක කොට ගෙන 'අපි වචමු - රට නගමු' නේමාව යටතේ 2007 වසරේ දියත් කෙරුණු රජයේ ජාතික වැඩසටහන ශක්තිමත් කිරීමට අමතරවය.

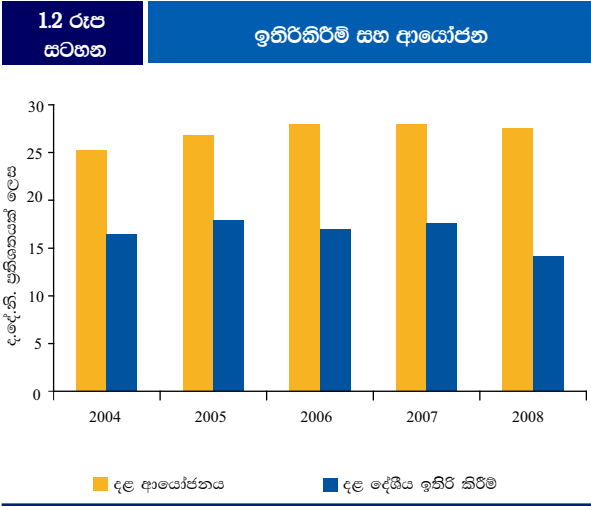
කර්මාන්ත අංශය වසරේ පළමු මාස නවයේ දී සියයට 6 ක වර්ධන වේගයක් පවත්වා ගත් අතර, ගෝලීය ආර්ථික පසු බැසීමෙන් ඇති වූ මන්දගාමී බව නිසා සිව්වන කාර්තුවේ දී අත්කර ගත් සියයට 5.2 ක වර්ධනය සමඟින් 2008 මුළු වර්ෂයටම අදාළව සියයට 5.9 ක වර්ධන වේගයක් වාර්තා කළේය. රේඛීය

1.2 සංඛ්‍යා සටහන **සමස්ත ඉල්ලුම සහ ඉතිරිකිරීම් ආයෝජන පරතරය 2007-2008**

ශීර්ෂය	රු. බිලියන		වර්ධනය %		ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස	
	2007 (අ)	2008 (ආ)	2007 (ඇ)	2008 (ඈ)	2007 (ඉ)	2008 (ඊ)
1. දේශීය ඉල්ලුම	3,950.0	5,002.2	21.1	26.6	110.4	113.4
1.1 පරිභෝජනය	2,949.7	3,787.4	20.9	28.4	82.4	85.9
පොද්ගලික	2,403.2	3,073.7	20.9	27.9	67.2	69.7
රාජ්‍ය	546.5	713.8	21.1	30.6	15.3	16.2
1.2 ආයෝජන (දළ දේශීය ප්‍රාග්ධන						
සම්පාදනය)	1,000.3	1,214.8	21.7	21.4	28.0	27.5
පොද්ගලික	807.4	928.8	14.8	15.0	22.6	21.1
රාජ්‍ය	192.9	286.0	61.9	48.3	5.4	6.5
2. ශුද්ධ බාහිර ඉල්ලුම	-371.3	-591.7	-14.8	-59.3	-10.4	-13.4
භාණ්ඩ හා සේවා අපනයනය	1,041.9	1,098.4	17.7	5.4	29.1	24.9
භාණ්ඩ හා සේවා ආනයනය	1,413.3	1,690.1	16.9	19.6	39.5	38.3
3. මුළු ඉල්ලුම (ද.දේ.නි) (1) + (2)	3,578.7	4,410.6	21.8	23.2	100.0	100.0
4. දේශීය ඉතිරි කිරීම් (3) - (1.1)	629.0	623.1	26.1	-0.9	17.6	14.1
පොද්ගලික	686.7	711.6	20.7	3.6	19.2	16.1
රාජ්‍ය	-57.7	-88.5	17.7	-53.3	-1.6	-2.0
5. විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම	-39.1	-99.0	3.4	-153.6	-1.1	-2.2
6. විදේශීය ශුද්ධ පොද්ගලික ජංගම සංක්‍රාම	245.0	277.7	23.8	13.3	6.8	6.3
7. ජාතික ඉතිරි කිරීම් (4) + (5) + (6)	834.9	801.8	27.2	-4.0	23.3	18.2
8. ඉතිරි කිරීම් ආයෝජන පරතරය						
දේශීය ඉතුරුම් - ආයෝජන (4) - (1.2)	-371.3	-591.7			-10.4	-13.4
ජාතික ඉතිරි කිරීම් - ආයෝජන (7) - (1.2)	-165.4	-413.0			-4.6	-9.4
9. නිල ප්‍රදානයන් හැර විදේශීය ජංගම ගිණුම් හිඟය (2) + (5) + (6) (ඈ)	-165.4	-413.0			-4.6	-9.4

(අ) සංශෝධිත (ආ) නාවකාලික (ඇ) දත්ත සම්පාදනයේ කාල වෙනස නිසා ගෙවුම් තුලන ඇස්තමේන්තුවලට වඩා වෙනස්ය. මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

අමාත්‍යාංශ විසින් ක්‍රියාවට නගන ලද පියවර කිහිපයක් මඟින් ප්‍රාදේශීය කාර්මිකකරණය සහ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයන් ධෛර්යමත් කෙරිණි. ප්‍රාදේශීය කාර්මිකකරණයට පහසුකම් සැලසීම සඳහා 'නිපැයුම් ශ්‍රී ලංකා', 'ගමට කර්මාන්ත' සහ 'නැගෙනහිර නවෝදය' වැනි විශේෂ වැඩසටහන් දියත් කරන ලදී. ගෝලීය ආර්ථික පසුබැස්මේ බලපෑම්වලට ලක් වූ ඇතැම් කර්මාන්ත තිරසාර ලෙස පවත්වා ගැනීමට සහාය වෙනු පිණිස රාජ්‍ය මූල්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් හඳුන්වා දෙන ලදී. නවද, මෙම රාජ්‍ය මූල්‍ය ක්‍රියාමාර්ග මගින් රබර්, බඩ ඉරිඟු වැනි දේශීය නිපැයෙන අමු ද්‍රව්‍ය භාවිතයට ගැනීම දිරිමත් කිරීම ද අපේක්ෂා කෙරිණි.

විදේශීය ඉල්ලුම අඩුවීම නිසා රෙදිපිළි, ඇඟළුම් සහ සම්භාණ්ඩ නිෂ්පාදන අංශයෙහි තියුණු මන්දගාමී බවක් ඇති විය. කර්මාන්තය හමුවේ ඇති අනාගත අභියෝගයන්ට මුහුණ දීම සඳහා ඇඟළුම් නිපැයුම්කරුවන් විසින් ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගන්නා ලදී. මෙම ක්‍රියාමාර්ගවල දී අඩුවෙන් බලශක්ති පරිභෝජනය, ජල සංරක්ෂණය හා අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සහ අඩු කාබන් විමෝචනය යන කරුණු සඳහා ලෝකයේ භාවිතා වන මිනුම් දඩු සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී. ප්‍රධාන කර්මික රටවල මෝටර් රථ කර්මාන්තයේ පැවැති දුර්වල ක්‍රියාකාරීත්වය හේතුවෙන් විදේශීය ඉල්ලුමෙහි පහත වැටීම නිසා රසායනික ද්‍රව්‍ය, ඛනිජ තෙල්, ගල් අඟුරු, රබර් සහ ප්ලාස්ටික් නිෂ්පාදිත කර්මාන්තවලට අයහපත් බලපෑම් ඇති විය. ප්‍රධාන වශයෙන්, ඉහළ නැගී අමුද්‍රව්‍ය හා බලශක්ති පිරිවැය, පිගන් ගඩොල් සඳහා ඉදිකිරීම් අංශයෙන් තිබූ අඩු ඉල්ලුම සහ යුරෝපා සංගමයේ රටවලින් හා ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයෙන් පිගන් භාණ්ඩ සඳහා වූ ඉල්ලුමේ අඩු වීම යන කරුණු හේතුකොටගෙන පිගන් මැටි ආශ්‍රිත කර්මාන්තවලට දුෂ්කරතාවලට මුහුණ දීමට සිදු විය.

හෝටල් සහ ආපනශාලා උප අංශයේ සිදු වූ සංකෝචනය හේතුවෙන් සේවා අංශයේ මන්දගාමී වර්ධනයක් ඇති විය. පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව අනෙකුත් සෑම උප අංශයකම අඩු වර්ධනයක් පැවතිණි. සේවා අංශයේ වර්ධන වේගයේ වූ අඩුවීම, අපනයන වෙළෙඳාම, ප්‍රවාහනය සහ මූල්‍ය සේවා කටයුතුවල සිදු වූ මන්දගාමීත්වයෙන් ඇති වූවකි. කෙසේ වුවද, තොග සහ සිල්ලර වෙළෙඳාම හා ප්‍රවාහනය සහ සන්නිවේදනය යන උප අංශවල සංරචකයන් වූ ආනයන වෙළෙඳාම සහ තැපැල් හා විදුලි සංදේශ වෙන් වෙන්ව ගත් කල වර්ධනයන් වාර්තා කළේය. සේවා

අංශයේ වර්ධන ප්‍රවණතාවය අඩු වීමට දැඩිව බලපාන ලද්දේ ගෝලීය ආර්ථික අවපාතය නිසා අපනයන වෙළෙඳාම උප අංශයේ පැවති මන්දගාමීත්වයයි. වැඩි වූ දුරකථන සන්නිවේදන පෙන්නුම් කෙරෙන පරිදි දුරකථන ආවරණය පුළුල් කිරීම විදුලි සංදේශ අංශයේ වර්ධනයට ඉවහල් විය.

විදේශීය අංශයේ වර්ධනයන්

දේශීය හා විදේශීය වශයෙන් පැන නැගුණු නොයෙකුත් අභියෝග හමුවේ වුවද, 2008 වසරේ තුන්වන කාර්තුව අවසානය දක්වා ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වෙමින් පැවති විදේශීය අංශයේ යහපත් ප්‍රවණතාවය, ඉන්පසුව ලොව පුරා ව්‍යාප්ත වූ මූල්‍ය සහ ආර්ථික අර්බුදයන් සමඟ පිරිහීමකට පත් විය. ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය තීව්‍ර වීමට පෙර අපනයන, විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ, ගෙවුම් ශේෂය, කෙටිකාලීන ආයෝජන සහ විදේශීය සංචිත ආදී විදේශීය අංශයේ බොහෝ දර්ශක මූලික පුරෝකථනය කළ අගයන්ටත් වඩා ඉහළින් පැවතිණි. ප්‍රධාන වෙළෙඳ හවුල්කරුවන්ගේ ආර්ථිකයන්හි සිදුවූ පසුබෑම, ඛනිජ තෙල් මිල සහ නිෂ්පාදන පිරිවැය ඉහළ යෑම, ඉහළ පොලී අනුපාතික සහ වෙළෙඳ වරණයන් පිළිබඳ පොදු ක්‍රමය (GSP+) යටතේ සහන තවදුරටත් පවත්වා ගැනීම පිළිබඳව පැවති අවිනිශ්චිතතාව වැනි දැඩි අභියෝග හමුවේ වුවද, 2008 වසරේ පළමු මාස නවය තුළදී අපනයන සියයට 10 කින් පමණ වර්ධනය විය. ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළෙහි පෙර නොවූ විරු ලෙස ඉහළ ගිය ඛනිජ තෙල් සහ භාණ්ඩ මිල ගණන් හේතුවෙන් ආනයන වියදම සියයට 33.7 කින් තියුණු ලෙස ඉහළ යෑම නිසා 2008 සැප්තැම්බර් මාසය අවසානයේදී වෙළෙඳ ශේෂය සියයට 88.1 කින් පුළුල් විය. පළමු මාස නවය තුළදී සියයට 20 කටත් වඩා වැඩියෙන් වර්ධනය වූ පෞද්ගලික සංක්‍රාම, වෙළෙඳ ගිණුමේ හිඟය පුළුල්වීම තරමක් දුරට සමනය කළ අතර, ජංගම ගිණුමේ හිඟය ඉහළයෑම සීමාවීමට එය උපකාරී විය. රජයට සහ පෞද්ගලික අංශයට වූ ශුද්ධ විදේශීය ලැබීම් 2008 සැප්තැම්බර් මස අවසානයේදී එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 1,004 දක්වා ඉහළ ගිය අතර, එය ප්‍රාග්ධන හා මූල්‍ය ගිණුමෙහි අතිරික්තයක් ජනනය කිරීමට සමත් විය. මෙම අතිරික්තය ජංගම ගිණුමේ හිඟය මුළුමනින්ම මූල්‍යනය කිරීමටත් වඩා ප්‍රමාණවත් වූ හෙයින් 2008 වසරේ සැප්තැම්බර් අවසානය වන විට ගෙවුම් ශේෂයෙහි අතිරික්තයක් වාර්තා විය.

වසර ගෙවියත්ම විදේශ මූල්‍ය පසුබිම සම්පූර්ණයෙන් වෙනස් වී ගෝලීය ආර්ථික වර්ධන අපේක්ෂාවන් පිරිහී යාමත් සමඟ 2008 සැප්තැම්බර් මස අවසන් වන තෙක් විදේශීය අංශය අත්කරගත් සතුටුදායක ක්‍රියාකාරීත්වය දුර්වල වීම ඇරඹිණි. ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ උප-ප්‍රමුඛ උකස් ණය

වෙළෙඳපොළ මූලික කරගත් මූල්‍ය අර්බුදය අනෙකුත් ප්‍රධාන වෙළෙඳපොළ කරා ව්‍යාප්ත වෙමින් හටගත් ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය ක්‍රමයෙන් මූර්ත අංශ කරා ද වේගවත්ව ව්‍යාප්ත වන්නට විය. ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය ඇතුළු සංවර්ධිත රටවල ආර්ථික වර්ධනය මන්දගාමී වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, බලශක්තිය සහ අනෙකුත් භාණ්ඩ සඳහා වූ ගෝලීය ඉල්ලුම අඩු විය. වසර අවසානය වන විට පහළ ගිය ගෝලීය ඉල්ලුම හමුවේ පසුබෑමට ලක් වූ අපනයනවල වර්ධනය අවසාන කාර්තුවේදී සියයට 2.8 කින් අඩු විය. අවසාන කාර්තුවේ වූ පසුබෑම 2008 වසරේදී අපනයන සියයට 6.5 ක මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් ඇති කිරීමට හේතු විය. වසරේ මුල් අවධියේදී ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ තුළ පැවති ආකර්ෂණීය මිල ගණන් හේතුවෙන් කෘෂිකාර්මික අපනයන, සමස්ත අපනයන වර්ධනයෙන් සියයට 70 කට පමණ දායකත්වයක් සැපයීය. ඇගළුම් සඳහා ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ ඉල්ලුම අඩු වීම හේතුවෙන් කාර්මික නිෂ්පාදන මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් පමණක් වාර්තා කළේය. එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව යුරෝ සහ ස්ටර්ලිං පවුම නියුණු ලෙස අවප්‍රමාණයවීම ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයනවල තරගකාරිත්වය තරමක් දුරට අඩුවීමට හේතු විය. එසේ වුවත්, යුරෝපා සංගමයට කරන ලද අපනයන වැඩිවීම මගින් එක්සත් ජනපදයට වූ අපනයන අඩුවීමේ බලපෑම සමනය විය. තනි රටක් ලෙස ගත් කල ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය ප්‍රධානතම අපනයන ගමනාන්තය විය. කලාපයක් ලෙස ගත් කල යුරෝපා සංගමයේ වැදගත්කම මෑත කාලයේ වැඩිවෙමින් පවතී.

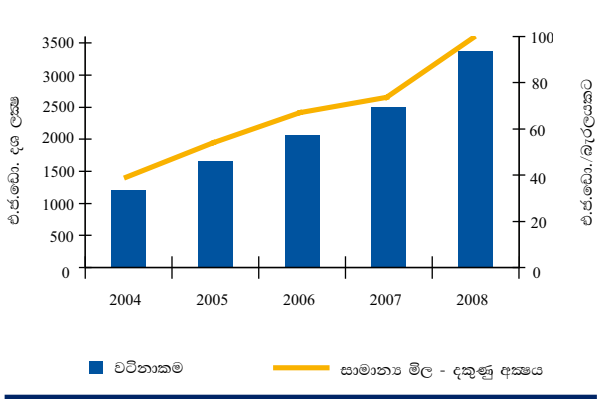
ඓතිහාසික වශයෙන් ඉහළම මිල ගණන් වාර්තා කළ ඛනිජ තෙල් ඇතුළුව බොහොමයක් භාණ්ඩවල මිල ගණන් ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන් 2008 වසරේ හතරවන කාර්තුවේ සිට අඩු විය. මිල ගණන්වල අනපේක්ෂිත පහත වැටීම අවසන් කාර්තුවේදී ආනයන

වියදම මත හිතකර බලපෑමක් ඇති කිරීමට සමත් විය. පළමු කාර්තු තුන තුළදී සියයට 61.4 කින් වර්ධනය වූ ඛනිජ තෙල් ආනයන, සිව්වන කාර්තුව තුළදී සියයට 25.6 කින් පහත වැටිණි. ඛනිජ තෙල් ඇතුළු අනෙකුත් ආනයන වියදම් අඩුවීමත් සමඟ අවසන් කාර්තුවේදී ආනයන වියදම ඉතා වේගයෙන් පහත වැටුණු අතර, එය පසුගිය වසරේ අනුරූප කාලයත් සමඟ සසඳන විට බොහෝදුරට නොවෙනස් වූ අගයක පැවතිණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2008 වසර තුළදී ආනයන සියයට 24 කින් වර්ධනය විය. සියලුම ප්‍රධාන ආනයන කාණ්ඩ පුළුල් වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරමින් ඉහළ ගියේය. අපනයනයන්හි අඩු වර්ධනයට සාපේක්ෂව, ආනයන වියදමෙහි ඉහළ වර්ධනයක් පැවතීම 2008 වසරේදී වෙළෙඳ ගිණුමේ හිඟය පුළුල්වීමට දායක විය. 2007 වසරේදී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 3.7 ක් වූ සමස්ත වෙළෙඳ ශේෂය 2008 වසරේදී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 5.9 දක්වා සියයට 60.6 කින් පුළුල් විය. ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස, වෙළෙඳ හිඟය 2007 වසරේදී සියයට 11.3 සිට 2008 වසරේදී සියයට 14.4 දක්වා වර්ධනය විය.

ප්‍රවාහන, විදුලි සංදේශ, පරිගණක හා තොරතුරු තාක්ෂණ සේවා, ඉදිකිරීම් සහ රක්ෂණ යන සේවා ඉහළ කාර්ය සාධනයක් සේවා අංශයට ලබා දුන් අතර, සංචාරක සහ අනෙකුත් සමස්ත සේවාවන්හි මන්දගාමීත්වය හේතුවෙන්, මෙම ප්‍රගතිය යම්තාක් දුරකට පසුබෑමකට ලක් විය. 2008 වර්ෂය තුළදී ද සංචාරක කර්මාන්තය මන්දගාමී ස්වභාවයක් ඉසිලීය. වර්ෂය ආරම්භයේ දී සංචාරකයින්ගේ පැමිණීම අඩු වීම සඳහා සංචාරක ව්‍යාපාරයට වැඩිම දායකත්වයක් ලබා දෙන රටවලින් නිකුත් කළ අහිතකර සංචාරක උපදේශයන් බලපාන ලදී. කෙසේ වුවද, වර්ෂයේ පසු කාලයේදී ගෝලීය ආර්ථික අවපාතයත් සමඟ තවදුරටත් සංචාරක පැමිණීම අඩු විය.

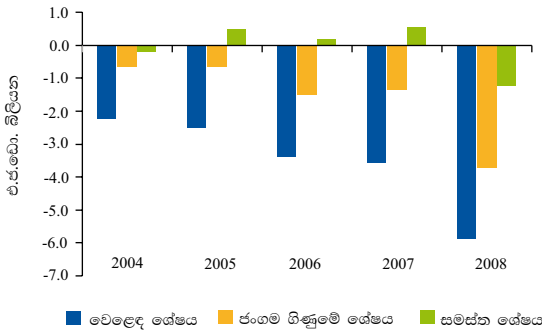
2008 වසරේ දී ආයෝජනයෙන් ලද ශුද්ධ සාධක ආදායම සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ නිල සංචිත ආයෝජනය කිරීමෙන් ලද පොලී ආදායම පහළයෑම, එ.ජ. ඩොලරයට එරෙහිව යුරෝ සහ ස්ටර්ලිං පවුම වැනි ප්‍රධාන ව්‍යවහාර මුදල් වර්ග දැඩි ලෙස අවප්‍රමාණය වීමත් සමඟ විදේශීය සංචිතවල ප්‍රත්‍යාගණන අලාභ යනාදී කරුණුය. ඒ සමඟම විදේශීය ආයෝජකයින් විසින් විදේශීය සෘජු ආයෝජනවල ලාභ සහ ලාභාංශ සිය රටවල් වෙත ගෙනයෑම නිසා ආදායම් ගිණුමේ ගෙවීම් ද ඉහළ ගියේය. කෙසේ වුවද, ආයෝජකයන් මෙම ලාභ හා ලාභාංශ

1.3 රූප සටහන ඛනිජ තෙල් ආනයන වටිනාකම සහ ආනයනය කරන ලද බොරතෙල්වල සාමාන්‍ය මිල

14 රුප සටහන

ගෙවුම් තුළනය

තම මෙහෙයුම් කටයුතු ප්‍රසාරණය කිරීම සඳහා නැවත ආයෝජනය කර ඇති බැවින් එසේ රටින් පිටතට ගිය මූල්‍ය ප්‍රවාහ මූල්‍ය ගිණුමෙහි ලැබීමක් ලෙස සැලකේ.

සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ තවදුරටත් ප්‍රධානතම විදේශීය ලැබීම් අයිතමයක් ලෙස වෙළෙඳ ගිණුමේ හිඟයෙන් සියයට 50 ක් පමණ මූල්‍යයනය කිරීමට සමත් විය. 2007 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 2,502 සමග සැසඳීමේ දී 2008 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 2,918 ක් දක්වා ඉහළ අනුපාතිකයකින් විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ වර්ධනය විය. විදේශ සේවා සඳහා යන සේවකයින් සංඛ්‍යාව 2008 වර්ෂයේ දී වර්ධනය වීම, ඛනිජ තෙල් නිපදවන රටවල ආදායම ඉහළයෑම නිසා මැද පෙරදිග කලාපයේ සේවය කරන්නන්ගේ සාමාන්‍ය වැටුප් ඉහළයෑම සහ ඉහළ වැටුප් ගෙවන රටවල් වෙත පිටව යන සේවා නියුක්තිකයන්ගේ සංඛ්‍යාව ඉහළයෑම වැනි කරුණු මෙම වර්ධනය සඳහා හේතු විය. ජංගම ගිණුමේ හිඟය 2007 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 1,401 ක සිට 2008 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 3,775 දක්වා දෙගුණයකට වඩා අධිකවීම සඳහා බලපාන ලද්දේ අනපේක්ෂිත ලෙස ඉහළගිය ආනයන වියදම් හේතුවෙන් වැඩි වූ වෙළෙඳ හිඟයයි. ජංගම ගිණුමේ හිඟය ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත් විට 2007 වසරේදී වූ සියයට 4.3 ක සිට 2008 වසරේදී සියයට 9.1 දක්වා පිරිහුණි.

2008 වසරේ ප්‍රථම මාස නවය තුළදී ප්‍රාග්ධන සහ මූල්‍ය ගිණුම ලද මූල්‍ය ප්‍රවාහ විශාල ලෙස ඉහළ ගිය ජංගම ගිණුමේ හිඟය මූල්‍යයනය කිරීමටත් වඩා ප්‍රමාණවත් වුවත්, ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය උග්‍ර අතට හැරීමත් සමග එම ප්‍රවණතාවය මුළුමනින්ම වෙනස් වන්නට විය. විදේශීය සෘජු ආයෝජන 2008 දී මෙතෙක් වාර්තා කළ ඉහළම අගය වාර්තා කරන ලද අතර, මේ

සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් ඉපැයීම් නැවත ආයෝජනය කිරීම ඉහළයාම හේතු විය. විදේශ පාර්ශ්වයන් විසින් මූල්‍යනය කරන ලද ව්‍යාපෘතීන් සඳහා රජය විසින් සපයා ගත යුතු මූල්‍ය අරමුදල්වල හිඟයක් ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන් ඇති වූ අතර ඒ අනුව ණය සහ ප්‍රදානයන්ගෙන් යුක්ත රජයට ලැබුණු විදේශීය මූල්‍ය 2008 වසර තුළදී පහත වැටුණි. වසරේ අග භාගය වන විට ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය උග්‍ර අතට හැරීම හේතුකොටගෙන සමහර වාණිජමය ණය ලබා ගැනීමට නොහැකි වුවත්, 2008 වසර තුළ දී රජය එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.4 ක් වූ විදේශ ණය සහ ප්‍රදාන රැස්කර ගැනීමට සමත් විය. ඒ හා සැසඳීමේදී, 2007 වසර තුළ එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 500 ක් වූ ජාත්‍යන්තර බැඳුම්කර නිකුතුවේ ලැබීම් ද ඇතුළත්ව රජයට ලැබුණු ණය සහ ප්‍රදාන එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.6 ක් විය. ලැබුණු ණයවලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් සහනදායී කොන්දේසි මත ලැබූ ණය වූ අතර, එම ණය විශේෂයෙන්ම කොළඹ වරාය පුළුල් කිරීම, දකුණු අධිවේගී මාර්ගය ඉදි කිරීම සහ හම්බන්තොට නව වරාය ඉදි කිරීම වැනි යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට යොමු කරනු ලැබීය.

2008 වසරේ දී ප්‍රාග්ධන සහ මූල්‍ය ගිණුමේ වෙනස්වීම්වලට ප්‍රධාන දායකත්වයක් සපයනු ලැබුවේ කෙටිකාලීන මූල්‍ය ප්‍රවාහයන්ය. ප්‍රාග්ධන ගිණුම තවදුරටත් ලිහිල් කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ පියවරක් ලෙස රජය විසින් 2008 වසරේ මැයි මාසයේදී හාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල නොපියවා ඇති වටිනාකමින් සියයට 10 ක් දක්වා ආයෝජනය කිරීමට විදේශීය ආයෝජකයන් හට අවස්ථාව සලසන ලදී. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, හාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ බිල්පත්වල විදේශීයයන් විසින් කළ ආයෝජන ප්‍රමාණය එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 641 ක උපරිමයක් කරා 2008 සැප්තැම්බර් වනවිට ළඟා විය. කෙසේ වුව ද, ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය උග්‍රවීමත් සමග 2008 සැප්තැම්බර් දක්වා ලබා තිබූ ශුද්ධ මූල්‍ය ප්‍රවාහ ලැබීම්, අනපේක්ෂිත ලෙස 2008 අවසානය වනවිට එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 213 ක ශුද්ධ මූල්‍ය ප්‍රවාහ ගෙවීම් බවට පරිවර්තනය විය. මේ සඳහා හේතු වූයේ ගෝලීය ණය සැපයීමේ වූ පසුබෑම හමුවේ විදේශීය ආයෝජකයන් සිය ආයෝජනවල ආරක්ෂාව සහ ද්‍රවශීලතාවය පිළිබඳව සැලකිලිමත් වීම නිසා එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 430 ක ආයෝජන, වසරේ අවසාන කාර්තුව තුළ දී ඉවත් කර ගෙන යෑමයි. මෙවැනි ආයෝජන මුදල් බවට පරිවර්තනය කර රැගෙන යෑමේ දී ඇති වන ක්ෂණික විදේශ විනිමය අවශ්‍යතා සැපයීම සඳහා සහ ආයෝජකයින් අතර විශ්වාසය ඇතිකිරීම සඳහා නිදන් අරමුදලක් (Sinking Fund) ඇති කිරීමට

ශීර්ෂය	එ.ජ.ඩො. දශ ලක්ෂ වර්ධනය		වර්ධනය %
	2007	2008(අ)	
අපනයන	7,640	8,137	6.5
කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන	1,507	1,855	23.1
කාර්මික නිෂ්පාදන	5,967	6,159	3.2
බනිතමය අපනයන	128	122	-4.2
වෙනත් අපනයන	38	-	-100
ආනයන	11,296	14,008	24.0
පාරිභෝගික භාණ්ඩ	2,002	2,549	27.3
අතරමැදි භාණ්ඩ	6,517	8,341	28.0
ආයෝජන භාණ්ඩ	2,685	2,979	10.9
වෙනත්	92	139	51.1
වෙළෙඳ ශේෂය	-3,656	-5,871	60.6
සේවා, ශුද්ධ	302	402	33.1
ලැබීම්	1,775	2,003	12.8
ගෙවීම්	1,472	1,601	8.8
ආදායම්, ශුද්ධ	-358	-972	171.5
ලැබීම්	449	-32	-107.1
ගෙවීම්	807	940	16.5
ජංගම සංක්‍රාම, ශුද්ධ	2,311	2,666	15.4
පෞද්ගලික ප්‍රේෂණ, ශුද්ධ	2,214	2,565	15.9
ලැබීම්	2,502	2,918	16.6
ගෙවීම්	288	353	22.6
නිල සංක්‍රාම, ශුද්ධ	97	101	4.1
ජංගම ගිණුමේ ශේෂය	-1,401	-3,775	169.5
ප්‍රාග්ධන ගිණුම	269	291	8.2
මූල්‍ය ගිණුම	1,828	1,483	-18.9
සෘජු ආයෝජන, ශුද්ධ	548	691	26.1
ලැබීම්	603	752	24.7
ගෙවීම්	55	62	12.7
පෞද්ගලික දිගුකාලීන, ශුද්ධ	31	74	138.7
ලැබීම්	199	265	33.2
ගෙවීම්	168	191	13.7
රජයේ දිගුකාලීන, ශුද්ධ	672	252	-62.5
ලැබීම්	1,290	1,059	-17.9
ගෙවීම්	618	807	30.6
රජයේ කෙටිකාලීන, ශුද්ධ	372	-213	-157.3
කෙටිකාලීන	205	679	231.2
එයින්: විවිධ ආයෝජන ශුද්ධ	101	60	-40.6
වැරදීම් සහ අන්තර්ගත	-165	777	
සමස්ත ශේෂය	531	-1,225	
දළ නිල වත්කම්	3,063	1,753	
(ආ.නි.ස. ලැබීම් ඇතුළත් නොවූ)			
ආනයන මාස ගණන	3.3	1.5	
මුළු විදේශ වත්කම්	4,511	2,992	
(ආ.නි.ස. ලැබීම් ඇතුළත් නොවූ)			
ආනයන මාස ගණන	4.8	2.6	
අපනයන මිල දර්ශකය	106.8	113.4	
ආනයන මිල දර්ශකය	113.6	134.9	
වෙළෙඳ අනුපාතය	94.0	84.1	
විනිමය අනුපාත (සාමාන්‍යය)			අධිප්‍රමාණ (+), අවප්‍රමාණ (-)
රුපියල්/එ.ජ. ඩොලර්	110.62	108.33	2.1
රුපියල්/යුරෝ	0.94	1.05	-10.5
රුපියල්/යුරෝ	151.63	159.32	-4.8
රුපියල්/බ්‍රිතාන්‍ය පවුම්	221.46	200.73	10.3

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

කටයුතු කරන ලද අතර, එමඟින් එසේ මුදල් ආපසු ගෙනයෑම මගින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ මත ඇති විය හැකිව තිබූ අනවශ්‍ය පීඩනය සමනය කිරීමට හැකි විය.

පෞද්ගලික අංශයට සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවලට ලැබූ විදේශ මූල්‍ය ප්‍රවාහ 2008 වසර තුළ දී ඉහළ ගියේය. 2008 වර්ෂය තුළ දේශීය පොලී අනුපාතික සාපේක්ෂව ඉහළ මට්ටමක පැවැති නිසා විශේෂයෙන්ම විදුලිබල හා බලශක්ති, විදුලි සංදේශ, මූල්‍ය යන අංශයන්හි නියුතු පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන දිගුකාලීන විදේශ ණය ලබා ගැනීම ඉහළ යෑම සිදුවිය. බනිජ තෙල් ආනයනය සඳහා ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවට ඉරානය විසින් ලබා දෙනු ලැබූ වෙළෙඳ ණය ප්‍රධාන කොටගෙන, කොටස් වෙළෙඳපොළ විවිධ ආයෝජන, පෞද්ගලික අංශයේ කෙටි කාලීන ණය සහ වාණිජ බැංකුවල වත්කම් සහ වගකීම්වල ඇති වූ වෙනස්වීම්වලින් සැදුම්ලත් කෙටිකාලීන ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහ සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් ඉහළ ගියේය. කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළට ලැබූ වාර්තාගත දළ මූල්‍ය ප්‍රවාහ මධ්‍යයේ වුවද, 2008 වසරේ දී කොටස් වෙළෙඳපොළෙහි ශුද්ධ මූල්‍ය ප්‍රවාහ පහළ වැටුණි.

මෙම ප්‍රවණතාවයන් හි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් 2008 ජූලි මස අග වන විට වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 515 ක ගෙවුම් තුළනයේ අතිරික්තය, 2008 අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 1,225 ක ගිණයක් බවට පත් විය. ඒ අනුව, 2008 වසරේ ප්‍රථම මාස නවයේ වැඩි කාලයක් තුළ මාස 3 කට අධික ආනයන මූල්‍යනය කිරීමට ප්‍රමාණවත්ව සතුටුදායක මට්ටමක පැවති දළ නිල විදේශ සංචිත, ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය උග්‍ර අතට හැරීමත් සමඟ රට තුළට ලැබූ මූල්‍ය ලැබීම්වලට වඩා රට තුළින් පිට වූ මූල්‍ය ගෙවීම් වැඩිවීම හේතුවෙන්, ක්‍රමයෙන් පහත වැටුණි. 2008 වසර අවසානය වන විට ආසියානු නිශ්කාෂණ සංගමයේ ලැබීම් ඇතුළත් වූ සහ ඇතුළත් නොවූ දළ නිල විදේශ සංචිත පිළිවෙළින් එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 2,561 ක් සහ එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 1,753 ක් දක්වා පහළ වැටිණි.

2009 වසර තුළ දී ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ සංචිත ප්‍රමාණය වර්ධනය කර ගැනීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගන්නා ලදී. රටවල් තුනක් සමඟ මුදල් හුවමාරු ගිවිසුම් හා සම්බන්ධ එකඟතාවයන්ට පිවිසීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සාකච්ඡා පවත්වන ලදී. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2009 වසරේ මේ දක්වා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 200 ක් ලබා ගන්නා ලදී. මීට අමතරව, විදේශ සංචිත වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා

1
 ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉදිරි දැක්ම හා ප්‍රතිපත්ති

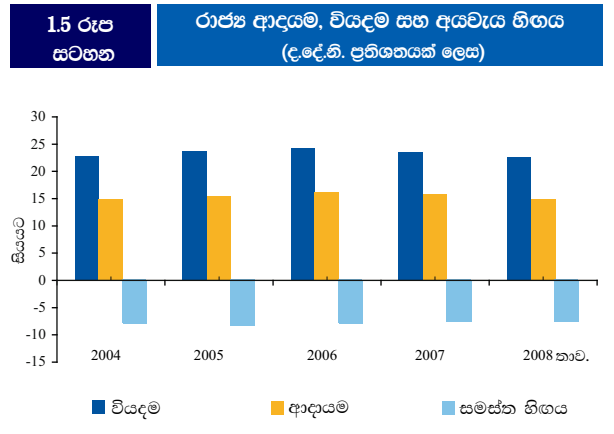
තවත් ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් අනුගමනය කරන ලදී. විදේශගත ශ්‍රී ලාංකිකයන් අතර භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කරවල ආයෝජන ප්‍රවලිත කිරීම, සියයට 20 ක ප්‍රසාද පොලියක් නේවාසික සහ අනේවාසික විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුම්වල පොලී ඉපැයීම් මත ගෙවීම් මෙයින් සමහරකි. තවද, ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදයන් සමඟ නිර්මාණය වූ ප්‍රවණතාවයන් සමඟ ශ්‍රී ලංකාවට ආධාර කිරීම පිළිබඳව ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල ගෙන ආ යෝජනාවක් සලකා බැලූ රජය, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙන් සම්පස්ථ ණය පහසුකමකට පිවිසීමට තීරණය කර ඇත.

පසුගිය වසර කිහිපය තුළ නොකඩවා පහළ වැටුණු, දිගු, මධ්‍ය සහ කෙටි කාලීන ණය අන්තර්ගත මුළු විදේශ ණය, 2008 වර්ෂය තුළ දී ද ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් සියයට 37.1 ක් දක්වා අඩු වූ අතර, 2007 වසර තුළ දී එය ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 43.2 ක මට්ටමක පැවතිණි. ලංකා ධනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ (ලං.ධ.නි.සං.) සහ වෙනත් කෙටිකාලීන වෙළෙඳ ණය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2008 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් වටිනාකම මත මුළු විදේශ ණය සියයට 8.0 කින් එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 15,107 ක් දක්වා ඉහළ ගොස් ඇත. 2007 ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 51 ක්ව පැවති මුළු විදේශීය ණය සහ බැංකු අංශයේ විදේශීය වගකීම්වලින් සමන්විත මුළු විදේශීය ණය සහ වගකීම් 2008 දී සියයට 43.7 ක් දක්වා පහළ ගියේය. බැංකු අංශයේ විදේශීය වගකීම්, ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 6.6 ක් දක්වා පහළ වැටුණ ද ඩොලර් අගය අනුව 2008 අවසන් වනවිට එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 2,669 දක්වා සියයට 7.1 කින් ඉහළ ගියේය. මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් ආසියානු නිශ්කාෂණ සංගමයේ වගකීම් ඉහළ යාම හේතු විය.

විදේශීය ණය විශාල ප්‍රමාණයක් රාජ්‍ය ණයවලින් සමන්විත වේ. මැදි සහ දිගුකාලීන ණයවලින්, සියයට 92 ක ප්‍රමාණයක් සඳහා රාජ්‍ය ණය ධායක වූ අතර, ඉතිරි ප්‍රමාණය පෞද්ගලික අංශය සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවලින් ලබාගත් ණය සහ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලට ඇති ණය වගකීම්වලින් සමන්විත විය. මුළු රාජ්‍ය විදේශීය ණයවලින් සියයට 86 ක් සහනදායී ණයවලින් සමන්විත වෙයි. ශ්‍රී ලංකාව පහළ මැදි ආදායම් ලබන රටක් ලෙස වර්ග කර ඇති බැවින් බහු පාර්ශ්වීය මූල්‍ය ආයතනවලින් සහනදායී ණය පහසුකම් ලබා ගැනීමේ හැකියාව සීමා වීම නිසා රජයට තම ව්‍යාපෘති මූල්‍යනය කිරීම සඳහා වාණිජ ණය ලබා ගැනීමට සිදු වී ඇත. කෙසේ වුවත්, රාජ්‍ය ණය ආපසු ගෙවීම මත පීඩනය අවම වන පරිදි වාණිජ ණය ප්‍රමාණය අවදානම් අඩු මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට රජය විසින් කටයුතු කරන ලදී.

වෙළෙඳ භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ණය හා පොලී ගෙවීම් ඇතුළත් මුළු ණය සේවාකරණ ගෙවීම් 2007 දී සියයට 13.1 ක සිට 2008 දී සියයට 15 දක්වා වර්ධනය විය. මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු වූයේ රජයේ වාණිජ ණය සඳහා වූ ණය සේවා ගෙවීම් ඉහළයාම සහ සුනාමි පදනම් කරගත් ණය සහනයක් ලෙස 2005 දී ලබා දුන් ණය ගෙවීම් පමා කිරීම අවසන්ව 2006 වසරේ සිට ණය ආපසු ගෙවීම් අධිණිඛව සිදුකිරීමයි.

ගෝලීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළේ පැවති පෙර නොවූ විරූ ඉහළ උච්ඡාවචනයන් හමුවේ වුවද, විනිමය අනුපාතයේ ස්ථාවරත්වය පවත්වා ගනිමින් විදේශීය තරඟකාරීත්වය පවත්වා ගැනීම සඳහා විනිමය අනුපාතය ක්‍රමයෙන් අවප්‍රමාණය වීමට ඉඩහැරීම 2008 වසරේදී මහ බැංකුවේ විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තිය විය. විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළේ පැවති දැඩි උච්ඡාවචනයන් පාලනය කිරීමට මෙන්ම රුපියලේ අනිසි අධි ප්‍රමාණයවීම මගින් අපනයන ක්ෂේත්‍රයේ තරඟකාරීතාවයට අහපත් බලපෑමක් ඇති නොවීම සඳහා මහ බැංකුව දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළෙන් විදේශ විනිමය මිලදී ගත් අතර, එමගින් 2008 වසරේ මුල් භාගය තුළදී සංචිත වර්ධනය කර ගැනීමට හැකි විය. 2008 වසර අවසාන කාර්තුවේදී ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය උග්‍රවීම හමුවේ, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා බැඳුම්කරවල කෙටිකාලීන විදේශීය ආයෝජන ආපසු රැගෙනයාම සහ ධනිජ තෙල් ආනයනය සඳහා කළ යුතු ගෙවීම් විශාල ලෙස ඉහළයාම හේතුවෙන් 2008 වසරේ අවසාන කාර්තුව තුළදී රුපියලෙහි අගය අවප්‍රමාණය වීමට දැඩි පීඩනයක් පැවතිණි. ඒ අනුව, මහ බැංකුව විසින් 2008 වසරේ අවසාන කාර්තුවේදී විනිමය අනුපාතිකය අධික ලෙස උච්ඡාවචනයවීම වැළැක්වීම සඳහා දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළට, විදේශ විනිමය සපයන

ලදී. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2007 වසර අවසානයේ දී එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව රුපියල සියයට 0.93 ක ප්‍රතිශතයකින් අවප්‍රමාණය වීමට සාපේක්ෂව 2008 වසරේ දී සියයට 3.91 කින් අවප්‍රමාණය විය.

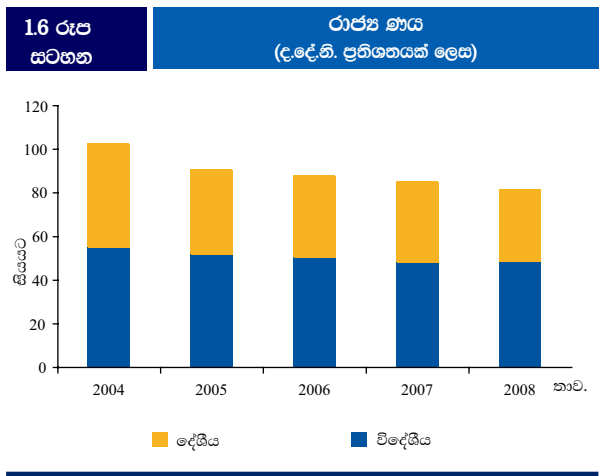
රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ වර්ධනයන්

2008 අයවැයෙහි සඳහන් රාජ්‍ය මූල්‍ය ක්‍රමෝපායය මගින් අයවැයෙන් ඉදිරිපත් කරන ලද 2008-2011 මධ්‍යකාලීන සාර්ව රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති රාමුවේ දක්වා ඇති ඉලක්ක අත්පත් කර ගැනීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන ලදී. මධ්‍යකාලීන සාර්ව රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති රාමුව, ඉහළ ආර්ථික සහ සමාජ සංවර්ධනයක් අත්පත් කර ගැනීම ඉලක්ක කරගත්, 'දස අවුරුදු සංවර්ධන රාමුවෙහි' (දස අවුරුදු දැක්ම) සඳහන් රජයේ සමස්ත සංවර්ධන ක්‍රමෝපායයන් මත තවදුරටත් පදනම් විය. 2008 අයවැයෙහි සඳහන් කරන ලද රාජ්‍ය මූල්‍ය ඉලක්ක සපුරා ගැනීම, හේතු කීපයක් නිසා අභියෝගාත්මක කාර්යයක් විය. ත්‍රස්තවාදයට එරෙහිව ප්‍රබලව දියත් කරන ලද යුද්ධය සඳහා සහ මෑතකදී මුදවා ගත් ප්‍රදේශවල මානුෂීය සහ සංවර්ධන කටයුතු වේගවත් කිරීම සඳහා ප්‍රතිපාදන වැඩි කිරීමේ අවශ්‍යතාවය මෙම අභියෝග අතර මූලික ස්ථානය ගත්තේය. 2008 අග භාගය තෙක් සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ මට්ටමක පැවති උද්ධමනය සහ වර්ෂය පුරාම දේශීය වෙළෙඳපොළේ සාපේක්ෂව ඉහළ පොලී අනුපාතික පැවතීම දෙවන අභියෝගය විය. ඉන්ධන, පොහොර සහ අත්‍යවශ්‍ය පාරිභෝගික භාණ්ඩ සඳහා 2008 ජූලි අවසානය වන තෙක් ඉහළ අන්තර්ජාතික මිල ගණන් පැවතීම තෙවැනි අභියෝගය විය. 2008 සැප්තැම්බර් මැද භාගයේ සිට පැවති ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය සහ ඒ හේතුවෙන් දේශීය ආර්ථික කටයුතුවල සිදු වූ මන්දගාමීත්වය, රජයේ සුරැකුම්පත්වල පැවති විදේශීය ආයෝජන ආපසු රැගෙනයාම සහ රාජ්‍ය අයවැය කටයුතු සඳහා අපේක්ෂිත විදේශ වාණිජ ණය ලබා ගැනීමට දුෂ්කර වීම සිව්වැනි අභියෝගය විය. මෙකී අභියෝග නිසා 2008 අයවැය පිළියෙල කිරීමේදී පාදක කර ගන්නා ලද උපකල්පනයන්ගේ විචලනයන් ඇති වීමෙන් ඉලක්ක කළ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිඵල කෙරෙහි බලපෑම් ඇති කරන ලදී.

මෙසේ අහිතකර තත්ත්වයන් පැවතිය ද, 2008 වර්ෂයේදී රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයෙහි මිශ්‍ර ප්‍රතිඵල පෙන්නුම් කෙරිණි. 2008 වර්ෂයේ මුල් මාස තවය තුළ පැවති සාපේක්ෂ වශයෙන් යහපත් රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිඵල, වර්ෂයේ අවසාන කාර්තුවේදී සෑහෙන තරමින් වෙනස් වූ අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සමහර ප්‍රධාන රාජ්‍ය මූල්‍ය සමස්තයන්ගේ වාර්ෂික ප්‍රතිඵලවල විචලනයන් ද ඇති විය. වර්ෂයේ ප්‍රථම මාස තවය තුළදී, මුළු රාජ්‍ය ආදායම සාපේක්ෂ වශයෙන් සියයට 22 ක ඉහළ

අගයකින් තවදුරටත් වැඩි වූ අතර, මුළු වියදම් සහ ශුද්ධ ණයදීමේ සියයට 20 කින් වැඩි විය. දේශීය හා විදේශීය මූලාශ්‍ර අතර ණය සංයුතිය තරමක් යහපත් වූ අතර, 2008 සැප්තැම්බර් වන තෙක් රජය විසින් මහ බැංකුව වෙත පැවති නොපිය වූ ණය ගෙවා දැමීම සිදු කරන ලදී.

2008 මැද භාගයේ සිට උග්‍ර වූ ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය නිසා ඇති වූ බලපෑමත් සමඟ මෙකී යහපත් වර්ධනයන් වර්ෂයේ අග භාගයේදී ඉතා සීඝ්‍ර ලෙස වෙනස් විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, රජයේ මුළු ආදායම නාමික වශයෙන් සියයට 16 කින් වැඩි විය. මෙයට, ප්‍රධාන වශයෙන් බලපාන ලද්දේ, විශේෂයෙන්ම වාහන ආනයනය ප්‍රමාණයෙන් සහ වටිනාකමෙන් අඩුවීම හේතුවෙන් අන්තර්ජාතික වෙළෙඳාම හා සම්බන්ධ බදු ආදායම අඩුවීම සහ දේශීය ආර්ථික කටයුතුවල මන්දගාමීත්වය හේතුකොටගෙන සෘජු සහ වක්‍ර බදු වර්ග දෙකෙන්ම ලැබුණු ආදායම අඩුවීමයි. පුනරාවර්තන වියදම එහි නාමික අගය අනුව අයවැය ඉලක්ක ඉක්මවා ගිය ද, එය ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස තවදුරටත් අඩු විය. අයවැය ඉලක්ක ඉක්මවා පුනරාවර්තන වියදම වැඩිවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ වැටුප් හා වේතන, විශ්‍රාම වැටුප් ගෙවීම්, පොහොර සහනාධාරය, ත්‍රස්තවාදයට එරෙහි ක්‍රියාකාරකම් සහ මෑතකදී මුදවාගත් ප්‍රදේශවල මානුෂීය සහ සංවර්ධන කටයුතු වේගවත් කිරීම යනාදිය සඳහා වූ වියදම් අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා ඉහළ යෑමයි. එසේ වූ නමුත්, රාජ්‍ය ආයෝජනය ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වසරේ වූ සියයට 6.4 සමග සසඳන කළ සියයට 6.0 ක මට්ටමක පවත්වාගෙන යාමට හැකි වූ අතර, පැවති දුෂ්කර මූල්‍ය තත්ත්වය යටතේ එය සතුටුදායක ප්‍රගතියක් විය. මෙකී ප්‍රතිඵල ප්‍රධාන වශයෙන් අත්පත්

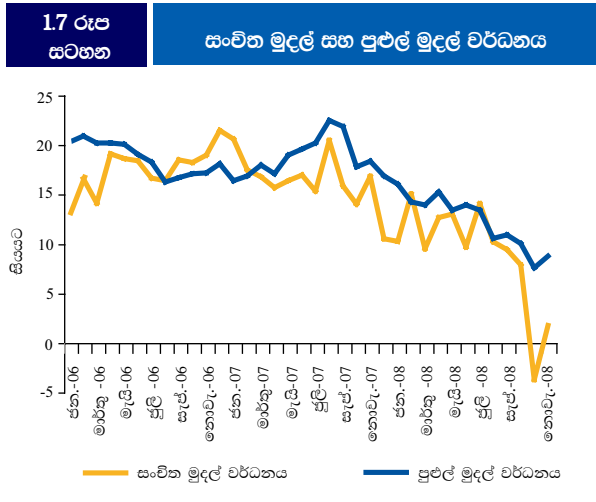

කරගන්නා ලද්දේ මහා පරිමාණ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම සහ ග්‍රාමීය ජනයා සවිබල ගැන්වීම අරමුණු කරගත් පළාත් සහ ග්‍රාමීය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ගණනාවක් ක්‍රියාත්මක කිරීම මගිනි. එසේ වුවද, රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩසටහනේ ක්‍රියාකාරීත්වය අපේක්ෂා කළ මට්ටමට වඩා සැලකිය යුතු තරමින් පහළ මට්ටමක පැවතුණු අතර, මීට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ විදේශ වාණිජ මූල්‍යකරණය අඩුවීම සහ රාජ්‍ය ආදායමේ හිඟය හේතුවෙන් ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ අරමුදල් නිදහස් කිරීම ප්‍රමුඛතා පදනමකින් කිරීමට සිදු වූ බැවිනි. මෙකී සිදුවීම්වල ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2008 සමස්ත අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස පසුගිය වර්ෂයේදී මෙන්ම සියයට 7.7 ක් විය. කෙසේ වෙතත්, මූලික අයවැය ඇස්තමේන්තුව සියයට 7.0 ක් විය.

මුල් අයවැය හා සසඳන කල 2008 වර්ෂයේ සමස්ත අයවැය හිඟය මූල්‍යකරණ සංයුතිය විශාල ලෙස වෙනස් විය. අන්තර්ජාතික මූල්‍ය වෙළෙඳපොළේ අයහපත් ද්‍රවශීලතා තත්ත්වය මධ්‍යයේ අයවැය හිඟය මූල්‍යකරණය සඳහා රජයට දේශීය ණය ගැනීම මත වඩාත් රඳා පැවතීමට සිදු විය. මේ අනුව, ශුද්ධ දේශීය මූල්‍යකරණය ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 7.1 දක්වා විශාල ලෙස වැඩි විය. විදේශීය මූල්‍යාශ්‍රයන්ගේ ශුද්ධ මූල්‍යකරණය, ඉලක්ක හා සසඳන විට සැලකිය යුතු තරම් පහළ මට්ටමක් වූ අතර, එය ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 0.6 ක් විය. බැංකු මූල්‍යකරණය ඉහළ යාමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ දේශීය බැංකු නොවන අංශයේ සම්පත් සීමිත වීම සහ රජයේ සුදකුම්පත් වෙළෙඳපොළේ සාපේක්ෂව ඉහළ පොලී අනුපාතිකයන් පැවතීමයි. 2008 වර්ෂයේ බැංකු පද්ධතියෙන් ලබාගත් මුළු ණය ප්‍රමාණයෙන් 3/4 ක් පමණ ම ලබාගන්නා ලද්දේ වර්ෂයේ සිව්වන කාර්තුවේදීය. මේ අතර, ප්‍රධාන වශයෙන්ම නාමික නොපිය වූ ණය ප්‍රමාණයේ වර්ධනයට වඩා නාමික ද.දේ.නි.යේ ඉහළ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ බැවින් ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස රජයේ නොපිය වූ ණය ප්‍රමාණය තවදුරටත් අඩු විය.

මුදල් අංශයේ වර්ධනයන්

ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත උද්ධමනය, එහි උච්ඡතම මට්ටම වූ 2008 මැද පැවති සියයට 28.2 සිට වසර අවසානය වන විට සියයට 14.4 දක්වා අඛණ්ඩව අඩු වූ අතර, මෙයට හේතුවක් ලෙස ප්‍රථමයෙන් මහ බැංකුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද දැඩි මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගයන් ද, දෙවනුව 2008 මැද භාගයේ

පමණ සිට අන්තර්ජාතික වෙළෙඳ භාණ්ඩයන්හි මිල ගණන් ශීඝ්‍ර ලෙස පහත බැසීම ද පෙන්වා දිය හැක. උද්ධමනයේ දක්නට ලැබුණු තියුණු පසුබැසීම තුළින් තහවුරුවන්නේ ඉහළ උද්ධමන වාතාවරණයක් තුළ මහ බැංකුව වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතාවය සීමා කිරීම සඳහා ප්‍රමාණාත්මක ඉලක්කයන් මත දැඩි අවධානයක් යොමු කිරීම හා ඒ තුළින් වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතිකවලට වඩාත් වේගවත්ව වෙනස් වීමට ඉඩ හැරීමේ ක්‍රමෝපායය ඉහළ සඵලතාවයකින් යුක්ත වූ බවයි. 2009 පළමු කාර්තුව තුළ උද්ධමනය අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා වැඩි වේගයකින් පහත වැටුණ අතර, එය පෙබරවාරි අග වන විට තනි ඉලක්කමක් දක්වා අඩු විය. උද්ධමනය පාලනය කිරීමට වඩාත් පහසු අඩු මට්ටමක ස්ථායී වෙමින් පවතින බැවින් තම මුදල් ප්‍රතිපත්ති කටයුතුවලදී ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික මත පදනම් ව ඇති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝව, 2009 වර්ෂය තුළදී වඩා ක්‍රියාකාරී ලෙස භාවිතා කිරීමට සහ පොලී අනුපාතික සංචිත මුදල් ඉලක්කවලට ගැලපෙන මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට මහ බැංකුව අපේක්ෂා කරයි.

සංචිත මුදල් සැපයුමෙහි වඩා යෝග්‍ය සහ සුමට හැසිරීමක් තහවුරු කිරීම පිණිස, දෛනික සංචිත මුදල් වර්ධනයෙහි කාර්තුමය සාමාන්‍යය මත පදනම්ව සංචිත මුදල් ඉලක්ක සැකසීම ආරම්භ කරමින්, සංචිත මුදල් ඉලක්ක කිරීමේ ක්‍රමෝපායය 2008 දී තවදුරටත් වැඩි දියුණු කරන ලදී. මේ අනුව වර්ෂය මුලදී සංචිත මුදල් හි සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ධනය සියයට 14.7 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර එය '2009 හා ඉන් ඉදිරියට මුදල් හා මූල්‍ය අංශයේ පෙර දැක්ම' තුළින් නිවේදනය කරන ලදී. කෙසේ වුවද, උද්ධමන අපේක්ෂාවන් සීමා කිරීම සඳහා මෙන්ම ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය නිසා ඇති වූ ද්‍රවශීලතා

විශේෂ සටහන 1

ගෝලීය ආර්ථික පසුබෑම හමුවේ ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය

ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ උප-ප්‍රමුඛ නිවාස ණය වෙළෙඳපොළ කේන්ද්‍ර කොට 2007 දී හටගත් ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය, අනෙකුත් මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ පුරාද ඉතා ඉක්මණින් පැතිර ගියේය. එය ප්‍රථමයෙන් එක්සත් ජනපදය හා සමීපව සබැඳි අනෙකුත් සංවර්ධනය වූ ආර්ථික වෙත ද, ඉන් අනතුරුව ලොව අනෙක් රටවල් කරා ද පැතිර යන්නට විය. මෙම මූල්‍ය අර්බුදය වර්තමානයේ ගෝලීය ආර්ථික අර්බුදයක් බවට පරිවර්තනය වී පෙර නොවූ විරූ මට්ටමක් දක්වා උත්සන්න වී ඇති අතර, එය පවතින ලෝක ආර්ථික පරිසරය තුළ අත්විඳින ලද මෙවන් අන්දමේ ප්‍රථම අර්බුදය ද වේ. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අන්තර්ජාතික වෙළෙඳාම, කාර්මික නිමැවුම්, මූල්‍ය ප්‍රවාහ යනාදි ආර්ථික විචල්‍ය සැලකිය යුතු ඉහළ මට්ටමක පසුබෑමකට ලක්ව තිබේ. නුදුරු අනාගතයේ ලෝක ආර්ථික වර්ධනය පිළිබඳව පවතින අපේක්ෂා ද ක්‍රමයෙන් අයහපත් වෙමින් පවතී. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල විසින් 2009 ජනවාරි මස ප්‍රකාශයට පත්කරන ලද මූලික පුරෝකථන මෙන්ම එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයෙහි නවතම පුරෝකථනවලට අනුව 2009 දී ගෝලීය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වර්ධනය ශුන්‍ය මට්ටමට ආසන්න මට්ටමක පැවතිය හැකි බව පැවසෙන අතර, එය සෘණ මට්ටමකට පවා පත්විය හැකි බව ද පෙන්වා දී ඇත.

ගෝලීය මූල්‍ය පද්ධතිය තුළ ඇති වූ මෙම පසුබෑම දියුණු වෙමින් පවත්නා රටවල් මත විවිධ මට්ටමින් බලපෑම් ඇති කළ අතර, එය එක් එක් රටවල් ගෝලීය ආර්ථිකය හා පවතින සබැඳියාව මත රඳා පවතී. ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් ගත් කල ප්‍රාග්ධන ගිණුම පූර්ණ වශයෙන් විවෘතව නොපැවතීමත්, මෙරට දේශීය බැංකු සංකීර්ණ මූල්‍ය උපකරණ සමග ගනුදෙනු නොකිරීමත් හේතුකොට ගෙන මෙම අර්බුදය තුළින් ශ්‍රී ලංකාව මත ඇති වූ සෘජු බලපෑම ප්‍රබල නොවීය. එසේ වුවද, මෙම අර්බුදය වඩාත් උත්සන්න වීම තුළින් ලෝක ආර්ථිකයෙහි මූර්ත අංශය වෙත එහි බලපෑම් පැතිර යාමත් සමග අර්බුදයේ බලපෑම වඩාත් තදබල ලෙස ශ්‍රී ලංකාවට දැනෙමින් පවතී.

ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය හමුවේ දියුණු වෙමින් පවතින රටවල ආයෝජන සිදු කළ බොහෝ විදේශීය ආයෝජකයන් ඉහළ ද්‍රවශීලතා අවශ්‍යතාව හේතුවෙන් තම අරමුදල් නැවතත් සිය රටවල් කරා ගෙන ගොස් ඇත. මෙම තත්ත්වය ශ්‍රී ලංකාවට ද බලපෑවේය. විදේශ විනිමය ගලායෑම් ඉහළයෑම, අපනයන ඉල්ලුම අඩුවීම, විදේශ විනිමය ගලාඒම් අඩුවීම සහ ණය සම්පාදනය කර ගැනීමේ

දුෂ්කරතා මධ්‍යයේ විනිමය අනුපාතය අවප්‍රමාණය වීමට පීඩනයක් එල්ල විය. එ.ජ. ඩොලර් ද්‍රවශීලතාවයේ ප්‍රමාණවත් බව සහතික කිරීම තුළින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළේ ස්ථායීතාවය රැකගැනීම සඳහා විනිමය අනුපාත සීමිත වශයෙන් උච්චාවචනයකට ඉඩ දෙමින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් වෙළෙඳපොළට එ.ජ. ඩොලර් සපයන ලදී. දේශීය වෙළෙඳපොළට එ.ජ. ඩොලර් සැපයීම හේතුවෙන් රුපියල් ද්‍රවශීලතාව අඛණ්ඩව පහළ වැටීම, රුපියල් ණයවල පිරිවැය ඉහළ මට්ටමක රැඳීමට හේතු විය. සියයට 7 දක්වා ප්‍රතිශත අංක 3 කින් ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය අඩු කිරීම සහ ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික වෙළෙඳපොළවලින් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිල දී ගැනීම තුළින් මෙම රුපියල් ද්‍රවශීලතා හිඟය පියවීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් කටයුතු කරන ලදී. ඉතිරි ද්‍රවශීලතා හිඟය එක්දින පදනම මත ප්‍රති විකුණුම් ගනුදෙනු හරහා පියවන ලදී. උද්ධමනය අඩුවීම හේතුවෙන් මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ලිහිල් කිරීම මගින් ප්‍රතිපත්තිමය පොලී අනුපාතික පහත දැමීම මගින් ඊට පහසුකම් සලසන ලදී.

මූල්‍ය අර්බුදයේ කේන්ද්‍රස්ථානය, ශ්‍රී ලංකාවෙහි අපනයන සඳහා විශාලතම ගැනුම්කරු වීම හේතුවෙන් එම ආර්ථිකයෙහි ඇති වූ පසුබෑම තුළින්, විශේෂයෙන් ඇගයුම් ඇතුළු ශ්‍රී ලාංකීය අපනයන සඳහා ඇති ඉල්ලුම අඩු වී ඇත. 2008 ප්‍රථම කාර්තු 3 හි සියයට 9.6 කින් ඉහළ ගිය අපනයන, අවසන් කාර්තුවේ දී සියයට 2.7 කින් පහත බසින ලදී. අපනයන වෙළෙඳපොළේ පවතින තියුණු තරගකාරීත්වය හා ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදන පිරිවැය සාපේක්ෂවශයෙන් ඉහළ අගයක් ගැනීම හේතුවෙන් බොහෝ අපනයනකරුවෝ අඩු ලාභාන්තිකයක් ඇතිව තම ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන යති. ඒ අනුව, අඩු ඉල්ලුම් තත්ත්වය යටතේ බොහෝ අපනයනකරුවන්ට ඇගයුම් අපනයනයන්හි තිරසාර වර්ධනයක් පවත්වාගෙනයෑම අපහසු වී ඇත. ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ තේ මිල පහළ බැසීම හේතුවෙන් මෙරට තේ අංශයට ද අහිතකර බලපෑම්වලට මුහුණ දීමට සිදුවිය. රබර්, කුරුඳු වැනි අනෙකුත් අපනයන බෝගයන්හි මිල ගණන් ද පහළ බැසීම හේතුවෙන් එම බෝග නිෂ්පාදනය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙනයෑම පාඩු සහිත වූ බැවින් ඒවායෙහි මිල ස්ථායී කිරීම සඳහා රජයට මැදිහත් වීමට සිදු විය. මෙයට අමතරව, රබර් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත සහ දියමන්ති හා ආහරණ වැනි අනෙකුත් අපනයන මත පදනම් වූ කර්මාන්ත ද අර්බුදය නිසා බලපෑමට ලක් වූ අතර, එම අංශ නැවතත් පහරගන්වීම සඳහා ද රජයට ආර්ථික දිරිගැන්වීම් මාලාවක් ලබා දීමට

සිදු විය. මේ අතර, ඇතැම් දේශීය කර්මාන්ත, දේශීය ඉල්ලුම අඩුවීමේ වාතාවරණයක් තුළ තම ව්‍යාපාර කටයුතු අහිතකර බලපෑමකින් තොරව පවත්වාගැනීමේ අරමුණින් සේවකයින් ඉවත් කිරීමට පෙළඹුණු බව දක්නට ලැබුණි.

මේ වනතෙක් ශ්‍රී ලංකාවට, ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය නිසා ඇති වූ බලපෑම සාපේක්ෂ වශයෙන් මධ්‍යස්ථ තත්ත්වයක පවතී. කෙසේ වුවද, දියුණු ආර්ථිකවල මන්දගාමී බව නිසා වර්ධනය වෙමින් පවත්නා සහ කල් පමාවී ඇති විය හැකි බලපෑම් හේතුවෙන් මෙම අර්බුදයේ තීව්‍ර අවස්ථා ඉදිරියේ දී අන්දැකීමට සිදුවනු ඇතැයි බොහෝ දුරට අපේක්ෂා කෙරේ. ගෝලීය දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 90 කට වැඩි කොටසකට හිමිකම් කියන, එමෙන්ම ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳාමෙන් සියයට 80 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් කේන්ද්‍රගතව පවතින රටවල් 20 කණ්ඩායමට (G-20) අයත් බොහෝ රටවල් ආර්ථික අවපාතයකට මුහුණ දී සිටී. දියුණු ආර්ථිකයන්හි පසුබැස්ම සෘජු විදේශීය ආයෝජන ලැබීම්, අපනයන ඉල්ලුම, වෙළෙඳ ද්‍රව්‍යවල මිල ගණන්, පරිණත වීමේ දී ණය ප්‍රතිමූල්‍යකරණය, කෙටිකාලීන විදේශ මූල්‍යන මෙන්ම අවසානයේ දී විනිමය අනුපාත සහ සංචිත මත සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කිරීමට හේතු වී ඇත. සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ මට්ටමක පවතින වෙළෙඳාමේ විවෘතභාවය, එනම් ආදායමෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස අන්තර්ජාතික වෙළෙඳාම, බාහිර කම්පනවලට ඇති ඉහළ සංවේදීතාවය පෙන්නුම් කරයි. අපනයනවල සංයුතිය අනුව, කෘෂිකාර්මික අපනයනවල දායකත්වය සියයට 15 ක් වැනි අඩු මට්ටමක පැවතිය ද, තේ මූලික වූ කෘෂි අපනයන 2008 වසරේ දී අපනයන ආදායමෙහි මූලික පදනම විය. 2008 වසරේ දී කෘෂි අපනයන, සමස්ත අපනයන වර්ධනයෙන් සියයට 70 කට දායක වූ අතර, කාර්මික අංශයෙහි වූ පසුබෑම මඳක් සමනය කිරීමට ඇගයුම් අපනයන සමත් විය. කෙසේ වෙතත්, අන් අපනයනකරුවන්ගෙන් එල්ල වන දැඩි තරගකාරිත්වය මධ්‍යයේ ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ ඉල්ලුම පහළ වැටීම ඇගයුම් අපනයනකරුවන් මුහුණ දෙන නව තර්ජනයක් වනු ඇත. ප්‍රමාණාත්මක වශයෙන් අපනයන පහළ වැටීම මෙන්ම ඉල්ලුම අඩු වීම නිසා අන්තර්ජාතිකව වෙළෙඳ භාණ්ඩ මිල පහළ බැසීම පදනම් කොට ගෙන 2009 වසර තුළ දී අපනයන මත බලපෑමක් ඇති වනු ඇත. මෑත වර්ෂවල දී ඵලදායී සම්පත්වලින් බොහෝ ප්‍රමාණයක් අපනයන අංශයේ වර්ධනය වෙනුවෙන් වෙන් කොට ඇත. මේ නිසා අපනයන සඳහා වන අඩු ඉල්ලුම හේතුවෙන් නුදුරු කාලය තුළ අඩු ආයෝජන මෙන්ම අඩු අපනයන තත්ත්වයක් ඉස්මතු වනු ඇත. ආනයන අගය පහළ වැටීම තුළින් වෙළෙඳ ශේෂය, ගෙවුම් තුලනය හා අවසාන වශයෙන් සංචිත මත හිතකර බලපෑමක් ඇති වනු ඇත. කෙසේ වෙතත්, මූල්‍යන අපහසුතාව නිසා

සමස්ත ආනයනවලින් සියයට 82 ක් වූ ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ සහ අමුද්‍රව්‍ය ආනයනය පහත වැටීම, නිමවුම් ශක්‍යතාව මෙන්ම ඵලදායී සම්පත් ප්‍රවාහ අඩුවීම මගින් අනාගත ආර්ථික වර්ධනයට බාධා ඇති කරනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක ව්‍යාපාරය සඳහා මූලික වශයෙන් දායකත්වයක් දක්වන බටහිර යුරෝපය ආර්ථික පසුබෑමක් කරා ළඟා වෙමින් සිටී. ගෝලීය ආර්ථික වර්ධන ප්‍රවණතාවයෙහි අවිනිශ්චිතභාවය ඉහළයෑම, විනිමය අනුපාත උච්චාවචන, රැකියා කප්පාදු කිරීම් සහ ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක ඉපයීම් සඳහා වැඩි දායකත්වයක් සපයන රටවල පිරිහෙමින් පවතින පාරිභෝගික විශ්වාසය යනාදී කරුණු හේතුවෙන් 2009 වසරේ දී ද සංචාරක ව්‍යාපාරයේ වර්ධනයක් අපේක්ෂා කළ නොහැකි වනු ඇත. තවද, නැගෙනහිර ශාන්තිකර කලාපයේ, යුරෝපා රටවල සහ එක්සත් ජනපදයේ සේවය කරන වැඩි ආදායම්ලාභී ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ රැකියා කප්පාදුවට ලක්වීමේ යම් අවදානමක් ද පවතින අතර, මැද පෙරදිග රටවල සේවය කරන අඩු ආදායම්ලාභී ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ රැකියා කප්පාදුවට ලක්වීමේ අවදානම සාපේක්ෂව පහළ මට්ටමක පවතී. ශ්‍රී ලාංකිකයන් වැඩි වශයෙන් සේවයේ නිරත මැද පෙරදිග රටවල බිනිජ තෙල් ආදායම මෙන්ම ආර්ථික තත්ත්වය පහළ වැටීම මගින් මැද පෙරදිග කලාපය ආර්ථික අස්ථායීතාවකට පත් වනු ඇත. එසේ වුවද, මැද පෙරදිග රටවල සේවය කරන ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ රැකියාවල ස්වභාවය ගත් කල්හි, 2009 වසර තුළ දී ශ්‍රී ලංකාවට ප්‍රේෂණ ගලා ඒම සාපේක්ෂව ස්ථායීව පවතිනු ඇත.

ගෝලීය ආර්ථික පසු බැසීම මධ්‍යයේ සංවර්ධිත රටවල් ආරක්ෂණවාදී පියවර ගැනීම පිළිබඳව ඇති බිය, ගෝලීය ආර්ථිකය ඉක්මනින් යථා තත්ත්වයට පත්වීම පිළිබඳ අවදානමක් ඇති වීම මෙන්ම විශේෂයෙන්ම, සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා රටවලට වෙළෙඳ ආයෝජන නිදහසේ ගලාඒම ද වළකනු ඇත. විශේෂයෙන්ම, අක්වෙරළ සේවා මූලස්ථානයක් ලෙස ප්‍රවලිත ශ්‍රී ලංකාවේ, ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලින් සඳහා බාහිර පාර්ශවයන් සේවා සැපයීම (Business Process Outsourcing) හා දැනුම පදනම් කරගත් ක්‍රියාවලි සඳහා බාහිර පාර්ශව සේවා සැපයීම (Knowledge Process Outsourcing) සහ අනෙකුත් තොරතුරු තාක්ෂණ සේවා ආදී නව සේවාවන් ද ඇතුළුව භාණ්ඩ මෙන්ම සේවා වෙළෙඳාම මත ඇති ඉල්ලුමට බාධා පැමිණිය හැකිය.

රටේ ඉහළ ඉතුරුම්-ආයෝජන පරතරය, ජංගම ගිණුමේ හිඟය අඛණ්ඩව ඉහළයෑම තුළින් පිළිබිඹු වේ. ඵලදායී දිගුකාලීන ආයෝජන සඳහා ජාතික ඉතුරුම් ප්‍රමාණවත් නොවීම මගින් ඉදිරි වර්ෂවල දී

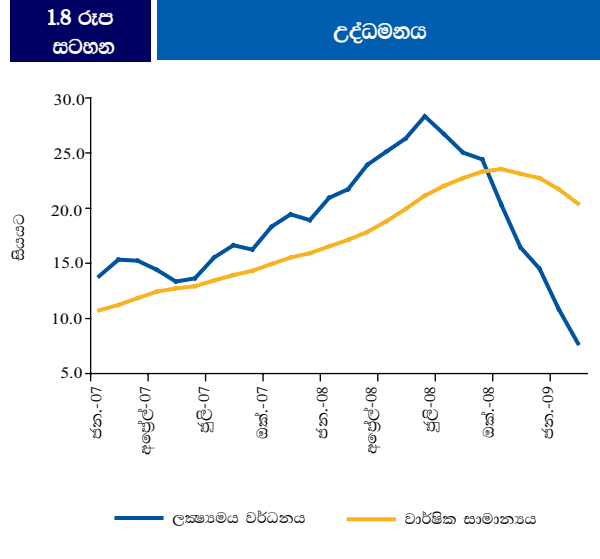
ඉහළ ආර්ථික වර්ධන වේගයක් ලබා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් ලෙස විදේශ ප්‍රාග්ධනය රැස්කර ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය සනාථ කෙරේ. මෑත කාලයේ දී, ව්‍යාපෘතිවල යෙදවීමට සහ ව්‍යාපාර පුළුල් කිරීම සඳහා රජය සහ පෞද්ගලික අංශය විදේශ ණය ලබා ගැනීම සඳහා පෙළඹවීමට මූලික වශයෙන් දේශීය මූල්‍ය වෙළෙඳපොළේ ඉහළ පොලී අනුපාතික හේතු විය. ආයෝජන මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලත් විශේෂයෙන්ම, විදුලිබල සහ බලශක්ති, විදුලි සංදේශ සහ මූල්‍ය අංශ ඇතුළු පෞද්ගලික අංශයේ ඇතැම් ව්‍යාපාර විසින් මෑත වර්ෂවල දී විදේශ මූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගෙන ඇත. විදේශ වාණිජ ණයවල උපකාරය ඇතිව ප්‍රතිපාර්ශ්වීය අරමුදල් සපයාගැනීම මගින් 2008 වර්ෂය තුළ දී විදේශීය අරමුදල් සපයන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. කෙසේ වුවත්, ආර්ථික අර්බුදය තව දුරටත් ව්‍යාප්ත වීමේදී දේශීය වෙළෙඳපොළට එවන් අරමුදල් ගලා ඒම වළකනු ඇති අතර, ඒ තුළින් ව්‍යාපාර පුළුල් කිරීම සහ ව්‍යාපෘති අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වීම මත බලපෑම් ඇති කරනවා සේම, දේශීය මුදල් වෙළෙඳපොළ මත පීඩනය ද වැඩි කරනු ඇත.

මෙම අර්බුදයන්හි ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ආනයන, ලාභ සහ ආර්ථික කටයුතු යනාදියේ පහළයෑමෙන්, රාජ්‍ය ආදායම කෙරෙහි බලපෑම් එල්ල කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. එසේම සීමිත දේශීය සහ විදේශීය අරමුදල්, ඉහළ රාජ්‍ය අයවැය හිඟය මූල්‍යනය කිරීමේ හැකියාව කෙරෙහි බලපානු ඇත. ආර්ථිකයේ ක්‍රියාකාරී අංශ නැංවීම සඳහා රජය විසින් ආර්ථික දිරිගැන්වීම් මාලාවක් ලබා දී ඇති අතර, මේ සඳහා අමතර ප්‍රතිපාදන අවශ්‍ය වනු ඇත. මේ සමඟම, උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්වල නැවත

පදිංචි කිරීම, පුනරුත්ථාපන සහ ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩකටයුතු වෙනුවෙන් රජයට අතිරේක වියදම් දැරීමට සිදුව ඇත. එම නිසා, කෙටිකාලීන විදේශ මූල්‍යාධාර අඩුවීම සහ වර්තමාන විදේශ ණය පරිණත වූ පසු නැවත ලබාගැනීමේ අභියෝග, රජයේ අයවැය මත අවදානමක් ඇති කරනු ඇත. එම නිසා, රාජ්‍ය ආදායම් හීනවීම සහ රාජ්‍ය වියදම් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යාම තුළින් “දස අවුරුදු සංවර්ධන වැඩපිළිවෙළ : 2006-2016” හරහා රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කිරීම කෙරෙහි තාවකාලික බලපෑමක් ඇති කෙරෙනු ඇත.

රටේ මූල්‍ය පද්ධතිය ශක්තිමත්ව පැවති අතර, ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදයෙහි සෘජු බලපෑමට ලක් නොවීය. කෙසේ වුවත්, අර්බුදය නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය සංචිත අඩුවී ඇති අතර ප්‍රමාණවත් විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් නොලැබුණහොත් ශ්‍රී ලංකාවේ ගෙවුම් ශේෂ දුෂ්කරතා ඇතිවීමට බොහෝ දුරට ඉඩ ඇත. මෙම තත්ත්වය මත, විදේශගතව ඇති ශ්‍රී ලාංකිකයන් අතර රාජ්‍ය සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනය කිරීම ප්‍රචලිත කිරීම, විනිමය හුවමාරු ගිවිසුම් (SWAP) එකඟතාවයන්ට පිවිසීම සහ අනේවාසික හා නේවාසික විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුම්වල පොලිය මත ප්‍රසාද පොලියක් ගෙවීම වැනි ක්‍රියාමාර්ගආරම්භ කොට ඇත. මෙම පියවර ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල විසින් ලබා දීමට නියමිත සම්පස්ථ ණය පහසුකම් හේතුවන අතර, ඒ තුළින් රටේ ණය ගෙවීමේ ශක්‍යතාවය පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර විශ්වාසය ගොඩනැගීම, ප්‍රාග්ධන ලැබීම් වර්ධනය වීම සහ රජය බලාපොරොත්තු වන සේ රාජ්‍ය මූල්‍ය ශක්තිමත් කිරීම යනාදී අභිමතාර්ථ සපුරා ගත හැකි වේ.

හිඟයට පිළියමක් ලෙස වසර අගදී ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතයෙහි සිදුකළ වෙනස්කම් මධ්‍යයේ වුව ද මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය නොවෙනස්ව පවත්වාගෙන යාම සඳහා මෙම ඉලක්කයන් තෙවනාවකදී වඩාත් දැඩි කරමින් සියයට 9.7 ක් වන ලෙස සංශෝධනය කරන ලදී. සංචිත මුදල් ඉලක්කයන්ට අනුකූල වන ලෙස වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතාව පවත්වාගෙන යාම සඳහා මහ බැංකුව ප්‍රධාන වශයෙන් දැඩි විවට වෙළෙඳ කටයුතු මත රඳා පැවතිණි. ඒ අනුව, විවට වෙළෙඳ කටයුතු වඩාත් ක්‍රමවත් කිරීම සඳහා මහ බැංකුවෙහි ප්‍රති විකුණුම් අනුපාතිකය යටතේ නිත්‍ය පහසුකම් මගින් වෙළෙඳපොළ සහභාගිකරුවන්ට අරමුදල් ලබා ගැනීමට ලබාදී තිබූ ප්‍රවේශය ලින් මාසයකට තුන් වනාවක් ලෙසත්, ලබාගත හැකි අරමුදල් ප්‍රමාණය එදිනට මහ බැංකුව විසින් ඇස්තමේන්තු කරන ලද

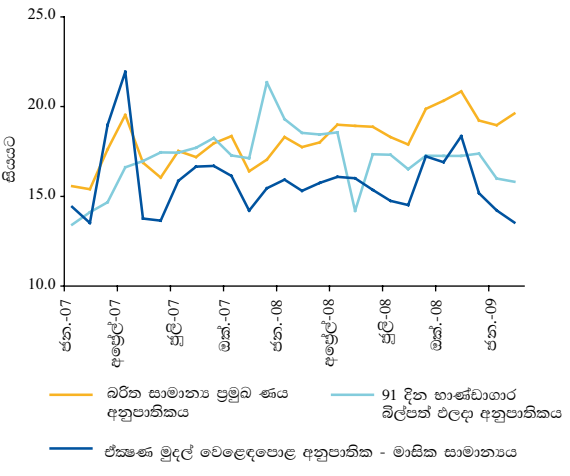
ද්‍රවශීලතා හිඟය දක්වාත් සීමා කරන ලදී. මෙම සීමාවන් ඉක්මවා ප්‍රතිවිකුණුම් පහසුකම් ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය වීම එය සියයට 19 ක් වූ දඩ පොලී අනුපාතිකයකට යටත්ව ලබාදීමට ඉඩ සලසන ලදී. තම දැඩි මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය බලපැවැත්වීමේ අරමුණින්, විදේශ වත්කම් පහත බැසීම හේතුවෙන් උද්ගත වූ ද්‍රවශීලතා හිඟය ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමට අවශ්‍ය වූ අවස්ථාවන්හිදී හැර, ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළෙන් මෙන්ම විශේෂ නිකුත්වීම් මහ බැංකුව විසින් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිලදී ගැනීමෙන් වැළකී සිටින ලදී. සංචිත මුදල්හි ඉලක්ක ළඟාකර ගැනීම සඳහා ද්‍රවශීලතාවය පාලනය කර ගැනීමට ගනු ලැබූ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රමෝපායයන් හේතුවෙන් වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතික සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ මට්ටමක පැවතිණි.

ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන් දේශීය මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ මත ඇතිවන අහිතකර බලපෑම අවම කිරීම සඳහා විශේෂයෙන් වර්ෂයේ අවසාන කාර්තුව තුළදී මහ බැංකුව විසින් පියවර කිහිපයක්ම ගන්නා ලදී. ගෝලීය ද්‍රවශීලතා හිඟය තීව්‍රවීම හේතුවෙන් දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මෙන්ම බැඳුම්කරවල වූ විදේශ ආයෝජන රටින් පිටතට ගෙන යාම සහ විදේශ ණය පහසුකම් සපයන මාර්ග ඇහිරීම නිසා විදේශ වාණිජ ණය රැස් කිරීම අපහසුවීම තුළින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ තුළ සැලකිය යුතු විදේශ විනිමය හිඟයක් ඇති වූ අතර, බනිජ තෙල් ආනයන බිල්පත් සහ විදේශ ණය ආපසු ගෙවීම් ඇතුළත් විදේශ විනිමය ගෙවීම් සඳහා වෙළෙඳපොළ තුළ පැවති අමතර ඉල්ලුම සමනය කිරීමට මහ බැංකුවට විදේශ විනිමය සැපයීමට සිදු විය. මෙමගින් වෙළෙඳපොළ තුළ විශාල රුපියල් ද්‍රවශීලතා හිඟයක් ඇති වූ අතර, එය මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග තුළින් පියවීම සිදුකළ යුතු විය. මේ අනුව,

වාණිජ බැංකුවල රුපියල් තැන්පතු වගකීම් මත පනවා තිබූ ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය 2008 ඔක්තෝබර් හා නොවැම්බර් යන මාසවලදී ප්‍රතිශත අංක 2.25 කින් සියයට 7.75 දක්වා පහත දමන ලද අතර, එමගින් රුපියල් බිලියන 24.5 ක් වෙළෙඳපොළට මුදාහරින ලදී. තවද, රුපියල් ද්‍රවශීලතාව ඉහළ නැංවීම සඳහා ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික වෙළෙඳපොළෙන් මහ බැංකුව භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිලදී ගත් අතර, ඔක්තෝබර් මාසය තුළදී බලපැවැත්වෙන පරිදි මහ බැංකුවෙහි ප්‍රති විකුණුම් පහසුකම තුළින් අරමුදල් ලබාගැනීම මත පනවා තිබූ සීමාවන් ලිහිල් කරන ලදී.

2008 වර්ෂය තුළ සංචිත මුදල් වර්ධනය කාර්තුවය ඉලක්කගත මට්ටම් තුළ පවත්වා ගැනීමට මහ බැංකුව සමත් විය. කෙසේ නමුත් ගෝලීය ආර්ථික අර්බුදයෙන් පැන නැගුණ ද්‍රවශීලතා හිඟය හේතුවෙන් ඉල්ලුම් කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තියගේ බලපෑම වඩාත් තීව්‍ර කළ බැවින් වසරේ අග කාලය තුළදී සංචිත මුදල් වර්ධනයෙහි පහත වැටීම වැඩි වේගයකින් සිදු විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් සංචිත මුදල්හි වාර්ෂික වර්ධන ඉලක්කය වූ සියයට 9.7ට සාපේක්ෂව සත්‍ය සංචිත මුදල් වර්ධනය සියයට 8.5 ක් විය. සංචිත මුදල් වර්ධන ප්‍රවණතාවයට අනුව පුළුල් මුදල් සැපයුම ද එහි අපේක්ෂිත වර්ධනය වූ සියයට 11 ට සාපේක්ෂව සියයට 8.5 ක සැලකිය යුතු අඩු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. මහ බැංකුවෙහි හා වාණිජ බැංකුවල ශුද්ධ විදේශ වත්කම් සැලකිය යුතු ලෙස පහළ බැසීම නිසා පුළුල් මුදල් සැපයුමෙහි වර්ධනය සම්පූර්ණයෙන්ම ශුද්ධ දේශීය වත්කම් ඉහළයාමේ ප්‍රතිඵලයක් විය. පෞද්ගලික අංශය වෙත දෙන ලද ණයෙහි වර්ධනය අඩු වුව ද, වසරේ අග කාලය වනවිට ශුද්ධ දේශීය වත්කම් ඉහළ යාමට රජය වෙත දෙන ලද ශුද්ධ ණය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළයාම හේතු විය. 2008 පළමු කාර්තුව තුළ ශුද්ධ රාජ්‍ය ණය 2007 අග මට්ටමට වඩා අඩුවෙන් පැවතිය ද, ඉන්පසුව ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අපේක්ෂිත අන්දමට විදේශ මූල්‍යනයන් ලබා ගැනීමට රජයට නොහැකිවීම හේතුවෙන් ශුද්ධ රාජ්‍ය ණය ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළ යාම සිදු විය. ශුද්ධ රාජ්‍ය ණයෙහි ඉහළ යාම මහ බැංකුව මෙන්ම වාණිජ බැංකු සැපයුම ණය වැඩිවීම තුළින් පිළිබිඹු විය. මහ බැංකුවෙන් දෙන ලද ණය ඉහළ යාමට බැංකුවෙහි භාණ්ඩාගාර බිල්පත් දැරීම් ඉහළයාම මෙන්ම රජයට ලබා දුන් නාවකාලික අත්තිකාරම් ඉහළයාම හේතු විය. මහ බැංකුව වෙනැති භාණ්ඩාගාර බිල්පත් දැරීම් ඉහළ යාම තුළින් විශේෂයෙන් තුන්වැනි කාර්තුව තුළ මුදල් වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතා හිඟය පියවීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් ගන්නා ලද උත්සාහයන් පිළිබිඹු විය.

1.9 රාජ්‍ය සටහන **ජාත්‍යන්තර මුදල් වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතිකය**
මාසික සාමාන්‍යය

මේ අතර, පෞද්ගලික අංශය වෙත දෙන ලද ණයෙහි වර්ධනය අඛණ්ඩව අඩු වූ අතර, වසරේ තෙවන කාර්තුව වනවිට එය තනි ඉලක්කමක මට්ටමට ළඟා විය. ණය වර්ධනයෙහි ඇති වූ මෙම පසුබෑමට බලපෑ ප්‍රධාන කරුණු වූයේ ඉහළ වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතික, ගෝලීය ආර්ථිකය පිළිබඳව අයහපත් පෙර දැක්ම හා එමගින් දේශීය ව්‍යාපාර කටයුතු මත ඇතිවූ බලපෑම මෙන්ම බැංකු සිය වත්කම්වල ගුණාත්මකභාවය සහ ද්‍රවශීලතාවය කෙරෙහි වැඩි සැලකිල්ලක් ඇත්වීමය.

මහ බැංකුවෙහි සන්නිවේදන ක්‍රමෝපායයන් මහජනතාවගේ උද්ධමන අපේක්‍ෂාවන් සීමා කිරීමටත්, වෙළෙඳපොළ අපේක්‍ෂාවන් හා මහ බැංකුවෙහි පුරෝකථනයන් අතර පරතරය අඩු කිරීමටත් උපකාරී වී ඇත. මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලද නිතිපතා ප්‍රකාශන සහ පුවත්පත් නිවේදන තුළින් කාලීනව තම ප්‍රතිපත්ති තීරණ මෙන්ම ඒ සඳහා පදනම් වූ කරුණු ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. මෙම කටයුතු මහජනතාවගේ අපේක්‍ෂාවන් හා මහ බැංකුවෙහි අදහස් අතර ඇති පරතරය අඩු කිරීමට උපකාරී වූ අතර, ඒ අනුව වෙළෙඳපොළ සහභාගීචන්තනට කෙටිකාලීන පුරෝකථන කිරීමට ඇති හැකියාව වැඩි දියුණුවීම තුළින් මහ බැංකුවේ ප්‍රතිපත්ති තීරණවලට අනුව වෙළෙඳපොළ ක්‍රමානුකූලව හැඩ ගැසීම වඩාත් සුමට වනු ඇත. මහ බැංකුවේ සන්නිවේදන ක්‍රමෝපායයන්හි සඵලතාවය පෙන්නුම් කරන කරුණක් වූයේ මහජනතාව විසින් ප්‍රකාශිත උද්ධමන අපේක්‍ෂාවන් අනුව අනාගත උද්ධමනය ක්‍රමයෙන් පහත බැසිය හැකි බව පෙන්නුම් කිරීමයි. මහ බැංකුව විසින් සිය වගකීම් ඉටු කිරීමේදී වෙළෙඳපොළ සහභාගීචන්තන හා පාර්ශ්වකරුවන් සමඟ අඛණ්ඩව තම ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳව සාකච්ඡා පැවැත්වීම සිදු කරන ලදී. මේ අනුව, තම මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය පිළිබඳව තීරණ ගැනීමේදී මුදල් ප්‍රතිපත්ති උපදේශක කමිටුවෙහි අදහස් ද සැලකිල්ලට ගනු ලැබීය.

මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව

ප්‍රධාන වශයෙන් 2008 සැප්තැම්බර් මස සිට ගෝලීය මූල්‍ය පරිසරයේ කැළඹිලිකාරී ස්වභාවය තීව්‍ර වෙමින් පැවතිණි. එක්සත් ජනපද උප-ප්‍රමුඛ නිවාස උකස්කර වෙළෙඳපොළේ හටගත් අර්බුදය ලොව අනෙකුත් රටවලට පැතිරයාමේ ප්‍රතිඵලය වූයේ ගෝලීය ද්‍රවශීලතා හිඟයක් ඇති වීමය. ගෝලීය මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතාවය හිඟවත්ම එය මූර්ත විචල්‍යයන් කෙරෙහිද බලපෑවේය.

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙළෙඳපොළෙහි ඇති වූ කැළඹිලිකාරී ස්වභාවයට ශ්‍රී ලංකාවට සාර්ථකව මුහුණ

දිය හැකි විය. දේශීය බැංකු, එක්සත් ජනපද නිවාස උකස්කර හා සම්බන්ධ සුරැකුම්පත්වලට හෝ අසාර්ථක වූ අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතනවලට සෘජු ලෙස නිවාරණය වී නොපැවැත්මත්, දේශීය ප්‍රාග්ධන ගිණුම තරමක් දුරට සංවෘත වීම හා සුදුසු නියාමන රාමුවක් පිහිටුවා තිබීමත් හේතුවෙන් දේශීය මූල්‍ය පද්ධතිය සුරක්ෂිත විය. මෙයට අමතරව, දේශීය මූල්‍ය අතරමැදියන්ගෙන් විශාලතම කොටස නියෝජනය කරනු ලබන බලපත්‍රලාභී බැංකු 2008 ජනවාරි සිට බාසල් II ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණතා රාමුව ක්‍රියාත්මක කිරීමත් එමගින්, ණය, වෙළෙඳපොළ හා මෙහෙයුම් අවදානම් සැලකිල්ලට ගැනීමත් දේශීය මූල්‍ය පද්ධතිය තවදුරටත් සුරක්ෂිත කිරීමට හේතු විය. 2008 දී එක් වාණිජ බැංකුවක් විසින් ද්‍රවශීල අවහිරතා හේතුවෙන් මුහුණ දෙන ලද අර්බුදකාරී තත්ත්වයන්, නීති විරෝධීව මූල්‍ය ව්‍යාපාර කරගෙන යන ලද ව්‍යාපාර කිහිපයක් බිඳ වැටීමත් හේතුවෙන් දේශීය මූල්‍ය පද්ධතිය ද යම් අසීරුතාවයන්ට පාත්‍ර විය. මෙම අපහසුතාවයට පත් වාණිජ බැංකුව අඛණ්ඩව පවත්වාගෙනයාම සඳහා නිසි අවස්ථාවේ දී මහ බැංකුව මැදිහත් වූ අතර, දේශීය මෙන්ම විදේශීය වශයෙන් ඇති වූ අවදානම් තුළින් මූල්‍ය පද්ධතියට එල්ල විය හැකි අයහපත් බලපෑම් දුරු කිරීමට වගබලා ගන්නා ලදී. මේ හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව සුරැකිව පවතින අතර, එය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වලට අඛණ්ඩව ආධාර කරයි.

දැඩි මුදල් ප්‍රතිපත්තිය හේතුවෙන් ණය දීමේ කටයුතු පසුබෑමකට ලක් වුව ද, 2008 වර්ෂය තුළ බැංකුවල ක්‍රියාකාරීත්වය ඉහළ මට්ටමක පැවතිණි. විශේෂයෙන් වසරේ අවසාන කාර්තුව තුළදී ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය තුළින් දේශීය වෙළෙඳපොළ මත ඇති වූ අහිතකර බලපෑම මෙම ප්‍රවණතාව තවදුරටත් තීව්‍ර කරන ලදී. එසේ වුවද, තම ලාභදායීත්වය පවත්වා ගැනීමට බැංකුවලට හැකි විය. බැංකු අංශය සඳහා වූ සියයට 10 ක අවම ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවයට වඩා වැඩි මට්ටමක තම ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාතය පවත්වා ගැනීමට බැංකුවලට හැකි වූ අතර, බැංකු අංශයේ ද්‍රවශීලතාවය ද යහපත් මට්ටමක පැවතිණි. එසේ වුවද, අක්‍රීය ණය අනුපාත තරමක් දුරට ඉහළ ගියේය.

ලියාපදිංචි මූල්‍ය සමාගම් සහ කල්බදු සමාගම් වසර තුළ යම් දුෂ්කරතාවන්ට මුහුණ දුණි. මූල්‍ය සමාගම්හි ණයදීම් කටයුතුවල මන්දගාමීත්වයක් පැවැති අතර, මෙය ප්‍රධාන වශයෙන් මූල්‍ය කල්බදු හා කුලී පිට ගැනුම් සම්බන්ධව විය. ඔවුන්ගේ ලාභදායීත්වය පහත වැටුණු අතර, අක්‍රීය ණය අනුපාත ඉහළ යාම සිදුවිය. නමුත් මහ බැංකුව මූල්‍ය සමාගම්වල අවම

ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවය ඉහළ නැංවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඔවුන්ගේ සමස්ත ප්‍රාග්ධන මට්ටම වර්ධනය වී කම්පනවලට මුහුණ දීමට ඔවුන්ට ඇති හැකියාව වර්ධනය වී ඇත. විශේෂිත කල්බදු සමාගම්වල ද ලාභදායීත්වයෙහි අඩුවීමක් පෙන්නුම් කරන ලදී. මෙම සමාගම්වල අරමුදල් සම්බන්ධ අපහසුතා මගහැරවීම සඳහා මහ බැංකුව විසින් ඔවුන්ට අරමුදල් රැස් කිරීම සඳහා ණය සුරැකුම්පත් නිකුත් කිරීමට අවසර ලබාදෙන ලදී.

රක්ෂණ සමාගම් සියල්ලම නෛතිකව නියම කර ඇති නුබුන්වත්භාවය සඳහා වන අවශ්‍යතා නිසිලෙස පවත්වාගෙන යාම හේතුවෙන් රක්ෂණ අංශය යහපත් ලෙස ක්‍රියාත්මක විය. රක්ෂණ සමාගම් තම ආයෝජන කළඹින් විශාල කොටසක් රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් ලෙස තබාගත යුතු වීම නිසා ඔවුන්ට වර්තමාන මූල්‍ය අර්බුදකාරී තත්ත්වයන් තුළ තමන්ගේ ණය හා වෙළෙඳපොළ අවදානම් අවම කරගත හැකි විය. කෙසේ වුවද, ඔවුන්ගේ වාරික ආදායම් වර්ධනය පහත බැසීම නිසා ලාභදායීතාවය අඩුවී ඇත.

වසරේ පළමු කාර්තු තුන තුළ දී විවලාව පැවැති කොටස් වෙළෙඳපොළ අවසාන කාර්තුව තුළදී සමස්ත මිල දර්ශකයේ සහ මිලංක මිල දර්ශකයේ තියුණු පසුබැසීම් වාර්තා කරන ලදී. ඉහළ පොලී අනුපාතික පැවැතීම සහ වර්ෂය තුළ සමාගම් ඉපැයීම් අඩුවීම කොටස් වෙළෙඳපොළ ක්‍රියාකාරීත්වයට බලපෑ අතර, ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන් පසුබැමට ලක් වූ දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය තවදුරටත් කොටස් මිල පහළ හෙලීමට පීඩනයක් ඇතිකරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, විදේශ අරමුදල් 2008 දී වාර්තාගත ඉහළ මට්ටමකට ළඟාවූ අතර, මෙයට ලැයිස්තුගත සමාගමක් සම්බන්ධව සිදු වූ විශාල පරිමාණයේ ගනුදෙනු කිහිපයක් හේතු විය.

මූල්‍ය පද්ධතියට සහායවීම සඳහා නෛතික රාමුව තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. ප්‍රාදේශීය බැංකු ඒකාබද්ධ කොට ශක්තිමත් කිරීම පිණිස ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන බැංකු පනත ස්ථාපනය කෙරිණි. ණය තොරතුරු කාර්යාංශයේ සේවා පුළුල් කිරීමටත්, රක්ෂණ සමාගම්, උපයෝගීතා සේවා සපයන සමාගම්, රාජ්‍ය ආයතන හා මහ බැංකුව යන ආයතනවලට එහි සේවා ලබාගත හැකි පරිදි එහි කාර්යපටිය පුළුල්කිරීමටත් ණය තොරතුරු කාර්යාංශ පනත සංශෝධනය කරන ලදී. සංශෝධනය කෙරෙමින් හෝ සකස් කෙරෙමින් පවතින අනිකුත් පනත් අතර වරක් සංශෝධනයට ලක්වූ මූල්‍ය සමාගම් පනත ඇති අතර, එමගින් පුද්ගලයින්ට හෝ සමාගම්වලට අවසර නොලත් මූල්‍ය ව්‍යාපාර සහ

1.4 සංඛ්‍යා සටහන	ගෝලීය ආර්ථික ප්‍රවණතා සහ ඉදිරි දැක්ම (අ)			
	ප්‍රත්‍යක්ෂ අගයන්		පුරෝකථන	
ශීර්ෂය	2006	2007	2008	2009
ලෝක නිෂ්පාදිතය	5.0	5.2	3.4	0.5
සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්	3.0	2.7	1.0	-2.0
ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය	2.9	2.0	1.1	-1.6
යුරෝ කලාපය	2.8	2.6	1.0	-2.0
එක්සත් රාජධානිය	2.8	3.0	0.7	-2.8
ජපානය	2.4	2.4	-0.3	-2.6
සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල්	7.7	8.3	6.3	3.3
සංවර්ධනය වන ආසියාව	9.6	10.6	7.8	5.5
චීනය	11.1	13.0	9.0	6.7
ඉන්දියාව	9.7	9.3	7.3	5.1
ලෝක වෙළෙඳ පරිමාව (හාණ්ඩ හා සේවා)	9.2	7.2	4.1	-2.8
ආනයන				
සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්	7.4	4.5	1.5	-3.1
සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන්	14.9	14.5	10.4	-2.2
අපනයන				
සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්	8.2	5.9	3.1	-3.7
සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන්	11.0	9.6	5.6	-0.8
මිල හැසිරීම				
පාරිභෝගික මිල				
සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්	2.3	2.1	3.5	0.3
සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන්	5.1	6.4	9.2	5.8
හාණ්ඩ මිල (එ.ජ. ඩොලර්)				
ඉන්ධන	20.5	10.7	36.4	-48.5
ඉන්ධන නොවන	28.7	14.1	7.4	-29.1
එ.ජ. ඩොලර් තැන්පතු මත සය මාසික				
ලන්ඩන් අන්තර් බැංකු අර්පණ				
පොලී අනුපාතිකය (සියයට)	5.4	5.3	3.0	1.3

(අ) වෙනත් සඳහන් නොවැනි විට වාර්ෂික ප්‍රතිශත වෙනස මූලාශ්‍රය: World Economic Outlook, ජා.මු.අ. (2009 ජනවාරි සහ 2008 ඔක්තෝබර්)

තැන්පතු භාරගැනීම තහනම් කිරීමේ නීති ශක්තිමත් කරනු ඇත. තවද, සංශෝධිත පනත මගින් 'තැන්පතු' යන වචනයේ නිර්වචනය තවදුරටත් පුළුල් කරනු ඇත. ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ආයතන අධීක්ෂණය කිරීමට නව නීතියක් සකස් කෙරෙමින් පවතී. මේ අතර, දේශීය ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ දියුණු කිරීමේ අරමුණින් සුරැකුම්පත් හා විනිමය කොමිත් සභාව මගින් සුරැකුම්කරණයට අදාළ නව නීතියක් සකස් කර ඇත.

1.3 විදේශීය ආර්ථික පරිසරය සහ ඉදිරි දැක්ම

2004 වසරේ සිට සියයට 4 කට වඩා වැඩි ආර්ථික වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ ලෝක ආර්ථිකය, ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය තිවු වීමත් සමඟ 2008 දී පසුබැමකට ලක් විය. 1930 ගණන්වල ඇති වූ මහා ආර්ථික අවපාතයෙන් පසුව ඇති වූ දරුණුතම පසුබැමට ප්‍රධාන සංවර්ධිත රටවලට මුහුණ දීමට සිදුවීමත් සමඟ මූල්‍ය

වෙළෙඳපොළෙහි පැවැති අර්බුදකාරී බව හේතුවෙන් 2007 අවසාන කාර්තුවේ දී මූලික වශයෙන් මන්දගාමී වූ ලෝක ආර්ථිකය 2008 දී බරපතල පිරිහීමකට මුල පිරීය. දියුණු වෙමින් පවතින රටවල සහ නැගී එන ආර්ථිකයන්හි මනා ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් සහ රාජ්‍ය අංශයේ ශක්තිමත් මූල්‍ය තත්ත්වයක් පැවැතිය ද, සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්හි ඇති වූ ආර්ථික පසුබෑම, මෙම රටවල ආර්ථික වර්ධනය කෙරෙහි ද අහිතකර ලෙස බලපෑවේය. ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ හා යුරෝපයේ ආර්ථික පසුබෑමත් සමග එම රටවල් සමග ශක්තිමත් වෙළෙඳ සබඳතා පැවති රටවල ආර්ථිකයන් මන්දගාමී වූ අතර, ප්‍රමාණයෙන් විශාල වූ ජංගම ගිණුම් හිඟයන් මූල්‍යයනය කිරීම සඳහා බැංකු හෝ විදේශීය විවිධ ආයෝජන ලැබීම මත රැඳී සිටි ඇතැම් රටවල්, විදේශ මූල්‍යයන මූලාශ්‍රවල හදිසියේ ඇති වූ සීමාවන් හමුවේ දැඩි බලපෑමකට ලක් විය. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙහි ‘ලෝක ආර්ථික දැක්ම’ (World Economic Outlook), 2009 ජනවාරි කලාපයට අනුව ලෝක ආර්ථිකයෙහි 2007 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 5.2 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2008 වසරේ දී සියයට 3.4 ක වර්ධනයක් වාර්තා කරනු ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත. මූල්‍ය අර්බුදයේ සෘජු බලපෑමෙන් ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද ආර්ථිකය වඩාත්ම පීඩාවට පත් වූ අතර, ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද ෆෙඩරල් සංවින බැංකුව විසින් සිදුකළ ප්‍රබල ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීම සහ අවස්ථානුකූලව ඉදිරිපත් කරන ලද ආර්ථික උත්තේජන යෝජනා හමුවේ වුවද, එක්සත් ජනපද ආර්ථිකය 2007 අවසාන කාර්තුවේ සිට සියයට 1.3 ක සුළු වර්ධනයක් පමණක් වර්තා කළේය. බටහිර යුරෝපයේ ද ආර්ථික කටයුතු සැලකිය යුතු ලෙස මන්දගාමී වීමට ඉහළ ඉන්ධන මිල ගණන්වල අහිතකර බලපෑම, ණය කොන්දේසි දැඩි වීම, සමහර ආර්ථිකයන්හි නිවාස අංශයේ ඇති වූ පසුබෑම සහ එක්සත් ජනපද ආර්ථිකයේ මන්දගාමී බව බලපාන ලදී. ආරම්භයේ දී ඉහළ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවක් පිළිබිඹු කළ ජපාන ආර්ථිකය, මෑතක සිට අපනයන පහළ වැටීම සහ වෙළෙඳ අනුපාතයේ පිරිහීම නිසා දේශීය ඉල්ලුම මත ඇති වූ බලපෑම හේතුවෙන් පසුබෑමකට ලක් විය. දියුණු වෙමින් පවත්නා හා නැගී එන ආර්ථිකයන්හි 2007 පළමු කාර්තු තුන තුළ පැවති සියයට 8.0 ක ආර්ථික වර්ධනය, ඉන් පසු කාර්තු තුනේ දී සියයට 7.5 ක් දක්වා අඩු වූ අතර, ඒ අනුව 2007 වසරේ සියයට 8.3 ක් වූ ආර්ථික වර්ධනය, 2008 වසරේ සියයට 6.3 ක් දක්වා අඩු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

ගෝලීය ආර්ථික වර්ධනය 2009 දී අඩුවනු ඇතැයි යන්න බොහෝ පාර්ශ්ව විසින් විශ්වාස කරනු ලැබේ. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලට අනුව ගෝලීය ආර්ථික

වර්ධනය වර්ෂ 2009 දී දෙවන ලෝක යුද්ධයෙන් පසුව වාර්තා විය හැකි අඩුම වර්ධනය වන සියයට 0.5 - 1.0 අතර වනු ඇති අතර, 2010 කාලපරිච්ඡේදයේදී යථා තත්ත්වයට පත්වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. සංවර්ධිත රටවල් බොහොමයක් විසින් මුදල් හා රාජ්‍ය-මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ගණනාවක් ක්‍රියාවට නංවා තිබුණ ද, මෙමගින් වෙළෙඳපොළේ පැවැති අවිනිශ්චිතතාව තුරන් කිරීමට මෙතෙක් අසමත් වී ඇති හෙයින් මූල්‍ය අර්බුදය නොකඩවාම මූර්ත ආර්ථිකයන් අඩපණ කරමින් පවතී. සංවර්ධනය වූ සහ නැගී එන ආර්ථිකයන්හි වත්කම්වල අගය පිරිහීම, කුටුම්භයන්ගේ ධනය පහළ හෙළීමට හේතු වූ අතර, ඒ මගින් පාරිභෝගික ඉල්ලුම අඩු වීමෙන් ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳාමේ තියුණු පසුබෑමක් ඇති විය. මෙසේම, කුටුම්භයන් සහ ආයෝජකයන් අතර පැවති අවිනිශ්චිතතාව ඔවුන්ගේ වියදම් පසුවට කල් දැමීමට පෙළඹ වූ අතර, එමගින් පාරිභෝගික භාණ්ඩ, අන්තර් භාණ්ඩ හා ආයෝජන භාණ්ඩ සඳහා පැවති ඉල්ලුම පහළ වැටුණි. මෙම අවිනිශ්චිත පසුබිම තුළ 2008 දී සංවර්ධිත ආර්ථිකවල සියයට 1 ක් ලෙස වාර්තා වූ මධ්‍යස්ථ ආර්ථික වර්ධනයට සාපේක්ෂව, 2009 දී ආර්ථික වර්ධනය සියයට 2 කින් සංකෝචනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ශ්‍රී ලංකාවේ කාර්මික අපනයන සඳහා ප්‍රධාන වෙළෙඳපොළවල් වන ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ සහ යුරෝපා සංගමයේ රටවල 2008 දී ඇස්තමේන්තු කළ ආර්ථික වර්ධනය වූ පිළිවෙළින්, සියයට 1.1 ක් සහ සියයට 1.0 ට එරෙහිව 2009 දී ආර්ථික වර්ධනය පිළිවෙළින්, සියයට 1.6 කින් සහ සියයට 2.0 කින් සංකෝචනය වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කෙරේ. මේ අතර, ප්‍රධාන වශයෙන්ම නැගී එන සහ දියුණු වෙමින් පවත්නා රටවලින් සංවර්ධිත රටවලට කෙරෙන අපනයනවල අපේක්ෂිත පහළ යෑම හේතුවෙන් ගෙන එම ආර්ථිකයන් 2008 දී පැවති සියයට 6.3 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2009 දී සියයට 3.3 ක මන්දගාමී වේගයකින් වුවත් නොකඩවා වර්ධනය වෙතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. නැගී එන සහ දියුණු වෙමින් පවත්නා රටවලින් සංවර්ධිත රටවලට සිදු කෙරෙන අපනයන 2008 දී පැවති සියයට 5.6 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව සියයට 0.8 කින් සංකෝචනය වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කෙරේ. දේශීය ආර්ථිකයන් දිරි ගැන්වීම සඳහා ණය ලබාගැනීමේ දී පැවති සීමා ලිහිල් කරමින්, ප්‍රසාරණාත්මක අයවැය හා මුදල් ප්‍රතිපත්තීන් අනුගමනය කරමින් සමහර සංවර්ධිත, නැගී එන හා දියුණු වෙමින් පවත්නා රටවල් විසින් ගනු ලබන නිරන්තර උත්සාහයන්ගේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ලෝක ආර්ථිකය 2010 දී සියයට 3 ක වර්ධනයක් වාර්තා කරනු ඇතැයි පුරෝකථනය කෙරේ. කෙසේ වෙතත්, 2009 සහ ඉන් ඉදිරියට කරන ආර්ථික වර්ධනය සම්බන්ධ පුරෝකථන අවිනිශ්චිත වන අතර, නැවත

ආර්ථිකයන් යථා තත්ත්වයට පත්වීම, කුටුම්භයන්ගේ සහ ආයෝජකයන්ගේ විශ්වාසය නැවත ඇති කිරීම සඳහා විවිධ රජයන් විසින් ගනු ලබන ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගවල ඵලදායීතාවය මත මුළුමනින්ම රඳා පවතී.

වර්තමාන ගෝලීය මූල්‍ය තත්ත්ව සහ අවිනිශ්චිතතා හේතුවෙන් ඉදිරියේ දී ලෝක ආර්ථික වර්ධන අපේක්ෂාවන් ඉටුකර ගැනීමේ අවදානමක් පවතී. මෙහි ප්‍රධාන අවදානම නම් මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ පවතින නොසන්සුන්කාරී සහ අවිනිශ්චිතතාවයන් දුරු කිරීම සඳහා ඉක්මන් හා ඵලදායී ක්‍රියාමාර්ග නොගතහොත් පිරිහෙමින් පවත්නා මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ තත්ත්වයන් මගින් මූර්ත අංශයේ කටයුතු තවදුරටත් අධෝරක්තව වන අතර, එය කල්පවත්නා ආර්ථික අවපාතයක් දක්වා වර්ධනය විය හැකිය. තවද, සංවර්ධිත ආර්ථිකයන් කිහිපයක අවධමන අවදානම වැඩි වෙමින් පවතින අතර නැගී එන සහ දියුණු වෙමින් පවත්නා ආර්ථිකයන්හි ව්‍යාපාර අංශයන් සඳහා විදේශ ණය පහසුකම් ලබා ගැනීමේ දී තවදුරටත් පවතින දැඩි සීමාවන් මගින් අහිතකර බලපෑම් ඇති වී ආර්ථිකයන් මන්දගාමී වීමට හේතු වනු ඇත.

ලෝක ඉල්ලුමේ ඇති වූ අඩුවීම හේතුවෙන් ජූලි මස සිට නියුණු ලෙස පහළ වැටුණු ජාත්‍යන්තර භාණ්ඩ මිල ගණන් හමුවේ 2008 වසරේ අග භාගය වන විට ගෝලීය උද්ධමනකාරී පීඩන අඩුවන්නට විය. ජාත්‍යන්තර බොර තෙල් මිල ගණන් හා අත්‍යවශ්‍ය ආහාර ද්‍රව්‍යවල මිල ගණන් ඉහළ යාම, ආර්ථික මන්දගාමීත්වය හා උප-ප්‍රමුඛ උකස් වෙළෙඳපොළ අර්බුදයෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඇති වූ ද්‍රවශීලතා හිඟය මැඩ පැවැත්වීම සඳහා ක්‍රියාත්මක කළ ප්‍රසාරණාත්මක අයවැය හා මුදල් ප්‍රතිපත්ති ආදිය මත ගෝලීය උද්ධමනය 2008 වර්ෂයේ දී වේගවත් වනු ඇතැයි මුලින් පුරෝකථනය කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, 2008 සැප්තැම්බර් මැද භාගයේ සිට ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අර්බුදය උත්සන්න වීම සහ එමගින් සංවර්ධිත රටවල ආර්ථිකයන් පිරිහීමට පටන් ගැනීම හේතුවෙන් භාණ්ඩ මිල ගණන් ශීඝ්‍ර ලෙස පහත වැටී උද්ධමනකාරී පීඩන සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. ඉන්ධන සහ ආහාර මිල ගණන් ඉහළ යාමේ බලපෑම මත 1990 දශකයේ අග භාගයෙන් පසු ගෝලීය උද්ධමනය ඉතා ඉහළ මට්ටමකට ළඟා විය. සංවර්ධිත රටවල උද්ධමනය, සමහර භාණ්ඩවල මිල ගණන් අඩු වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2008 අගෝස්තු මාසය වන විට සියයට 4.3 ක් පමණ දක්වා පහත වැටුණි. සමහර නැගී එන සහ දියුණු වෙමින් පවත්නා රටවල සාමාන්‍ය උද්ධමනය අංක දෙකක මට්ටමක පිහිටි අතර 2008 අගෝස්තු වන

විට සාමාන්‍ය සියයට 8.3 ක් පමණ විය. එයට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපානු ලැබුවේ, පාරිභෝගික භාණ්ඩ පැස තුළ ආහාර සඳහා සියයට 30-45 අතර පරාසයක ඉහළ බර තැබීමක් පැවතීමයි. ඒ හා සැසඳීමේ දී සංවර්ධනය වන රටවල පරිභෝජන භාණ්ඩ පැස තුළ ආහාරවලට ඇත්තේ සියයට 10-15 අතර පරාසයක බර තැබීමකි. සංවර්ධිත රටවල ඉල්ලුමේ අඩුවීම සහ ආර්ථික කටයුතුවල පිරිහීමත් සමඟ, උද්ධමනය 2008 පැවති සියයට 3.5 ක මට්ටමේ සිට 2009 දී සියයට 0.3 ක් පමණ දක්වා අඩු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. සමහර සංවර්ධිත ආර්ථිකයන් ඉතා අඩු උද්ධමනයක් වාර්තා කරනු ඇති අතර, මූර්ත ආර්ථික කටයුතුවල තවදුරටත් උග්‍ර සංකෝචනයක් සිදු වුවහොත් තවත් සමහර සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්හි අවධමනකාරී තත්ත්වයක් පවා පැන නැගීමේ හැකියාවක් ඇත. නැගී එන රටවල සහ දියුණු වෙමින් පවත්නා රටවල 2008 දී පැවති සියයට 9.2 ක උද්ධමනය, 2009 දී සියයට 5.8 ක් පමණ දක්වා පහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන් ඇති වූ ද්‍රවශීලතා හිඟයට විසඳුමක් ලෙස මහ බැංකු සිය පොලී අනුපාතික කිහිප වතාවක් පහළ දැමීම සහ වෙළෙඳපොළට අතිරේක ද්‍රවශීලතාව සැපයීම මගින් මුදල් ප්‍රතිපත්තිය සැලකිය යුතු ලෙස ලිහිල් කිරීමත් සමඟ කෙටිකාලීන පොලී අනුපාතික දැඩි ලෙස පහළ වැටෙමින් පවතී. 2007 ජූලි මාසයේ සිට ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙළෙඳපොළෙහි ඇති වූ කැළඹිලි සහිත තත්ත්වය සමග සංවර්ධිත රටවල මහ බැංකු විසින් පොලී අනුපාතික පහළ දැමීම ආරම්භ කරන ලදී. 2008 දී එය තවදුරටත් තීව්‍ර වූ අතර, සමහර සංවර්ධනය වෙමින් පවතින සහ නැගී එන ආර්ථිකයන්හි මහ බැංකු විසින් ද ආර්ථික කටයුතු මන්දගාමී වීම වැළැක්වීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පහළ දැමීමට එමගින් පෙළඹීමක් ඇති විය. ඒ අනුව, එක්සත් ජනපදය, සිය ෆෙඩරල් අරමුදල් පදනම් පොලී අනුපාතිකය 2007 වර්ෂය අවසානයේ දී වූ සියයට 4.25 සිට 2008 අවසානයේ දී සියයට 0.00-0.25 දක්වා පහළ දමන ලදී. යුරෝපා මහ බැංකුව ද සිය පදනම් පොලී අනුපාතිකය 2008 ජූලි මාසයේ දී පැවති සියයට 4.25 සිට දෙසැම්බර් අවසානයේ දී සියයට 2.50 දක්වා පහළ දැමීය. ජපානය වසර හතකට පසු පළමුවරට සිය පදනම් පොලී අනුපාතික, පදනම් අංක 20 කින් ඔක්තෝබර් මස පහළ දැමූ අතර, නැවතත් 2008 දෙසැම්බර් මසදී පදනම් අංක 20 කින් පහත හෙළන ලදී. මේ අතර, එක්සත් රාජධානිය නොවැම්බර් මාසයේ දී සිය ඉතිහාසයේ එකවර සිදු කළ විශාලතම පොලී අනුපාතික වෙනස් කිරීම වන සියයට 1.5 කින් සිය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතය පහළ දැමීය. ඕස්ට්‍රේලියාව

සිය මුදල් අනුපාතිකය 2008 දෙසැම්බර් මාසයේ දී සියයට 4.25 දක්වා පහළ දැමීය. මුදල් වෙළෙඳපොළේ ඇති වූ පීඩාකාරී වාතාවරණය හේතුවෙන් ගෙන ප්‍රධාන පෙළේ මහ බැංකු පහක් වන ෆෙඩරල් සංචිත බැංකුව, යුරෝපීය මහ බැංකුව, එංගලන්ත මහ බැංකුව, කැනඩා මහ බැංකුව සහ ස්විස්ටර්ලන්ත මහ බැංකුව එක්ව සම්බන්ධීකරණයකින් යුතුව, වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතාව වැඩි කරමින් ණය ලබා දීම පහසු කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග මාලාවක් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය පාලනය කිරීමට සහ දේශීය මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමට නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන්හි මහ බැංකු, දියුණු රටවල ආර්ථිකයන් සාමූහිකව සිදුකරන ලද පොලී අනුපාතික අඩු කිරීම් සැලකිල්ලට ගෙන පොලී අනුපාතික අඩු කරන ලදී. කොරියානු මහ බැංකුව සිය පදනම් පොලී අනුපාතිකය වසර හතරකට පසු පළමු වරට පහළ දැමූ අතර තායිවානය සිය පදනම් මූලික පොලී අනුපාතිකය සියයට 3.25 කින් පහළ දැමීය.

ප්‍රධාන මහ බැංකු විසින් සම්බන්ධීකරණයක් සහිතව ද්‍රවශීලතාවය සැපයීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබූ ද, 2008 දී විශේෂයෙන්ම සැප්තැම්බර් මැද භාගයේ සිට මූල්‍ය ස්ථායීතාවය සම්බන්ධ අවදානම ඉහළ ගියේය. 2007 අගෝස්තු මාසයේ දී ඇති වූ මූල්‍ය අර්බුදය තවදුරටත් තීව්‍ර වෙමින් එක්සත් ජනපදයේ විශාල පිළිගැනීමක් සහිත පැරණි ප්‍රධාන මූල්‍ය ආයතනයක් වන ලේමන් බ්‍රදර්ස් (Lehman Brothers) බුන්වත් විමත් සමග 2008 සැප්තැම්බර් මාසයෙන් පසු තවත් ප්‍රධාන ආයතන කිහිපයක් කඩාවැටීම හෝ කඩාවැටීමට ආසන්න වීම හේතුවෙන් සිය ණය හිමියන්ට සහ ගනුදෙනු පාර්ශ්වයන්ට විශාල අලාභයන් ඇති කරමින් අර්බුදය තවදුරටත් තීව්‍ර විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ප්‍රධාන පෙළේ මහ බැංකු එක්ව වෙළෙඳපොළට විශාල ප්‍රමාණයකින් ද්‍රවශීලතාවය සැපයීම හා මෙතෙක් නොවූ විරූ තරම් විදේශ විනිමය හුවමාරු ගිවිසුම් (Foreign Exchange Swaps) ඇති කර ගැනීම හමුවේ වුවද, ප්‍රතිපාර්ශ්වයන්ගේ විශ්වාසය කඩකරමින් හා අන්තර් බැංකු වෙළෙඳපොළේ කටයුතු අඩපණ කරමින් වෙළෙඳපොළ පීඩනය තීව්‍ර විය. අනතුරුව, එක්සත් ජනපද සහ යුරෝපා බැංකු ගණනාවක් අස්ථායීතාවයට පත්වීම නිසා ඒවා වසා දැමීම, රජයට පවරාගැනීම හෝ ඒකාබද්ධ කිරීම අවශ්‍ය විය. කෙසේ වුවද, මූල්‍ය ආයතන වෙත පවත්නා ණයවලින් කපාහැරීමේ ප්‍රමාණය ඉහළ යාම සහ ඒ සමග අඛණ්ඩව අරමුදල් සැපයීම සඳහා ඇති වූ පීඩනය මගින්, ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ට මෙම අර්බුදයට එළඹී ලෙස විසඳුම් ඉදිරිපත් කිරීමේ හැකියාවට බාධා ඇති වී තිබේ. මූල්‍ය ව්‍යාපාරවල අලාභ

ඉතා ඉහළ මට්ටමක පැවතීම, වත්කම්වල මිල ගණන් පහළ යාම සහ ආර්ථික පරිහානිය උග්‍රවීම මගින් මූල්‍ය පද්ධතිය දැඩි ලෙස දුර්වල විය. වර්තමාන ගෝලීය වෙළෙඳපොළ තත්ත්ව යටතේ ප්‍රතිපාර්ශ්වයන්ට ණය දීමේ දී ඇති අවදානම තක්සේරු කිරීම අපහසු බැවින් බැංකු අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් ණය ලබාදීමේ දී පවා වඩාත් පරීක්ෂාකාරී වීම හේතුවෙන් ගෝලීය මුදල් වෙළෙඳපොළවල කටයුතු සුමටව කරගෙන යෑමට දැඩි ලෙස බාධා මතු වී තිබේ. මෙම තත්ත්වය යටතේ අන්තර් බැංකු වෙළෙඳපොළ කටයුතු සාමාන්‍ය පරිදි නැවත ක්‍රියාත්මක කිරීමටත්, මූල්‍ය අතරමැදිකරණය අඛණ්ඩව සිදුවීමටත් ඉඩ සලසමින් ද්‍රවශීලතා පීඩනය අඩු කිරීම සඳහා ප්‍රතිපාර්ශ්වකරුවන්ගේ විශ්වාසය නැවත ගොඩනැගීම හා ආයතනවල මූල්‍ය තත්ත්වය ශක්තිමත් කිරීම අවශ්‍ය වේ. මේ අනුව, දැනට පවතින මූල්‍ය අර්බුදය විසඳීම සහ ගෝලීය මූල්‍ය පද්ධතිය කෙරෙහි පවතින විශ්වාසය නැවත ඇති කිරීම සඳහා මහ බැංකු විසින් ප්‍රමාණවත් පරිදි ද්‍රවශීලතාවය සැපයීම සහ දිගුකාලීන අරමුදල් සැපයීම, බැංකු ප්‍රතිප්‍රාග්ධනීකරණය කිරීම සහ අර්බුදයට පත්ව ඇති වත්කම් පිළිබඳව කටයුතු කිරීමට එළඹී ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම යනාදිය අවශ්‍ය වේ.

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙළෙඳපොළවල ද්‍රවශීලතාවය අඩුවීම, නැගී එන සහ දියුණු වෙමින් පවතින රටවල රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශ කෙරෙහි අයහපත් ලෙස බලපෑ හැකිය. නැගී එන සහ දියුණු වෙමින් පවතින සමහර රටවල රජයන් ඔවුන්ගේ සංවර්ධන කටයුතු සඳහා විදේශීය අරමුදල් මත විශාල ලෙස විශ්වාසය තබා ඇති අතර, බැංකු ඇතුළු පෞද්ගලික අංශය ඔවුන්ගේ මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා දේශීය සම්පත්වලට අතිරේකව විදේශීය අරමුදල් කෙරෙහි විශ්වාසය තබා ඇත. විදේශීය අරමුදල් ලබා ගැනීමේ අපහසුතාවය මෙම රටවල සංවර්ධන කටයුතු අඩාල කිරීමට හේතුවිය හැකි අතර, සමහර අවස්ථාවල රාජ්‍ය අංශයේ ණය ගැනීම් නිසා පෞද්ගලික අංශයට ණය ගැනීමට ඇති හැකියාව අඩුවීමට ඉඩ ඇත. පසුගිය මාස කිහිපය තුළ රටවල් අතර, බැංකු ණය ගැනීම් සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අඩු වූ අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නැගී එන සහ දියුණු වෙමින් පවතින රටවලට, දේශීය ණය ප්‍රසාරණය හෝ විදේශීය වෙළෙඳ කටයුතු මූල්‍යනය කිරීම සඳහා යම් ගැටලුවලට මුහුණ පෑමට සිදුවිය. ආයෝජකයන් විසින් අවදානම් දැරීමට දක්වන කැමැත්ත අඩු වීම හේතුවෙන් නැගී එන සහ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල කෙටිකාලීන ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහයන් අඩු වී ඇති අතර, එය දේශීය වෙළෙඳපොළ මත පීඩනයක් ඇති වීමට සහ සැලකිය යුතු මට්ටමකින් ණය පිරිවැය

ඉහළ යෑමට හේතු විය. පෞද්ගලික අංශයට වූ මූල්‍ය ප්‍රවාහයන් අඩුවීමත් සමග, ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වලට සහාය වීම සහ මූල්‍ය ස්ථායීතාවය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා රජය විසින් නොයෙකුත් රාජ්‍ය මූල්‍ය දිරිගැන්වීම් වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම අවශ්‍යයෙන්ම කළ යුතු කටයුත්තක් බවට පත්වී ඇත.

2008 සැප්තැම්බර් මැද භාගයේ සිට මූල්‍ය අර්බුදය උග්‍ර වීමත් සමග, විශේෂයෙන්ම 2008 අවසාන කාර්තුවේ දී ප්‍රධාන ජාත්‍යන්තර ව්‍යවහාර මුදල් වටිනාකම ඉහළ විචලනයකට ලක් විය. 2002 වර්ෂයේ සිට අනෙකුත් ප්‍රධාන මුදල් වර්ගවලට සාපේක්ෂව එ.ජ.ඩොලරය අවප්‍රමාණය වෙමින් පැවති ප්‍රවණතාවය 2008 තෙවන කාර්තුවේ සිට වෙනස් වීමට පටන් ගත්තේය. ගෝලීය ණය සහ ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළවල්වල පැවති පීඩනය පෙර නොවූ විරූ මට්ටමක් දක්වා තිබූ විම හේතුවෙන් එක්සත් ජනපද ආර්ථිකයට සාපේක්ෂව අනෙකුත් ආර්ථිකයන්හි ආර්ථික වර්ධන අපේක්ෂාවන්වලට ඇති විය හැකි බලපෑම පිළිබඳව අවධානය යොමුවීම මෙයින් පිළිබිඹු වේ. යුරෝ මුදල් භාවිතය ආරම්භ කළ පසු එ.ජ.ඩොලරය යුරෝ මුදල්වලට සාපේක්ෂව අවප්‍රමාණය වූ ඉහළ ම අගය වන සියයට 8.2 කින් අවප්‍රමාණය වුවද, 2008 තෙවන හා සිව්වන කාර්තුවල දී පිළිවෙළින්, සියයට 9.0 කින් සහ සියයට 1.9 කින් අධිප්‍රමාණය විය. මේ අතර, 2008 ප්‍රථම කාර්තුවේ දී එ.ජ.ඩොලරයට සාපේක්ෂව අවප්‍රමාණය වූ ජපන් යෙන්, තෙවන හා සිව්වන කාර්තුවල දී පිළිවෙළින්, සියයට 3.5 කින් සහ සියයට 15.3 කින් අධිප්‍රමාණය විය. ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය ඉහළ යාමත් සමග විදේශීය ප්‍රාග්ධන ආයෝජන සැලකිය යුතු මට්ටමකින් පිටතට ගලායෑම සහ ඉන්දියාවේ ආර්ථික වර්ධනය පහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කිරීම හේතුවෙන් එ.ජ.ඩොලරයට සාපේක්ෂව ඉන්දියානු රුපියල ඉහළ අගයකින් අවප්‍රමාණය විය. දුර්වල ආර්ථික වර්ධනය සහ ආර්ථිකය අවපාතයකට ගමන් කරනු ඇතැයි පවතින භීතිය හේතුවෙන් ස්ටර්ලිං පවුම ද දැඩි ලෙස අවප්‍රමාණය විය.

1.4 මැදිකාලීන සාර්ව ආර්ථික ඉදිරි දැක්ම, අභියෝග සහ ප්‍රතිපත්ති

2009 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය අඩු වේගයකින් වර්ධනය වෙතැයි පුරෝකථනය කර ඇති අතර, අපේක්ෂිත ලෙස ලෝක ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීමත් සමග 2010 දී සුපුරුදු වර්ධනීය මාවතට ප්‍රවිශ්ට වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. 2005 වසරේ සිට අඛණ්ඩව වසර 4 ක් මුළුල්ලේ සියයට 6 කට වඩා ඉහළ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය, මැදිකාලීන සාර්ව ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති රාමුව වන දස අවුරුදු දැක්මේ සඳහන් පරිදි

සියයට 8 ක මැදිකාලීන වර්ධන ඉලක්කයක් ළඟා කර ගැනීමට ඇති ඉඩ ප්‍රස්ථා ශක්තිමත් කළ නමුත්, මූලික වශයෙන් ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන් ගෙන ඇති වූ ගෝලීය ආර්ථික අර්බුදයේ බලපෑම සහ ඉන්පසු ඇති වූ අවපාතය ශ්‍රී ලංකාව මත බලපෑම හේතුවෙන් 2009 දී ආර්ථික වර්ධනය අඩු වීමේ ප්‍රවණතාවයක් පෙන්නුම් කරනු ඇත. දියුණු හා නැගී එන ආර්ථිකයන් කිහිපයක් විසින් ගෝලීය ණය සංකෝචනය හමුවේ සුවිශේෂී වැඩපිළිවෙළවල් ක්‍රියාත්මක කර ඇති අතර, දේශීය ආර්ථික වර්ධනයට උත්තේජනයක් සැපයීම සඳහා ප්‍රසාරණාත්මක රාජ්‍ය මූල්‍ය හා මුදල් ප්‍රතිපත්තීන් යොදා ගෙන ඇත. මෙම ක්‍රියාමාර්ග ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්කිරීමට උපකාරී වනු ඇතැයි ද එමගින් මැදිකාලීනව ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන සඳහා ඇති ඉල්ලුම ඉහළ යනු ඇතැයි ද අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අතර, රජය විසින් පිළිවෙළින් 2008 දෙසැම්බර් මස ප්‍රකාශ කරන ලද කර්මාන්ත හා අපනයනකරුවන් සඳහා වූ පුනර්ජීව පැකේජය සහ 2009 වසරේ පෙබරවාරි මස ප්‍රකාශ කරන ලද බැංකු හා අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන සඳහා වූ පුනර්ජීව පැකේජය මෙන්ම, මහ බැංකුව විසින් මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ලිහිල් කිරීම යනාදිය තුළින් දේශීය ඉල්ලුම ඉහළ නැංවීම මගින් ආර්ථිකයේ ඇතිවිය හැකි දැඩි පසුබැසීම වළක්වා ගැනීමට හැකි වේ යැයි අපේක්ෂා කෙරේ. සැලසුම්ගත යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති ද්විපාර්ශ්වික හා බහුපාර්ශ්වික විදේශීය මූල්‍යයන්, සහිතව ආර්ථික වර්ධනයට පිටුබලයක් සපයමින් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂා කරන නමුත්, දේශීය මූල්‍යයන් හෝ විදේශීය වාණිජ ණය මූල්‍යයන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය වන සමහර ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම යම්තාක් දුරකට ප්‍රමාද වනු ඇත. මීට අමතරව, මෑත කාලීනව සන්නද්ධ හමුදා විසින් මුදාගත් ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වලට අයත් සමහර ප්‍රදේශවල ආර්ථික කටයුතු 'නැගෙනහිර නවෝදය' හා 'උතුරු වසන්තය' (වඩක්කින් වසන්තම්) වැඩසටහන් යටතේ ක්‍රියාත්මක කෙරෙන පුනරුත්ථාපන හා නැවත පදිංචි කිරීමේ වැඩසටහන් හේතුවෙන් ගෙන මැදිකාලීනව සිසුයෙන් වර්ධනය වනු ඇත. මෙම ව්‍යාපෘති සඳහා අපේක්ෂිත විදේශීය හා දේශීය මූල්‍යයන් ලැබීම් සමග මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ද ලිහිල් කිරීම හේතුවෙන් මුළු ආයෝජන ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 32 ක් දක්වා මැදිකාලීනව ඉහළ යාමට ඉඩ ඇත. ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෞද්ගලික ආයෝජන සියයට 24 ක් පමණ දක්වාත් රාජ්‍ය ආයෝජන සියයට 8 ක් පමණ දක්වාත් මැදිකාලීනව ඉහළ යනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇත.

රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශ සඳහා මූල්‍ය ප්‍රවාහ 2009 දී අඩු වෙනැයි ද ඉන් පසුව එය ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත්වනු ඇතැයි ද අපේක්ෂා කෙරේ. මූල්‍ය අර්බුදය හා එම නිසා ගෝලීය මූල්‍ය වෙළෙඳපොළේ ඇති වූ අවිනිශ්චිතතාවය හේතුවෙන් නැගී එන හා දියුණු වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන් වෙත ලැබුණ මූල්‍ය පහසුකම් 2008 වසරේ දී ශීඝ්‍ර ලෙස අඩු වූ අතර, 2009 දී ද එම ප්‍රවණතාව අඛණ්ඩව පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. දැනටමත් රජයට මූල්‍ය පහසුකම් ලබා දීමට එකඟ වී ඇති සංවර්ධන හවුල්කරුවන්ගෙන් දිගටම මූල්‍ය පහසුකම් ලැබුණ ද, අන්තර්ජාතික වෙළෙඳපොළේ තරගකාරී පොලී අනුපාතිකයන් යටතේ ණය ලබා ගැනීම විශාල අභියෝගයක් වී ඇත. මේ හේතුවෙන්, විශේෂයෙන්ම 2009 දී අමතර විදේශ ණය හා විශාල දේශීය ණය ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය වන සමහර ව්‍යාපෘතීන් ක්‍රියාත්මක කිරීම කල් දැමීමට හෝ අඩු වේගයකින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සිදු වනු ඇත. කෙසේ වුවද, මැදිකාලීනව ගෝලීය ආර්ථිකය අපේක්ෂිත ලෙස යථා තත්ත්වයට පත්වීමත් සමඟ දැනටමත් මූල්‍ය පහසුකම් ලබා දීමට එකඟ වී ඇති ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන හවුල්කරුවන්ගෙන් ලැබීමට නියමිත මුදල් ලබා ගැනීමේදී අවශ්‍ය වන අතිරේක මුදල් සම්පාදනය සඳහා විදේශීය වාණිජ මූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීමට රජයට හැකි වනු ඇත. 2007 දී සංවර්ධන හවුල්කරුවන්ගෙන් වූ එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 4.7 ක මූල්‍ය පහසුකම් ලබාදීමේ එකඟතාවයන්ට සාපේක්ෂව 2008 වර්ෂය අවසානය වන විට සංවර්ධන හවුල්කරුවන් ලබාදීමට එකඟ වී සිටි සමුච්චිත මුදල් ප්‍රමාණය එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 5.9 ක් විය. මැදිකාලීනව ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල නැවත පදිංචි කිරීම් හා පුනරුත්ථාපන කටයුතු සඳහා ලැබීමට අපේක්ෂිත විදේශීය මූල්‍යයන් හේතුවෙන් එය තවදුරටත් ඉහළයාමට ඉඩ ඇත.

2009 පෙබරවාරි මාසයේ දී තනි අංකයක් දක්වා පහළ වැටුණු උද්ධමනය 2009 පුරාම තනි අංකයක් ලෙස පවතී යැයි ද, මැදි කාලීනව එය පහළ මට්ටමක ස්ථායී වනු ඇතැයි ද පුරෝකථනය කෙරේ. උද්ධමනය ඉහළ අගයක් ගැනීම කාලයක් තිස්සේ ශ්‍රී ලාංකීය ආර්ථිකයේ පවතින එක් දුර්වල තත්ත්වයකි. මෙම තත්ත්වයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී ඇත්තේ ඉහළ අයවැය හිඟයන් මූල්‍යයනය කිරීම සඳහා බැංකු මගින් ණය ලබාගැනීම හේතුවෙන් ඇතිවන අධික මුදල් ප්‍රසාරණයයි. උද්ධමනය සහ උද්ධමන අපේක්ෂාවන් මැඩපැවැත්වීමට 2007 සහ 2008 වර්ෂවල දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් යොදා ගනු ලැබූ දැඩි ප්‍රමාණාත්මක මුදල් පාලන ප්‍රතිපත්ති ක්‍රමෝපායන්වලට

අන්තර්ජාතික වෙළෙඳපොළෙහි භාණ්ඩ මිල ගණන් පහළ බැසීම තුළින් ලැබුණු අනුබලය ද හේතුවෙන්, අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල අත්කර ගත හැකි විය. ගෝලීය ආර්ථිකය නැවත යථා තත්ත්වයට පත් වීමත් සමඟ ජාත්‍යන්තර භාණ්ඩ මිල ගණන් ආර්ථික අර්බුදයට පෙර පැවති මට්ටමට ආපසු පැමිණීමට ඉඩ ඇත. එම නිසා, මූල්‍ය අර්බුදය මගින් ඇති වන අහිතකර බලපෑම යම් මට්ටමකට අවම කර ගැනීමට පහසුකම් සලසන අතර, මැදිකාලීනව උද්ධමනය තනි අංකයක මට්ටමේ පවත්වා ගැනීම සඳහා යෝග්‍ය දැඩි මුදල් ප්‍රතිපත්තියක් අඛණ්ඩවම පවත්වා ගැනීම අවශ්‍ය වනු ඇත.

මෑත වර්ෂවල දී සේවා වියුක්ති අනුපාතිකය අඛණ්ඩව පහළ බැසීමේ ප්‍රවණතාවයක් පෙන්නුම් කළ අතර, ගෝලීය ආර්ථික පසුබෑමෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2009 වර්ෂය තුළ දී එහි යළි වැඩිවීමක් ඇති විය හැකි වුවද, ගෝලීය ආර්ථිකය නැවත යථා තත්ත්වයට පත්වීම සහ එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස දේශීය නිෂ්පාදිත වර්ධනය වීම මෙන්ම උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල නව ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් වර්ධනය වීම හේතුවෙන් මැදිකාලීනව එය නැවත යථා තත්ත්වයට පත්විය හැක. මූලික වශයෙන්ම, රාජ්‍ය අංශයට සිදු කළ බඳවාගැනීම් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළයාම, විදේශ සේවා නියුක්ති අවස්ථාවන් වර්ධනය වීම සහ දේශීය ආර්ථිකයෙහි තිරසාර ප්‍රසාරණය හේතුවෙන් රටේ සේවා වියුක්ති අනුපාතිකය දිගින් දිගටම පහළ වැටුණි. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලාංකීය ශ්‍රමිකයින් බහුලව ඉල්ලුම් කරන රටවල් දැඩි ආර්ථික පසුබෑමකට ලක්වී තිබීම හමුවේ විදේශ සේවා නියුක්තිය සඳහා කෙරෙන ඉල්ලුමේ අඩුවීමත් ශ්‍රී ලාංකීය නිෂ්පාදනවලට විදේශ වෙළෙඳපොළ තුළින් ඇතිවන ඉල්ලුමේ අඩුවීමත් සමඟ ඇතැම් රැකියාවලින් සේවකයන් ඉවත් කිරීම සිදුවිය හැකි අතර, මේ නිසා 2009 වසරේ දී විදේශීය සේවා නියුක්තියෙහි අඩුවීමක් සිදුවිය හැකිය. විදේශ සේවා නියුක්ති අවස්ථාවන් ඉහළයාම සහ රාජ්‍ය අංශය සඳහා කෙරෙන බඳවාගැනීම් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් ඉහළ යාම සමඟ 2007 වර්ෂයේ දී සියයට 6.0 ක් දක්වා පහළ වැටුණු සේවා වියුක්ති අනුපාතිකය 2008 වර්ෂය තුළ දී තවදුරටත් සියයට 5.2 දක්වා පහළ වැටුණි. ගෝලීය ආර්ථිකය නැවත යථා තත්ත්වයට පැමිණීමත් සමඟ නුදුරු අනාගතයේ දී දේශීය මෙන්ම විදේශීය වශයෙන් ද සේවා නියුක්ති අවස්ථාවන් රාශියක් බිහිවනු ඇති අතර, විශාල වශයෙන් සේවා නියුක්ති අවස්ථාවන් පවතින අංශ සඳහා සේවා වියුක්තිකයන් පුහුණු කිරීම සහ නැවත පුහුණු කිරීම වර්තමානයේ දී සිදුකිරීම වඩාත් විචක්ෂණශීලී වේ. මේ අතර, දැනටමත් රාජ්‍ය

විශේෂ සටහන 2

උතුරු පළාතේ සංවර්ධනය: විභවතාවයන් හා උපාය මාර්ගයන්

ශ්‍රී ලංකාවේ භූමි ප්‍රමාණය අනුව විශාලතම පළාතක් වන උතුරු පළාත, යාපනය, කිලිනොච්චිය, මන්නාරම, මුලතිව් සහ වවුනියාව යන දිස්ත්‍රික්ක පහෙන් සමන්විත වේ.¹ වර්ග කිලෝමීටර් 8,884 ක භූමි ප්‍රමාණයක් පුරා පැතිරී ඇති උතුරු පළාතට රටේ මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් සියයට 13.6 ක් අයත් වේ. උතුරු පළාතේ ඇස්තමේන්තුගත ජනගහනය දශ ලක්ෂ 1.3 ක් පමණ වන අතර, එය රටේ මුළු ජනගහනයෙන් සියයට 6.5 ක් පමණ වේ. සාරවත් වගා බිම්, ධනිජ නිධි, වනාන්තර, ලඳු කැලෑ, තෙත් බිම්, සුන්දර වෙරළ තීරයන්, රටවටා ඇති මුහුදින් ඉතා විශාල මත්ස්‍ය සංචාරක සහිත ත්‍රිකුණාමලය සිට මුලතිව් දක්වා විහිදෙන නොගැඹුරු මුහුද සහ කොරල් පර වැනි ස්වාභාවික සම්පත්වලින් උතුරු පළාත පොහොසත්ය. කෙසේ වුවද, වසර 25 කට අධික කාලයක් තිස්සේ, උතුරු පළාත අභ්‍යන්තරික ගැටුම්කාරී තත්වයන්ගෙන් පීඩාවට පත්වී ඇත. ඒ නිසාම මෙම ප්‍රදේශයේ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා රජයේ මැදිහත්වීම් දැඩි ලෙස සීමා විය. දිගු කාලයක් තිස්සේ පැවැති ගැටුම් හේතුවෙන් උතුරු පළාත මහා විනාශයකට ද ලක් වී ඇත. විශාල පවුල් සංඛ්‍යාවක් අවතැන්වීම, හානිවූ මූලික යටිතල පහසුකම්, දැඩි ලෙස හානියට පත්වූ අධ්‍යාපන හා පුහුණු පහසුකම්, දුර්වල බැංකු පහසුකම්, එලදායි වත්කම් සහ දේපළ විනාශවීම් සහ කෘෂිකාර්මික, පශු සම්පත්, ධීවර හා කුඩා කර්මාන්ත වැනි ප්‍රධාන ආර්ථික කටයුතු මෙන්ම සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපනික සේවා වැනි ක්‍රියාකාරකම් ද බිඳ වැටීම තුළින් සිදුවී ඇති මෙම විනාශය විද්‍යාමාන වේ.

1980 මුල් කාලයේදී ගැටුම් උග්‍ර වීමට පෙර, පවත්නා සම්පත් එලදායි ලෙස භාවිතා කරමින්, විශේෂයෙන්ම කෘෂිකාර්මික, පශු සම්පත් සහ ධීවර යන අංශයන් හරහා උතුරු පළාත සමස්ත ආර්ථිකය තුළ වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කළේය.² ඊට අමතරව, සිවිල් සහ ව්‍යාපාර ක්ෂේත්‍රවල වෘත්තිකයන් ලෙස සේවය කළ බොහෝ දෙනෙකුගෙන් උතුරු පළාත පොහොසත් විය. ත්‍රස්තවාදී ක්‍රියා උග්‍රවීමට පෙර සැහැල්ලු නිෂ්පාදන සහ රෙදිපිළි සැකසුම වැනි කුඩා පරිමාණ කර්මාන්ත මෙම ප්‍රදේශය තුළ ක්‍රියාත්මක විය. කෙසේ වුවද, ගැටුම් හේතුකොටගෙන පළාතේ යටිතල පහසුකම් බොහොමයක් විනාශ වීමත් සමඟ, ජනතාවගේ ආදායම් උත්පාදන හැකියාව අඩුවීමට ද හේතුවෙමින් උතුරු පළාතේ සම්පත් භාවිතය දැඩි ලෙස පහත වැටී ඇත. රටෙහි දකුණු ප්‍රදේශය සමග නිරන්තර සම්බන්ධතාවය අඩුවීම උතුරු පළාතේ ආර්ථිකය ඉහළ නැංවීම සඳහා පවතින ප්‍රධාන බාධාවක් ලෙස පැවැතිණි.

ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල ක්‍රමානුකූල අඩුවීමත් සමඟ, සමස්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට (ද.දේ.නි.) උතුරු පළාතෙන් සිදුවූ දායකත්වය අධිකව අඩුවූ අතර එය 2007 වර්ෂයේදී සියයට 2.9 ක් පමණක් විය. එය පළාතේ විභවතා මට්ටමට වඩා අතිශයින්ම පහළ මට්ටමකි. 2005 වර්ෂයේ දී, ජනලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කරන ලද සමීක්ෂණයකට අනුව, රටෙහි සාමාන්‍ය මාසික ගෘහස්ථ ආදායම රුපියල් 20,048 ක් වූ අතර, උතුරු පළාතෙහි එය රුපියල් 16,725 ක් විය. ගැටුම් හේතුකොටගෙන උතුරු පළාතට අදාළ ළමා සහ මාතෘ මරණ, මන්දපෝෂණය වැනි අනෙකුත් සමාජීය ආර්ථික දර්ශක ද පිරිහී ඇත. එබැවින්, සමස්ත උතුරු පළාත ත්‍රස්තවාදී ග්‍රහණයෙන් නිදහස් කර ගැනීමත් සමඟ ප්‍රදේශයේ ජනතාවගේ අපේක්ෂාවන් යළි උද්දීපනය කිරීම සඳහා ස්වර්ණමය අවස්ථාවක් උදාවී ඇත. එම නිසා නැගෙනහිර පළාතේ සිදුකළ අයුරින්ම අතිමිවී ගිය සමාදායී නැවත උතුරු පළාතට රැගෙන ඒම සඳහා පුළුල් සංවර්ධන වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කිරීම අවශ්‍ය වී ඇත.

රජයේ සමස්ත රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩසටහන වන “රන්දොර” යටතේ උතුරු පළාතේ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා, ව්‍යාපෘති ගණනාවක් දැනටමත් හඳුනාගෙන ඇත. රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,116 ක පිරිවැයකින් මන්නාරම් පාලම ඉදිකිරීම සහ රුපියල් දශ ලක්ෂ 11,800 ක පිරිවැයකින් යාපනය ජලසම්පාදන යෝජනා ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීම මින් සමහරකි. 2009 වර්ෂයේ දී උතුරු පළාතේ සංවර්ධන කටයුතු වෙනුවෙන් විවිධ අමාත්‍යාංශ යටතේ ප්‍රතිපාදන ලබාදී ඇත. ගම නැගුම ව්‍යාපෘතිය, මන්නාරම පාලම ඉදිකිරීම, කන්කසන්තුරේ වරාය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය සහ ගම නැගුම ව්‍යාපෘතිය මෙම සංවර්ධන කටයුතු වලට අයත් වේ. කෙසේ වුවද, උතුරු පළාත නිදහස් කරගැනීමේ දී පෙන්නුම්කර ඇති අතිවිශාල ප්‍රගතියත් සමඟ, එම පළාතේ සංවර්ධන වැඩසටහන් කඩිනම් කිරීමට රජය තීරණය කර ඇත.

මෙයට සමගාමීව පළාතේ සියලු දිස්ත්‍රික්ක ආවරණය කරමින්, “උතුරු වසන්තය” නමින් පුළුල් වැඩසටහනක් 2009 අයවැය මගින් ප්‍රකාශයට පත්කරන ලදී. ඒ අනුව, පළාත තුළ පුද්ගලයන් යළි පදිංචි කිරීම, ජීවනෝපාය මාර්ග ඇතිකිරීම සහ ජල සම්පාදනය, සනීපාරක්ෂාව, විදුලිය, සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපන පහසුකම් වැනි මූලික අවශ්‍යතා ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම සඳහා ආර්ථික යටිතල පහසුකම් පුනරුත්ථාපනය හා ප්‍රතිසංස්කරණය

1. උතුරු පළාත එකිනෙකට වෙනස් භූගෝලීය ප්‍රදේශ දෙකකින් සමන්විත වේ. ඒවානම් (1) උතුරු පළාතේ බහුතර ජනගහනය ජීවත්වන යාපන අර්ධද්වීපය (2) කිලිනොච්චිය, මන්නාරම, මුලතිව් සහ වවුනියාව යන අනෙකුත් දිස්ත්‍රික්ක හතර ඇතුළත් වන්නි ප්‍රදේශය.

2. මුහුදු නිෂ්පාදිත, රතුචූණු, අඹ, මීදි සහ දුම්කොළ උතුරු පළාතේ, විශේෂයෙන්ම යාපනය ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන නිෂ්පාදිත වේ.

කිරීමට සහ ආදායම් උත්පාදන ක්‍රියාකාරකම් ඇතිකිරීමට මෙම වැඩසටහන තුළින් මූලිකවම ඉලක්ක කරනු ලැබේ. උතුර සහ දකුණ යා කරමින් දුම්රිය සහ මහා මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම, පාසැල්, රෝහල්, රජයේ කාර්යාල ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම, නිවාස 80,000 ක් පමණ යළි ඉදිකිරීම මෙම සැලසුමට අයත් වේ. මේ යටතේ, ප්‍රදේශයේ ජීවත් වන ළමුන්, කාන්තාවන් සහ තරුණයන් පුනරුත්ථාපනය කිරීම සහ එල්.ටී.ටී.ඊ. සංවිධානයේ සාමාජිකයන් වසිටි පුද්ගලයන් පුනරුත්ථාපනය කර ඔවුන් සමාජයට වැඩදායී පුරවැසියන් බවට පත් කිරීමට ද ප්‍රමුඛතාවය දෙනු ඇත. මෙම “උතුරු වසන්තය” වැඩසටහන හඳුන්වාදීමත් සමඟ සුභසාධන පහසුකම් සැපයීම සහ ප්‍රතිසංස්කරණ හා පුනරුත්ථාපන කටයුතු ආරම්භ කිරීම වෙනුවෙන් ජාතිය ගොඩනැගීමේ සහ වතු යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ අමාත්‍යාංශය වෙත රුපියල් දශ ලක්ෂ 3,000 ක් ද උතුරු පළාතේ යළි පදිංචි කිරීමේ කටයුතු සිදුකිරීම සඳහා නැවත පදිංචි කිරීමේ සහ ආපදා සහන සේවා අමාත්‍යාංශයට රුපියල් දශ ලක්ෂ 500ක් ද වශයෙන් අතිරේක ප්‍රතිපාදන වෙන් කර ඇත.

මේ වන විට අදාළ බලධාරීන් “උතුරු වසන්තය” වැඩසටහන යටතේ කෙටිකාලීන, මැදිකාලීන සහ දිගුකාලීන සංවර්ධන ප්‍රමුඛතාවයන් සැලසුම් කිරීමේ කටයුතු අවසන් කරමින් සිටින අතර ආරක්ෂක අංශවල නිසි අවසරය ලද වහාම ඒවා ආරම්භ වනු ඇත. වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රධාන වගකීම ජාතිය ගොඩනැගීමේ සහ වතු යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ අමාත්‍යාංශය වෙත පවරා ඇත. එහි මූලික පියවරක් ලෙස, “උතුරු ප්‍රදේශය සංවර්ධන අංශය” යනුවෙන් වෙනමම අංශයක් මෙම අමාත්‍යාංශය යටතේ දැනටමත් ස්ථාපිත කර ඇත. ඒ අනුව, වැඩසටහන් සැලසුම්කිරීම සහ පිළියෙල කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම, සම්බන්ධීකරණය, අධීක්ෂණය, ප්‍රගති සමාලෝචනය සහ පසු විපරම් කටයුතු මෙම අංශයට පැවරී ඇත. උතුරු පළාතේ සමස්ත සංවර්ධනය සඳහා, සමාජීය හා ආර්ථික යටිතල පහසුකම්, පොදු සේවා හා සංස්කෘතික කටයුතු ඇතුළත් බහු ආංශික ඒකාබද්ධ සංවර්ධන ක්‍රියාවලියක්, මෙම වැඩසටහන යටතේ සකස් කෙරෙනු ඇත. උතුරු පළාතේ සියලුම අංශයන්හි එලදායී ක්‍රියාකාරකම් ඇරඹීමට පවතින ආයතනික බාධාවන් සඳහා අදාළ පියවර ද ක්‍රමිකව හඳුන්වා දෙනු ඇත. රේඛීය අමාත්‍යාංශ හා ණය ආධාර ලබාදෙන්නන් සමඟ සංවර්ධන කටයුතු සම්බන්ධීකරණය ද මෙම අමාත්‍යාංශය විසින් සිදුකරනු ඇත. සමස්ත වැඩසටහනෙහි පිරිවැය ඇස්තමේන්තු කිරීම සිදු කෙරෙමින් පවතින අතර තෝරාගත් ව්‍යාපෘති මූල්‍යනය සඳහා විදේශාධාර ලබාගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

අභ්‍යන්තරිකව අවතැන් වූ සමහර පුද්ගලයන් රජය විසින් ඉදිකර ඇති විශේෂිත කඳවුරුවලට දැනටමත් පැමිණ ඇති අතර, ක්ෂණික පියවරක් ලෙස අන්තර් ජාතික සංවිධාන සහ මහජන සහාය ඇතිව රජය විසින් ඔවුන්ට අවශ්‍ය ආහාර, ජලය, ඇඳුම්, සෞඛ්‍ය හා වාසස්ථාන වැනි මූලික අවශ්‍යතා සපයා ඇත. ආරම්භයක් ලෙස

තාවකාලික පාසැල්වල අධ්‍යාපනික පහසුකම් ද ලබාදෙමින් පවතී. මෙම සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ, කෙටිකාලීන ක්‍රියාකාරකම් ලෙස, අභ්‍යන්තරිකව අවතැන්වූ පුද්ගලයන් සඳහා අර්ධ ස්ථිර නිවාස ඉදිකිරීම දැනටමත් ආරම්භ කර ඇති අතර, ස්ථිර ලෙස නැවත පදිංචි කිරීමේ කටයුතු රජය විසින් ආරම්භ කරන තෙක් අවතැන්වූවන් මෙම නිවාස වල පදිංචි කරනු ඇත.

ජනතාවගේ ජීවනෝපායන් යළි ඇතිකිරීම සඳහා, මැදි කාලීනව, ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ පදනම් කරගත් කුඩා කර්මාන්ත කෙරෙහි අවධානය යොමුකරමින් ධීවර හා කෘෂිකාර්මික, කෘෂි සැකසුම්, තල්, පොල් හා කපු වගාවන් සඳහා විවිධ දිරිගැන්වීමේ යෝජනා ක්‍රම ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතය. සමුපකාර ව්‍යාපාරය සවිබල ගැන්වීමට සහ පළාතේ සිවිල් පරිපාලනය යළි ස්ථාපනය කිරීමටද ප්‍රමුඛතාවය හිමිවනු ඇත. මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය සහ විදුලි සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීමේ ජාල යළි ස්ථාපනය කිරීමද සිදුවනු ඇත. දිගු කාලීනව මෙම ප්‍රදේශයේ ඉක්මණින් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා දැනටමත් හඳුනාගෙන ඇති සංවර්ධන ව්‍යාපෘති වන නුවර හා යාපනය සම්බන්ධ කරන උතුරු අධිවේගී මාර්ගය, යාපනය ජලසම්පාදන යෝජනා ක්‍රමය, මන්නාරම් පාලම, වවුනියා - කිලිනොච්චි විදුලි සම්ප්‍රේෂණ ව්‍යාපෘතිය සහ යාපනය විශ්ව විද්‍යාලය පුළුල් කිරීමේ කටයුතු වේගවත් කිරීමට සැලසුම් කර ඇත.

උතුරු පළාතේ ඇති ඉතා පුළුල් පරාසයක විහිදුණු ස්වාභාවික සම්පත්වලින් නිසි ප්‍රයෝජන ගැනීම සඳහා ද පියවර ගනු ඇත. ඒ අනුව, කන්කසන්තුරෙයි සිමෙන්ති කර්මාන්තශාලාව, පරන්තන් රසායනික කර්මාන්තශාලාව වැනි ප්‍රධාන කර්මාන්තශාලා යළි ස්ථාපනය කිරීම වේගවත් වනු ඇත. තල් කර්මාන්තයේ ස්වයං රැකියා අවස්ථා ප්‍රවර්ධනය සහ එළුණු, මිරිස්, අර්තාපල්, මිදි සහ අඹ වැනි අනෙකුත් කෘෂිකාර්මික හෝග සැකසුම් ඉලක්ක කරගත් ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ඉදිරි වර්ෂවලදී ක්‍රියාත්මක වීමට නියමිතය. ඒ 9 සහ ඒ 32 මාර්ග යළි විවෘත කිරීමත් සමඟ උතුරු පළාතේ ආර්ථිකය රටේ අනෙකුත් ප්‍රදේශ සමඟ යළි ඒකාබද්ධවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, උතුරු පළාතේ නිෂ්පාදන අනෙක් පළාත් වලටත්, අනෙක් පළාත්වල නිෂ්පාදන උතුරු පළාතටත් ගලා ඒම වේගවත් වනු ඇත. ඒ මගින් උතුරු පළාතේ ජනතාවට නව අවස්ථා ජනිත වනු ඇත. මෙම උත්සාහයන් සපුරා ගැනීම සඳහා රජය, පෞද්ගලික අංශය හා ණය ආධාර ලබාදෙන්නන් සපයන අරමුදල් වලට අමතරව, විදේශ රටවල පදිංචියට ගොස් සිටින හෝ සේවයේ නියුතු උතුරු පළාතේ පුද්ගලයන්ගේ ආයෝජන හා ව්‍යාපාරික උනන්දුව ආකර්ෂණය කරගැනීමට සහ ඔවුන් විසින් රැස්කරගෙන ඇති මූල්‍ය හා මානව ප්‍රාග්ධනය සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයට එක්කර ගැනීමට කටයුතු කෙරෙනු ඇත. මෙම වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් විනාශයට පත්වූ උතුරු පළාත පුනරුත්ථාපනය කිරීමට හා යළි ගොඩනැංවීමට අමතරව අභිවේගී ගිය සෞභාග්‍යය යළි ඔවුන් වෙත රැගෙන ඒමටත් රජය අපේක්ෂා කරයි.

සේවය සේවක අතිරික්තයකින් යුක්ත වීම සහ අයවැය වෙන්කිරීමවලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් මේ සඳහා අවශෝෂණය කර ගන්නා නිසා රාජ්‍ය අංශයට බඳවා ගැනීම් සිදු කිරීමේදී රාජ්‍ය සේවය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය සේවක සංඛ්‍යාව පිළිබඳ තක්සේරු කිරීමක් සිදුකර සීමාසහිතව බඳවා ගැනීම් සිදු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

විශේෂයෙන්ම, අඛණ්ඩව පවතින ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය සහ ආර්ථික පසුබැසීම මධ්‍යයේ නිදහස් කරගන්නා ලද ප්‍රදේශවල මානුෂීය සහ සංවර්ධන කටයුතු සිදුකිරීමේ අවශ්‍යතාවය තීව්‍ර වීමත් සමග 2009 වර්ෂය රාජ්‍ය-මූල්‍ය කටයුතු සඳහා වඩාත් අභියෝගාත්මක වසරක් වනු ඇත. තවදුරටත් ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල පසුබැසීමක් සිදුවුවහොත් එය 2009 දී රැස්කර ගැනීමට අපේක්ෂිත ආදායම කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපානු ඇත. ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදයේ බලපෑම තවදුරටත් අනෙකුත් අංශ කරා පැතිර යාමක් සිදුවුවහොත් එමගින් ඇතිවන අහිතකර බලපෑම අවමකර ගැනීම සඳහා රජය විසින් අතිරේක රාජ්‍ය මූල්‍ය ක්‍රමෝපායයන් මගින් ස්ථිර සහ නිසි ප්‍රතිචාර දැක්වීම අවශ්‍ය වේ. සීමිත රාජ්‍ය ආදායමක් පවතින තත්ත්වයක් තුළ දී, එසේ හඳුන්වාදෙන ක්‍රමෝපායයන් තාවකාලික විය යුතු අතර, ඒවා ආර්ථික කටයුතු උත්තේජනය කිරීමට දායක වීම අවශ්‍ය වනවා මෙන්ම එමගින් රාජ්‍ය මූල්‍ය තත්ත්වයට විශාල අහිතකර බලපෑමක් සිදු නොවිය යුතුය. මේ අතර, උතුරු නැගෙනහිර පළාත් සංවර්ධනය කිරීමේ වැදගත්කම හඳුනාගෙන ඒ සඳහා අවශ්‍ය කරන අරමුදල් ප්‍රමාණවත් පරිදි අඛණ්ඩව සැපයිය යුතුය. රාජ්‍ය ආදායමේ අඩුවීම අවම කිරීම සඳහා සහ එහි සිදුවන යම් අඩුවීමක් සඳහා ගැලපෙන පරිදි රාජ්‍ය අයවැයෙහි අමතර පුනරාවර්තන වියදම් උපරිමයෙන් අඩු කිරීම සඳහා සමස්ත රාජ්‍ය-මූල්‍ය ක්‍රමෝපායයන්හි මූලිකත්වය දිය යුතු අතර, ඒ අනුව ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය නිසා මෙම ඉතා වැදගත් අවස්ථාවේ දී ඇති විය හැකි ප්‍රතිවිපාක අවම කර ගැනීමට හැකිවනු ඇත. මෙම ගැටලු වඩාත් සඵලදායී ලෙස විසඳු විට රජයට 2009 අයවැය මගින් ඉදිරිපත් කළ මැදිකාලීන රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා මාවතට පිවිසීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

අයවැය හිඟය අඩු මට්ටමක පවත්වාගැනීම සහ මිල ස්ථායීතාවය සහතික කිරීම සඳහා, රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවය ඇතිකර ගැනීමට අඛණ්ඩව කටයුතු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. තිරසාර ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් සහ අඩු උද්ධමන තත්ත්වයක් පවත්වා ගතහැකි වන ලෙස උද්ධමන අපේක්ෂාවන් හැසිරවීම සඳහා රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාපිළිවෙත ප්‍රමුඛතා පදනමින් රජය විසින්

වේගවත්ව ක්‍රියාවට නැංවීම අතිශයින්ම වැදගත් වී ඇත. රටේ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තියේ දැනට පවත්නා අඩුපාඩු මගහරවා ගැනීමට විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ මධ්‍යකාලීන රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ප්‍රයත්නයක දැඩි අවශ්‍යතාවයක් පවතී. රජයේ ආදායම අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා අඩුවීම සහ රජයේ වියදම් ඉහළයාම හේතුවෙන් රජයේ ණය ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය වැඩිවන අතර, එමගින්, නොපිය වූ රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය සහ අනාගතයේ දී ගෙවිය යුතු ණය පොලී ප්‍රමාණය ඉහළ යයි. රජය දේශීය බැංකු ක්‍රමයෙන් ලබාගන්නා ණය ප්‍රමාණය බොහෝවිට මූලික ඇස්තමේන්තුවලට වඩා විශාල ප්‍රමාණයකින් ඉහළ යන බැවින් මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම මූල්‍ය අධිකාරියට විශාල අභියෝගයක් වී ඇත. තවද, විශේෂයෙන්ම පුනරාවර්තන වියදම් ආවරණය කිරීම සඳහා දේශීයව විශාල වශයෙන් ණය ලබාගැනීම හේතුවෙන් රටේ අනාගත වර්ධන අවස්ථා සඳහා දැඩි අයහපත් බලපෑම් ඇති කරමින් රාජ්‍ය ආයෝජන සඳහා ඇති සම්පත් වර්තන වියදම් ආවරණය කිරීමට යොදා ගනු ලබන අතර, එය අනාගත ප්‍රාග්ධන ආයෝජන මගින් රටට ලබාගත හැකි ප්‍රතිලාභ හා සැසඳීමේ දී විශාල ආවස්ථික පිරිවැයක් ඇති කරයි. රජය ණය ලබාගැනීමේ දී වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතික කෙරෙහි දක්වන අසංවේදී බව හේතුවෙන් ආර්ථිකයේ අධික මුදල් ප්‍රසාරණය සීමාකිරීම සඳහා මුදල් අධිකාරිය විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබූ මුදල් ප්‍රතිපත්තිය පෞද්ගලික අංශයේ ණය වර්ධනය පමණක් අඩු වීමට හේතුවිය. මෙමගින්, දේශීය නිෂ්පාදනයට විශාලතම දායකත්වයක් සපයන පෞද්ගලික අංශයට අහිතකර බලපෑමක් ඇති වන අතර, එයින් රටේ අනාගත ආර්ථික වර්ධන වේගය අඩු කෙරෙනු ඇත. පවත්නා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය තත්ත්වයන් යටතේ විදේශීය මූල්‍යාශ්‍රයන්ගෙන් ණය ලබාගැනීම අභියෝගයක් වී ඇති බැවින්, 2009 වසර තුළ දී දේශීය බැංකු පද්ධතියෙන් රාජ්‍ය ණය ලබාගැනීම ශීඝ්‍ර ලෙස ඉහළ යනු ඇත. මේ අනුව සලකා බලන විට, ලෝක මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ කටයුතු ප්‍රකෘති තත්ත්වයට පත්වන තෙක් මහා පරිමාණ නව ව්‍යාපෘති ආරම්භ නොකර, දේශීය මූල්‍ය අවශ්‍යතාවයන් කළමනාකරණය කෙරෙන අයුරින් දැනට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින ව්‍යාපෘති අඩු වේගයකින් ක්‍රියාත්මක කරගෙන යාම දුරදර්ශී පියවරක් වනු ඇත. මෙයට විකල්පයක් වශයෙන්, සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවලට අරමුදල් සපයන සංවර්ධන හවුල්කරුවන්ගෙන් සමස්ත ව්‍යාපෘතියටම අවශ්‍ය මූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීමේ හැකියාව සොයාබැලීමට රජයේ අවධානය යොමු විය යුතුව ඇත. පිරිවැය නිරූපණය වන පරිදි දේශීය ඉන්ධන ගාස්තු ගැලපීම සහ විදුලි ගාස්තු සහ ප්‍රවාහන ගාස්තු

සංශෝධන මැනක දී සිදු කරනු ලැබුව ද, සමහර රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන්ගේ ක්‍රියාකාරිත්වය තවමත් සනුටුදායක නොවන අතර, ප්‍රධාන රාජ්‍ය වෙළෙඳ ව්‍යවසායයන් මූල්‍යමය ශක්‍යතාවයකින් යුතුව පවත්වාගෙන යාම ගැටලුවක්ව ඇති හෙයින් එය රජයේ අයවැය කෙරෙහි පීඩාකාරී තත්ත්වයක් ඇති කරන බැවින් මෙම ගැටලු විසඳාගැනීමට අවශ්‍ය පියවර ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය ඉස්මතු කෙරේ.

අවහිරතා කිහිපයක් හේතුවෙන් වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතික පහළ දැමීම සහ පෞද්ගලික අංශයේ ණය ගැනීම් ඉහළ දැමීම අසීරු කටයුත්තක් වී තිබේ. රාජ්‍ය බැංකු විසින් රජයට විශාල වශයෙන් ණය ලබාදීම හේතුකොට ගෙන පෞද්ගලික අංශයට ණය ලබාදීමට ඇති ඉඩ ප්‍රස්ථා අඩුවීම සහ තැන්පතු අනුපාතික සඳහා පදනම් අනුපාතික ලෙස භාවිතා වන භාණ්ඩාගාර බිල්පත් පොලී අනුපාතික ඉහළ අගයක් ගැනීම සහ ණය සඳහා දැරිය යුතු පිරිවැය ඉහළ අගයක් ගැනීම යනාදිය මෙම ගැටළු අතර වේ. එබැවින් රාජ්‍ය බැංකු රජයට ලබාදෙන ණය සහ දේශීය මූල්‍යනය සැලකිය යුතු මට්ටමකට අඩු කිරීම මගින් රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාව ළඟා කර නොගතහොත් මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් එලදායි ප්‍රතිඵල අත් නොවනු ඇත.

රාජ්‍ය මූල්‍ය සමුච්චයන් තිරසාර නොවන මට්ටමක් කරා යොමු වීමේ අවදානම හඳුනාගැනීමෙන් පසු, ඉහත ගැටලු විසඳාගැනීම සඳහා රජයේ ඇති කැපවීම රජයේ දස අවුරුදු දැක්ම ඇතුළු දැනටමත් ඉදිරිපත් කර ඇති නොයෙකුත් ප්‍රතිපත්තිමය ලේඛනවල දක්වා ඇත. බදු පදනම පුළුල් කිරීම සහ බදු පරිපාලනය විධිමත් කිරීම මගින් රාජ්‍ය ආදායම ඉහළ නැංවීම, වර්තන වියදම් සීමා කිරීම සහ රාජ්‍ය ආයෝජන සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගැනීම මගින් සමස්ත අයවැය හිඟය රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ (වගකීම්) පනතේ සඳහන් ඉලක්කගත තිරසාර මට්ටමට ගෙන ඒමේ අපේක්ෂාව මධ්‍යකාලීන සැලැස්මෙහි විශේෂයෙන් සඳහන් කර ඇත. මේ අතර, මධ්‍යම ආදායම් ලබන රටක් ලෙස ලංකාව ඉදිරියට ඒමත් සමග විදේශීය සහනදායී මූල්‍යයන ලබාගැනීම අභියෝගාත්මක කර්තව්‍යයක් වනු ඇති අතර, රාජ්‍ය-පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය (PPP) වැනි විකල්ප මූල්‍යයන මූලාශ්‍රයන් හරහා රජයේ අයවැය මත ඇතිවන බලපෑම අවම කිරීමට සහ රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තිය දේශීය ණය වෙළෙඳපොළ කටයුතු වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා යොමු කළ යුතුව ඇත. ඒ අනුව, අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටු කර ගැනීම සඳහා කාලීන කැපවීමක් සහිතව සැලසුම්ගත රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ඉලක්ක සපුරා ගැනීමට කටයුතු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වන අතර, එමගින්,

යහපත් මූල්‍ය කළමනාකරණය, අපේක්ෂිත ඉහළ හා තිරසාර ආර්ථික වර්ධනයක් ළඟා කර ගැනීම යනාදිය ඇතුළුව රටේ සමස්ත සාර්ව ආර්ථික කළමනාකරණ කටයුතු මධ්‍යකාලීනව සාක්ෂාත් කරගැනීම කෙරෙහි ඉහළ අයවැය හිඟය මගින් ඇති වන අහිතකර බලපෑම් මගහැරීම සඳහා ක්‍රියා කළ යුතුය.

වත්මන් ලෝක මූල්‍ය තත්ත්වය යටතේ, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර උග්‍ර අපහසුතා රැසකට මුහුණපා ඇති අතර, එම නිසා මෙම තත්ත්වයන් යටතේ ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන යාම සඳහා රාජ්‍ය මූල්‍ය සහ මුදල් ප්‍රතිපත්ති තුළින් උපකාර ලබාදීම අවශ්‍ය වී ඇත. ලෝක ආර්ථික අවපාතය සෘජු ලෙස හෝ වක්‍රාකාරයෙන් අපහනනයන්ට සම්බන්ධ ආර්ථිකයේ ඇතැම් අංශ කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපා ඇත. මේ අනුව, ඉහළ මූල්‍යයන පිරිවැය සහ භාණ්ඩ සඳහා ඇති ඉල්ලුම අඩුවීම හේතුවෙන් විශේෂයෙන්ම කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායයන්ගේ මෙහෙයුම් ශක්‍යතාවය පවත්වාගෙන යාම අසීරු වී ඇති බැවින්, ඒවායේ පැවැත්ම සඳහා කිසියම් රාජ්‍ය මූල්‍ය සහනයක් සපයා දිය යුතු වේ. සැලකිය යුතු පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාවක් තම ජීවිකාව සඳහා මෙම අංශවල සේවා නියුක්තව සිටින බැවින් සහ වත්මන් අර්බුදකාරී වාතාවරණය ගෝලීය සාධක හේතුවෙන් ඇතිවූවක් වන බැවින් රජය විසින් කිසියම් රාජ්‍ය මූල්‍ය අවකාශයක් ඇති කිරීම මගින් ඔවුන්ට උපකාර කළ යුතුව ඇත. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ද පොලී අනුපාතික අඩු කළ අතර, ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය දිගින් දිගටම අඩු කිරීම මගින් වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතාවය ඉහළ නංවා අරමුදල් සඳහා වන පිරිවැය අඩු කිරීමට පියවර ගෙන ඇත. කෙසේ වෙතත්, මෙම අර්බුදකාරී වාතාවරණය යටතේ, ඉදිරියේ දී විසඳෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන වත්මන් අභියෝගයන්ට මුහුණදීම සඳහා කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායයන් ස්වකීය එලදායිතාවය වැඩි කර ගැනීම සඳහා නැවත ප්‍රතිසංවිධානය වීම අවශ්‍ය වේ.

බැංකු අතර ණය දීමේ සීමාවන් බැංකු විසින්ම දැඩි කොට ඇති බැවින් සහ ප්‍රතිපාර්ශ්වීය අවදානම් පිළිබඳව සැලකිලිමත්වීම හේතුවෙන් ගනුදෙනුකරුවන්ට ලබා දෙන බැංකු ණය සහ අන්තර් බැංකු ණය කෙරෙහි අයහපත් බලපෑමක් ඇති වී තිබෙන බව පෙනී යයි. ලෝක මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ අර්බුදය උග්‍රවීම සහ සමස්ත වෙළෙඳපොළ අවදානම හේතුවෙන් මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ තුළ විශ්වසනීයත්වය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වී ඇත. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බැංකු සහ අනෙකුත් ණය දෙන ආයතන ඉහළ ණය පොලී යටතේ ඉතා සුපරික්ෂාකාරී ලෙස ණය දීම සිදු කරනු ලබන අතර, එමගින් ණය දීමේ පොලී අනුපාතික මත ඉහළ වාරික අයකරනු

1.5 සංඛ්‍යා සටහන

මැදිකාලීන සාර්ව ආර්ථික රාමුව 2007-2012 (අ)

දර්ශකය	ඒකකය	2007	2008 (ආ)	පුරෝකථන			
				2009	2010	2011	2012
මුද්‍රිත අංශය							
වෙළෙඳපොළ මිල අනුව ද.දේ.නි.	රුපියල් බිලියන	3,579	4,411	4,927	5,665	6,485	7,324
මුද්‍රිත ද.දේ.නි. වර්ධනය	සියයට	6.8	6.0	2.5	5.0	6.0	6.5
උද්ධමනය - ද.දේ.නි. අවධමනය	සියයට	14.0	16.3	9.0	9.5	8.0	6.0
මුළු ආයෝජන	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	28.0	27.5	24.0	27.0	29.0	32.0
දේශීය ඉතිරි කිරීම්	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	17.6	14.1	16.6	18.7	20.3	22.8
ජාතික ඉතිරි කිරීම්	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	23.4	18.0	21.5	24.2	26.2	29.5
විදේශීය අංශය							
වෙළෙඳ පරතරය	එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ	-3,656	-5,871	-3,365	-3,967	-4,476	-5,171
අපනයන	එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ	7,640	8,137	7,394	7,911	8,720	9,620
ආනයන	එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ	11,296	14,008	10,759	11,878	13,196	14,790
සේවා, ශුද්ධ	එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ	302	402	300	357	449	581
ජංගම ගිණුමේ ශේෂය	එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ	-1,401	-3,775	-931	-1,165	-1,269	-1,208
ජංගම ගිණුමේ ශේෂය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	-4.3	-9.3	-2.2	-2.7	-2.7	-2.4
සමස්ත ශේෂය	එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ	531	-1,225	-141	592	603	614
විදේශීය නිල සංචිත (ආනයනික මාස) (ඇ)	මාස	3.3	1.5	3.0	3.2	3.5	3.6
ණය සේවා අනුපාතය (ඈ)	ප්‍රතිශතය	13.1	15.0	17.2	14.8	13.9	16.5
රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශය							
ආදායම	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	15.8	14.9	15.1	16.0	16.7	16.7
වියදම හා ශුද්ධ ණයදීම	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	23.5	22.6	22.1	22.0	21.7	21.6
ජංගම ගිණුමේ ශේෂය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	-1.6	-2.0	-1.3	-0.2	1.0	1.1
සමස්ත අයවැය ශේෂය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	-7.7	-7.7	-7.0	-6.0	-5.0	-4.9
දේශීය මූල්‍යනය	ද.දේ.නි.යේ % වශයෙන්	4.1	7.0	6.9	4.4	3.5	3.3
මූල්‍ය අංශය (ඉ)							
සංචිත මුදල් වර්ධනය	සියයට	10.2	1.5	11.9	13.3	14.2	12.6
පුළුල් මුදල් වර්ධනය (M _{2b})	සියයට	16.6	8.5	14.0	14.5	14.0	12.7
පටු මුදල් වර්ධනය (M ₁)	සියයට	2.7	4.0	8.0	10.0	10.0	8.0
පෞද්ගලික අංශයට ණය දීමවල වර්ධනය	සියයට	19.3	7.9	14.1	13.3	12.6	11.0
රාජ්‍ය අංශයට ණය දීමවල වර්ධනය	සියයට	8.9	46.2	24.1	-1.4	-0.8	0.3

(අ) 2009 මාර්තු මැද වන විට පැවති තොරතුරු මත පදනම් වී ඇත.
 (ආ) තාවකාලික
 (ඇ) 2009 වසරේ සිට විදේශීය නිල සංචිත කළ ජා.මු. අරමුදලෙන් අපේක්ෂිත ලැබීම් ද ඇතුළත් වේ.
 (ඈ) මුළු ණය සේවා ගෙවීම් වෙළෙඳ භාණ්ඩ අපනයන සහ සේවාවන්ගේ ඉපයීම්වල ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්
 (ඉ) වර්ෂය අවසානයේ ලක්ෂ්‍යමය වර්ධනය

මූලාශ්‍රය: මුදල් හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශය
 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
 ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

1 ආර්ථික, මිල සහ මූල්‍ය පද්ධති ස්ථායීතාව, ඉල්ලු දැකීම හා ප්‍රතිපත්ති

ලබන බැවින් ණය ගැනීමේ දී දැරීමට සිදුවන පිරිවැය ඉහළ ගොස් ඇත. මෙම තත්ත්වයන්ගේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, බැංකු, ආයෝජකයින්, ව්‍යාපාර හා ණය ලබාගන්නන් අතර මූල්‍ය ප්‍රවාහ ගලායාමට බාධා මතු වී ඇති අතර, එම මූල්‍ය ප්‍රවාහ සම්පූර්ණයෙන්ම සිදී යාමට ද ඉඩ ඇති අතර, අවසානයේ දී එය ණය ආපසු අය කර ගැනීම කෙරෙහි ද රටේ අපේක්ෂිත අනාගත ආර්ථික වර්ධනය ළඟාකර ගැනීම කෙරෙහි ද බලපෑ හැකිය. මේ තත්ත්වයන් යටතේ වර්තමාන ආර්ථික පරිසරය නුදුරු අනාගතයේ දී යථා තත්ත්වයට පත්වේ යැයි යන අපේක්ෂාවක් ඒ අනුව බැංකුවලට ව්‍යාපාර අවස්ථා බහුල වීම මගින් ඉහළ ප්‍රතිලාභ ලැබිය හැකි තත්ත්වයන් සලකා ආර්ථික කටයුතු තවදුරටත් අඩුවීම වැළැක්වීම සඳහා බැංකු සහ අනෙකුත් මූල්‍ය ආයතන එකිනෙකා අතර ණය ගනුදෙනු කිරීමට සහ අනෙකුත් පාර්ශ්වයන්ට ණය ලබාදීමට දිරිමත් කළ යුතු වේ. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය

ලිහිල් කිරීමෙන් සහ වෙළෙඳපොළ සහභාගිවන්නන්ගේ ද්‍රවශීලතා අවශ්‍යතා ඉටු කිරීමට ද්‍රවශීලතාවය සපයමින් වාණිජ බැංකුවල ණයදීම් කටයුතු දිරිමත් කර ඇත.

නීත්‍යානුකූල නොවන තැන්පතු භාර ගැනීමේ ආයතන බිඳ වැටීම සාමාන්‍ය ජනතාව අතර අවනිශ්චිතතාවයක් ඇති කරමින් මූල්‍ය පද්ධතියේ ස්ථායීතාව කෙරෙහි තර්ජනයක් වී ඇති අතර, එය මහ බැංකුවේ අධීක්ෂණයට යටත් මූල්‍ය ආයතන වෙත ද ව්‍යාප්ත වීම වැළැක්වීම සඳහා නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ අවශ්‍යතාව ඉස්මතු වී ඇත. ප්‍රධාන වශයෙන් විදේශීය ආයෝජන සම්බන්ධයෙන් පවතින සීමාකම් හේතුවෙන් ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය, දේශීය බැංකු සහ අනෙකුත් මූල්‍ය සමාගම්වලට සෘජුවම බලපෑමක් ඇති නොකළ ද නීත්‍යානුකූල නොවූ තැන්පතු භාර ගැනීමේ ආයතන කිහිපයක් කඩා වැටීම දේශීය මූල්‍ය වෙළෙඳපොළේ යම් කැළඹීමකට හේතු විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මූල්‍ය

සමාගම්වලට දැඩි තර්ජනයක් ඇති කරමින් තැන්පත්කරුවන් විසින් ලියාපදිංචි මූල්‍ය සමාගම්වලින් පවා ඔවුන්ගේ තැන්පතු ආපසු ලබා ගැනීමේ ප්‍රවණතාවයක් දක්නට ලැබිණි. ලියාපදිංචි මූල්‍ය ආයතන පිළිබඳ ලැයිස්තුවක් ජනමාධ්‍ය ඔස්සේ ප්‍රසිද්ධියට පත්කිරීම ඇතුළු විවිධ නම්වලින් සමහර පුද්ගලයන් සහ නොයෙකුත් ආයතන නීත්‍යානුකූල නොවන ආකාරයෙන් තැන්පතු රැස්කිරීම පිළිබඳව අවධියෙන් සිටින ලෙස අනතුරු ඇඟවමින් මහජනතාව දැනුවත් කිරීමට මහ බැංකුව පියවර ගෙන ඇත. කෙසේ නමුත්, සිය තැන්පතු සඳහා ඉහළ ප්‍රතිලාභ ලබාගැනීමේ අපේක්ෂාවෙන් ඇතැම් අය තම මුදල් ලියාපදිංචි නොවූ මූල්‍ය ආයතනවල තැන්පත් කිරීමේ අවදානම නොසලකා හැර ඇත. මෙම තත්ත්වය සැලකිල්ලට ගෙන නීත්‍යානුකූල නොවන මූල්‍ය සේවා සහ තැන්පතු භාරගැනීම තහනම් කිරීමේ වගන්ති ශක්තිමත් කිරීම සඳහා මූල්‍ය සමාගම් පනත සංශෝධනය කිරීමට මහ බැංකුව පියවර ගෙන ඇත. ඊට අමතරව, පුළුල් පරාසයක තැන්පතු ආවරණය වන ආකාරයට 'තැන්පතු' යන්න නිර්වචනය කිරීමට සහ නිසි අධිකාරියකින් තොරව තැන්පතු භාරගැනීම දඬුවම් ලැබිය හැකි වරදක් ලෙස සැලකීමට ද කටයුතු කෙරේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන මිල දී ගන්නා ප්‍රධාන වෙළෙඳපොළවල පවතින ආර්ථික අවපාතයන් සමග නිෂ්පාදන සහ වෙළෙඳපොළවල් අනුව අපනයනය විවිධාංගීකරණය කිරීමේදී ඇති අවශ්‍යතාවය අවධාරණය කරයි. පවත්නා කලාපීය සහ ද්විපාර්ශ්වීය වෙළෙඳ ගිවිසුම් වඩාත් උචිත ලෙස ක්‍රියාවට නැංවීම හරහා ශ්‍රී ලංකාවට සමීපව පිහිටි විශාල කලාපීය වෙළෙඳපොළවල් වෙත පිවිසීම අත්‍යවශ්‍ය වී ඇත. රටේ කේන්ද්‍රීය පිහිටීම මෙන්ම ඒ හා සම්බන්ධ පහසුකම් සැලකිල්ලට ගෙන මැනවින් සැලසුම් කළහොත් සංවර්ධිත රටවල් මෙන්ම නැගී එන වෙළෙඳපොළවල් වලින්ද ඇතිවන ඉල්ලුම සපුරාලීම එතරම් අපහසු කාර්යයක් නොවනු ඇත. 1977 දී නිදහස් ආර්ථිකයක් වෙත යොමු වීමෙන් පසුව රටෙහි අපනයන ව්‍යුහය යම්තාක් දුරකට විවිධාංගීකරණයට ලක් වූ නමුත් තවදුරටත් විශාලතම කාර්මික අපනයනය වනුයේ ඇඟළුම් අපනයනයයි. වෙළෙඳපොළවල් පිළිබඳව සැලකීමේ දී ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය වෙත සිදු කරන ලද අපනයන අඛණ්ඩව පහත වැටුණු අතර, විශේෂයෙන්ම වෙළෙඳ වරණයන් පිළිබඳ පොදු ක්‍රමය (GSP+) යටතේ ලැබුණු වාසි සහගත වෙළෙඳපොළ ප්‍රවේශය හේතුවෙන් ගෙන යූරෝපා සංගමය වෙත සිදු කරන ලද අපනයන වැඩි වී ඇත. යූරෝපා සංගමය විසින් ශ්‍රී ලංකාව සඳහා වෙළෙඳ වරණයන් පිළිබඳව පොදු ක්‍රමය (GSP+)

විමර්ශනය කිරීමට යටත්ව 2009 සිට 2011 දක්වා වසර තුනකින් දීර්ඝ කර ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන්, ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද වෙළෙඳපොළට තීරුබදු රහිත වෙළෙඳ ප්‍රවේශයන් ලබා ගැනීමට සහ යූරෝපා සංගමය වෙතින් ලද තීරු බදු සහන තවදුරටත් පවත්වා ගැනීම සඳහා රජය ඇඟළුම් අපනයනකරුවන් සමග එක්ව රාජ්‍යතාන්ත්‍රික ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම අවශ්‍ය වේ. ඒ අතර, අපනයනකරුවන් අනෙකුත් වෙළෙඳපොළවල් වෙත ඇතුළු වීමට උත්සාහ කළ යුතු අතර, අපනයන කිහිපයක් මත සහ තෝරාගත් වෙළෙඳපොළ කිහිපයක් මත රඳාපැවතීම හේතුවෙන් බාහිර කම්පනයන් නිසා රටට ඇතිවිය හැකි බලපෑම් දැඩි විය හැකි බැවින්, අපනයන ව්‍යුහය සහ වෙළෙඳපොළ විවිධාංගීකරණය කිරීමට රජය විසින් ඵලදායී කාර්මිකරණ සහ අපනයන උපායමාර්ගයන් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු වේ. මේ සම්බන්ධයෙන් ඉන්දියාව සහ පකිස්ථානය සමග ඇති කරගත් නිදහස් වෙළෙඳ ගිවිසුම් යටතේ ලබා දුන් තීරු බදු රහිත වෙළෙඳ ප්‍රවේශයන් තවමත් මුළුමනින්ම උපයෝජනය කර නොමැති නිසා, එම විශාල වෙළෙඳපොළවල් වෙත තවදුරටත් ප්‍රවිශ්ට වීමට අපනයනකරුවන් සමග එක්ව උපායමාර්ගයන් සැලසුම් කිරීම ද අවශ්‍ය වේ.

ප්‍රධාන යටිතල පහසුකම් සැපයීමේ ව්‍යාපෘති මූල්‍යනය කිරීමේ පිරිවැය මුළුමනින්ම රජය දැරීම ඉහළ රාජ්‍ය මූල්‍ය හිඟයකට හේතුවන අතර, ඉදිරියේ දී අධික රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණයක් ආපසු ගෙවීමට සම්පත් වැඩි ප්‍රමාණයක් වෙන්කිරීමට සිදුවන බැවින් මෙම යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති මූල්‍යනය හා මෙහෙයවීම සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය දිරිගැන්විය යුතුය. අයවැය සංරෝධක නොසලකා, යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා අයවැයෙන් ඉහළ මට්ටමක ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීම ප්‍රශංසනීය වන අතර, රාජ්‍ය ආයෝජනවලට අතිරේක වශයෙන් යටිතල පහසුකම්වල තිරසාර සංවර්ධනයක් සඳහා රාජ්‍ය-පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය තුළින් පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය දිරිගැන්වීම අවශ්‍ය වේ. රාජ්‍ය-පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය යනු රජය හා පෞද්ගලික අංශය අතර ඇතිකරගත් බද්ධ ව්‍යාපාරයක් වන අතර, ඒ අනුව පෞද්ගලික අංශය ප්‍රාග්ධනයටදායකවීම, කළමනාකරණය සඳහා සහභාගිවීම සහ ලාභය හෝ අලාභය බෙදාගැනීම සිදුවේ. මේ සම්බන්ධ මූලික පියවරක් වශයෙන් දේශපාලඥයන් හා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන් ඇතුළු අනෙකුත් සියලු පාර්ශ්වකරුවන් රාජ්‍ය-පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම අවශ්‍ය වන අතර, පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජන ඉහළ නැංවීමට සහ සේවාවන්ගේ ගුණාත්මකභාවය හා සාධාරණව මිල නියම කිරීම

සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය නීතිමය සහ පරිපාලනමය යාන්ත්‍රණයක් නිර්මාණය කිරීම අවශ්‍ය වේ. මේ සඳහා දිගුකාලීන ප්‍රතිපත්ති, යහපාලනය සහ විනිවිදභාවය, ආයතනික ධාරිතාවය වර්ධනය, එලදායී නියාමනය සහ කාර්යක්ෂම මූල්‍ය වෙළෙඳපොළවල් පැවතීම, ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජන ප්‍රවර්ධනය කිරීම පිණිස සපුරාලිය යුතු පූර්ව කොන්දේසි වේ. රාජ්‍ය-පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය ප්‍රවර්ධනය කරන විධිමත් යාන්ත්‍රණයක් මගින්, රාජ්‍ය අයවැය හිඟය සැලකිය යුතු මට්ටමින් අඩුකර ගත හැකි අතර, ශ්‍රී ලංකාවේ ඉහළ යන ඒක පුද්ගල ආදායම හමුවේ සංවර්ධන හවුල්කරුවන් සහනදායී ණය ලබාදීම ක්‍රමයෙන් අඩු කරන තත්ත්වයක් යටතේ මෙමගින් රජයේ වාණිජ ණය ගැනීම් ද ක්‍රමයෙන් අඩු කරගත හැකි වනු ඇත. එසේම මෙමගින් පෞද්ගලික අංශය සැපයීමට ඉදිරිපත් නොවන සමහරක් පොදු සේවාවන් සැපයීම සඳහා පවත්නා සීමිත සම්පත් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට රජයට හැකි වන අතර, එය සමස්ත ආර්ථික කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීමට ද හේතු වනු ඇත.

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ (ලං.වි.ම.) වාණිජමය ශක්‍යතාවය තහවුරු කිරීම සඳහා රජය විසින් එහි ව්‍යුහාත්මක බාධා ඉවත් කිරීමේ අරමුණින්, ශ්‍රී ලංකා විදුලිබල කෙටුම්පත පාර්ලිමේන්තුවේ දී සම්මත කර ගැනීමට ගත් පියවර ප්‍රශංසනීය වේ. ලං.වි.ම. ව්‍යුහාත්මක දුර්වලතා හේතුවෙන් අඛණ්ඩවම මෙහෙයුම් අලාභ වාර්තා කළ මහජන උපයෝගීතා සේවා සපයන ආයතනයන්ගෙන් එකකි. මෙම වාතාවරණය යටතේ, ශ්‍රී ලංකා විදුලිබල පනත මගින්, විදුලිබල අංශයේ ප්‍රධාන මෙහෙයුම් කාර්යයන් වෙන් කිරීම සඳහා සහ විදුලිබල අංශය නියාමනය කිරීමේ බලතල ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිසම වෙත පැවරීම සඳහා අවශ්‍ය නීතිමය රාමුව සපයයි. මෙම පනත තුළින් විදුලිබල උත්පාදනය හා බෙදාහැරීම වැනි මූලික මෙහෙයුම් කාර්යයන් සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය පිළිබඳව තවදුරටත් සීමාවන් පැවතිය ද විදුලිබල උත්පාදනය සහ බෙදාහැරීම සඳහා සම්පූර්ණ වශයෙන් හෝ යම්තාක් දුරකට හෝ රාජ්‍ය සහභාගිත්වය අනිවාර්යය වේ. තවද, මෙම පනතේ වගන්ති යටතේ ලං.වි.ම.ට විදුලිබල උත්පාදනය, සම්ප්‍රේෂණය සහ බෙදාහැරීම සඳහා අවශ්‍ය බලපත්‍ර එකවර ලබාගැනීමට අවස්ථාව ලබාදී ඇති අතර, ලං.වි.ම. ප්‍රධාන පහසුකම් සපයන්නා වශයෙන් කටයුතු කරනු ඇත. උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත් නිදහස් කර ගැනීමත් සමග

තවදුරටත් ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අනාගත විදුලිබල ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා හඳුනාගෙන ඇති අඩු පිරිවැය විදුලිබල උත්පාදන ව්‍යාපෘති, සැලසුම් කර ඇති පරිදි ක්‍රියාත්මක කිරීම අවශ්‍ය වේ.

සියලු රාජ්‍ය සංස්ථා වාණිජමය ශක්‍යතාවයකින් ක්‍රියාත්මක වීම තහවුරු කර ගැනීමට ශක්තිමත් හා යෝග්‍ය ව්‍යාපාර ක්‍රමෝපායයන් හඳුන්වා දීම අවශ්‍ය වේ. ලං.බ.නී.සං. වාණිජමය ශක්‍යතාවයකින් යුත් ආයතනයක් ලෙස කටයුතු කිරීම දුෂ්කර කරමින් දැඩි ද්‍රවශීලතා අර්බුදයකට මුහුණපා ඇති අතර, මෙය ලං.වි.ම. විසින් ගෙවිය යුතු විශාල මුදලක් ඇතුළුව රාජ්‍ය ආයතන කිහිපයකින් අයවිය යුතු ගෙවීම් නොලැබී යාම හේතුවෙන් සිදු වී ඇත. මේ හේතුවෙන්, ලං.බ.නී.සං. විසින් ආනයන බිල්පත් පියවීමට වාණිජ බැංකුවලින් විශාල ලෙස ණය ගෙන ඇති අතර ඒ සඳහා විශාල මූල්‍ය පිරිවැයක් දැරීම හේතුවෙන් මෙහෙයුම් අලාභ සිදුවී ඇත. මෙම තත්ත්වය අලාභ ලබන රාජ්‍ය සංස්ථාවල වාණිජමය ශක්‍යතාවය නියමාකාරව තක්සේරු කිරීමට හා ඒවා ලාභ ලබන ව්‍යාපාර ලෙස පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය ව්‍යාපාර ක්‍රමෝපායන් හඳුන්වාදීමේ වැදගත්කම පෙන්වා දෙයි.

රටේ පවතින විභව බනිජ තෙල් සම්පත් උපරිම අයුරින් ප්‍රයෝජනයට ගැනීම සඳහා 2007 දී ආරම්භ කරන ලද තෙල් ගවේෂණ කටයුතු අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීම අවශ්‍ය වේ. බනිජ තෙල් මිල ගණන් ඓතිහාසික වශයෙන් ඉහළම මට්ටමක් දක්වා වැඩි වෙමින් පැවති අවස්ථාවක දී, බනිජ තෙල් ගවේෂණ කටයුතු 2007 වසරේ දී ආරම්භ කරන ලදී. ඒ අනුව, මන්නාරම් ද්‍රෝණියේ අංක 2, 3 සහ 4 යන කොටස්වල බනිජ තෙල් ගවේෂණය සඳහා, බනිජ තෙල් හා බනිජ තෙල් සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය ජාත්‍යන්තර තෙල් සමාගම්වලින් ලංසු කැඳවන ලදී. ලංසු ඇගයීමෙන් පසු කොටස් අංක 2 හි තෙල් ගවේෂණ කටයුතු සඳහා කෙයාන් ඉන්දියා සමාගම තෝරාගෙන ඇත. කෙයාන් ඉන්දියා සමාගමේ දේශීය උප සමාගමක් වන කෙයාන් ලංකා සමාගම 2009 ප්‍රථම කාර්තුව තුළ එහි තෙල් ගවේෂණ කටයුතු ආරම්භ කිරීමට නියමිතය. ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ බනිජ තෙල් මිල ගණන් සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අඩුවීම හමුවේ වුවද, ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීමත් සමග බනිජ තෙල් මිල ගණන් තියුණු ලෙස ඉහළ යා හැකි බැවින් මෙම ක්‍රියාවලිය සැලසුම් කළ ආකාරයට අඛණ්ඩව සිදු කිරීම වැදගත් වේ.